

Службен весник

на Република Македонија

Број 24

6 февруари 2018, вторник

година LXXIV

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
410. Стратешки план за работа на Агенцијата за катастар на недвижности за периодот 2018 – 2020 година.....	2	414. Одлука за објавување на јавен конкурс за доделување дозвола за радио емитување на програмски сервис на локално ниво.....	83
411. Одлука за правилата за добро корпоративно управување во банка.....	43	415. Одлука за одземање на дозволата за радио емитување на Трговското радиодифузно друштво Радио Мерлин ДООЕЛ Дебар.....	88
412. Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за издавање согласности.....	53	Огласен дел.....	1-52
413. Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за издавање дозволи.....	82		

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 410.

Врз основа на член 4 став (2) од Законот за катастар на недвижности („Службен весник на Република Македонија“ бр. 55/13, 41/14, 115/14, 116/15, 153/15, 192/15, 61/16 и 172/16), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 30.1.2018 година, донесе

СТРАТЕШКИ ПЛАН ЗА РАБОТА НА АГЕНЦИЈАТА ЗА КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ ЗА ПЕРИОДОТ 2018 – 2020 ГОДИНА

1. ВОВЕД

Стратешкиот план на Агенцијата за катастар на недвижности (во понатамошниот текст „АКН“) за периодот 2018 - 2020 година, е изготвен врз основа на член 4 став (2) од Законот за катастар на недвижности.

АКН со подобрување на администрирањето и управувањето на земјиштето се ориентира ефикасно и ефективно кон корисниците, поддржувајќи го социоекономскиот развој на Република Македонија.

Намената на овој документ е да се развие стратегија на АКН за периодот 2018 – 2020 година, која ќе биде фокусирана кон корисниците, кон создавање на ефикасен, сигурен и безбеден електронски Геодетско - катастарскиот информационален систем (во понатамошниот текст „ГКИС“), како и кон зајакнување на институционалните капацитети.

Пренесувањето на стратешките прашања и условите во бизнис-целите обезбедуваат практична рамка и истите претставуваат основа за годишното планирање на работата на АКН.

Стратешкиот план е изработен врз основа на логички метод кој се движи чекор по чекор:

- опишување на моменталната состојба на АКН што вклучува и анализа на силните и слабите страни, можностите и заканите (SWOT-анализа) каде што сите овие елементи се идентификувани,

- опишување на околната бизнис-средина и трендовите вклучувајќи ги и надлежните закони, политики, директиви и планови, идентификување на корисниците и другите чинители вклучувајќи ја нивната ситуација и барања, како и идентификување на засегнатите страни и

- дефинирање на посакуваната идна состојба на АКН, вклучувајќи ја и визијата и мисијата, како и идентификување на долгорочни и краткорочни цели, активности (идентификување на тоа кој, што и кога ќе прави), потребните ресурси и организација.

Мисија

АКН е сервисно ориентирана институција која обезбедува сигурен и ефикасен пристап до дигиталните податоци од ГКИС преку е-сервиси, електронски го одржува катастарот на недвижности и катастарот на инфраструктурни објекти како дел од катастарот на недвижности, воспоставува Графички регистар за улици и куќни броеви (Адресен регистар) и Графички регистар за градежно земјиште, создава услови за идно воспоставување на масовна проценка и 3Д-катастар, воспоставува и одржува геодетска референтна инфраструктура по меѓународни стандарди и обезбедува јавен пристап до Националната инфраструктура на просторни податоци, ги јакне човечките ресурси и капацитети со цел соодветно да одговора на барањата на новите програми, системи и методи, стремејќи се кон зголемување на средствата од сопствени приходи во Будеотот на АКН.

Визија 2020

АКН е современа институција со целосно воспоставени примарни и секундарни бизнис-процеси кои овозможуваат размена на високо квалитетни и ажурни ди-

гитални податоци и сервиси на национално и регионално ниво, придонесувајќи кон економски раст и развој на општеството.

2. ЗАДАЧИ И ОБВРСКИ НА АКН

Во рамките на своите надлежности, АКН има свое влијание врз стратешките приоритети на Владата на Република Македонија, а тие се:

- развој на економијата, зголемување на продуктивното вработување и подигнување на животниот стандард на граѓаните и

- Република Македонија – членка на НАТО и Европската унија.

Стратешките приоритети на Владата на Република Македонија кои се во корелација со АКН се:

- законски мерки и одредби за возобновување на професионалноста и законитоста при просторното, урбаното планирање и геодетската дејност низ транспарентно и хумано планирање на просторот и развојот на градовите,

- дополнителни финансиски стимулации ќе се предложат во тарифите на АКН,

- имплементирање на трите основни електронски регистри: регистарот на граѓани, адресниот регистар и регистарот на просторни податоци. Овие регистри се основа за сите електронски владини услуги кои се даваат на граѓаните и бизнисите преку системите кои се користат во државната администрација (матични книги, единствен избирачки список и др.), како и основа за сите активности што треба да се преземат за реализација на пописот на населението во Македонија,

- на фирмите што ќе инвестираат, а кои имаат таква потреба, ќе им се дадат на користење неискористени парцели државно земјиште. Бројот на парцели, што би се дале на поединечна фирма, ќе зависи од условите што ќе ги исполнат фирмите (големина на инвестицијата и број на нови вработувања). Во таа насока АКН ќе изврши запишување на државното земјиште кое останало со незапишани права и

- секоја година за 10% ќе го зголемува бројот на институции коишто ги следат препораките на пристап за отворени податоци (Open Data Approach).

Согласно со Законот за катастар на недвижности, АКН е надлежна за:

- управување со ГКИС,
- вршење основни геодетски работи,
- вршење премер на недвижностите во функција на катастарот на недвижности,
- вршење премер и одржување на државната граница,

- вршење геодетски работи за посебни намени,
- востановување и одржување на катастарот на недвижностите,

- востановување и одржување на катастарот на инфраструктурни објекти како дел од катастарот на недвижностите,

- вршење масовна проценка на недвижностите за пишани во катастарот на недвижностите,

- воспоставување и управување со Графичкиот регистар за градежно земјиште,

- изготвување топографски карти,

- водење Регистар на просторни единици,

- водење Графички регистар за улици и куќни броеви (Адресен регистар),

- воспоставување, одржување и овозможување јавен пристап до Националната инфраструктура на просторни податоци согласно со посебен закон и

- вршење надзор на работењето на трговците поединци овластени геодети и трговските друштва за геодетски работи.

АКН функционира врз основа на принципите на легитимност, стручност, ефикасност, транспарентност, сервисна ориентираност, професионалност и одговорност за работата што ја врши и резултатите кои ги постигнува.

Востановениот катастар на недвижности на целата територија на Република Македонија, како и брзото и квалитетно одржување, неспорно придонесува за подобрување на правната сигурност за странските и за домашните инвеститори и донесување одлуки за инвестирање во Република Македонија.

3. СПЕЦИФИЧНОСТ НА АКН

Со цел подобро да се исполнат потребите и барањата на општеството, потребно е да се подобрат услугите на АКН. Во принцип, услугите треба да се трансформираат во современи, пазарно ориентирани услуги кои ќе се фокусираат на корисниците и на нивните потреби и барања за да можат да нудат точни, високо квалитетни и навремени услуги и производи/податоци во согласност со современите принципи и трендови. За успешна реализација, важно е да се разберат глобалните трендови од областа на геодезијата, информатичката и комуникациската технологија и системите за земјишна администрација.

Глобалните и европските трендови од областа на геопросторните податоци се насочени кон отворање на податоци од јавниот сектор и креирање услуги за корисниците, преку воспоставување услужно ориентиран пристап. Овие иницијативи влијаат како на национално така и на регионално, европско и глобално ниво.

На национално ниво пред сè се подразбира хоризонтално поврзување на институциите. На регионално, европско и глобално ниво се подразбира поврзување на постоечките основни национални услуги со регионалните и европските корисници и корисниците на глобално ниво. На овој начин се овозможува приватниот сектор да гради апликации базирани на богати извори на геопросторни податоци, референтни на европско ниво, за потребите на бизнисот и граѓаните, што пак подразбира паневропска соработка на различни нивоа.

Иницијативите на директивата за повторна употреба на информациите од јавниот сектор, INSPIRE-директивата, развивањето на услугите за глобален мониторинг за заштита на животната средина, управувањето со глобални геопросторни информации (UN-GGIM) за Европа и дигиталната агенда на Европа се во насока кон:

- изградба на дигитален европски пазар преку употреба на географските информации,
- воспоставување интероперабилност и стандардизација преку комбинација со националните извори на податоци,
- создавање доверба и безбедност преку изградба на авторитетни извори на податоци и
- воспоставување глобални механизми за управување со геопросторните информации.

Директивата за повторна употреба на информациите од јавниот сектор која е донесена во 2003 година, има цел да се овозможи употреба на информациите од јавниот сектор за комерцијални и некомерцијални цели. Директивата предвидува дека информациите мора да се достапни за повторна употреба и тоа мора да биде направено под недискриминаторски услови. Директивата за информации од јавниот сектор беше реафирмирана во мај 2010 година при промоцијата на Дигиталната агенда за Европа, како нејзина компонента. Под "отворени податоци" во овој контекст се подразбира обезбедување слободни и достапни податоци без рестрикции кои можат да се користат за разни видови иновативни апликации. Целта на оваа политика е владините информации да станат достапни и за други цели, покрај оние за кои се собрани. Ова е една од главните основи на политиките на Дигиталната агенда на Европската Унија (во понатамошниот текст „ЕУ“). Останува дилемата за тоа кои податоци би се сметале за отворени податоци како и прашањата поврзани со правото на приватност, влијанието на пазарот и финансите.

Користењето на отворени податоци треба да поттикне:

- иновации и создавање нови информации, содржини и апликации преку комбинирање или вкрстување на податоците,
- создавање нови услуги, креирање работни места и социјална вклученост,
- подобрување на квалитетот на податоците од јавниот сектор и
- развој на информатичкото општество во Република Македонија.

Во рамките на платформата за отворени податоци на Министерството за информатичко општество и администрација, АКН учествува со два податочни сетови и тоа: статистики по општини и тарифник. Со оглед дека бројот на институции и податочни сетови кои се достапни на платформата „отворени податоци“ е голем, АКН треба да има јасна визија кои нови податочни сетови треба да ги постави на оваа платформа како отворени податоци сметајќи на придобивките од концептот на отворени податоци.

Е-влада и интероперабилност

АКН е учесник во проектот „Интероперабилност“ како давател на услуги и примател на услуги. АКН во делот на давател на услуги учествува со пет сервиси и тоа: податоци за имотен лист, податоци за парцели, документ - Извод од катастарски план, документ - Лист за предбележување на градба и документ - Имотен лист.

АКН во делот на примател на услуги добива сервис од Централниот регистар на Република Македонија за тековната состојба. Со оглед дека е зголемен бројот на корисници и сервиси на платформата „Интероперабилност“, АКН треба да размисли кои нови сервиси и услуги би биле од нејзина корист, за да ги интегрира во својот систем.

Глобални иницијативи за геопросторни податоци

Иницијативата на Обединетите нации за управување со глобални геопросторни информации (UN-GGIM) има за цел воспоставување единствена агенда за развој на глобалните геопросторни информации и употреба на податоците за разрешување на клучните глобални предизвици. Главните цели на Комитетот на Обединетите нации се промовирање на заедничките принципи, политики, методи, механизми и стандарди за интероперабилност и меѓугранично разменување на геопросторни податоци и услуги.

На Четвртиот форум на Обединетите нации за управување со глобални геопросторни информации (UN-GGIM) кој се одржа во Адис Абеба, Етиопија, од 20 до 22 април 2016 година, учесниците ја објавија „Декларацијата Адис Абеба - Управување со геопросторните информации кон добро управување со земјиштето“. Декларацијата претставува платформа за имплементација на „Агендата 2030 - Глобално управување со земјиште и одржлив развој“. Преку оваа декларација земјите членки повторно ја реафирмираат важноста од правото на сопственост и користење на земјиштето како основно човеково право. Констатирано е дека предуслов за имплементација на Агендата 2030 е воведување модерни системи за управување со земјиштето, а воспоставената земјишна администрација претставува столб во спроведувањето ефикасни владини политики. АКН е членка на Обединетите нации за управување со глобални геопросторни информации (UN-GGIM) за Европа од нејзиното основање.

Европската инфраструктура на просторни податоци претставува воспоставување база на геопросторни услуги преку кои се овозможува лесен пристап до авторитетни географски референтни податоци.

На светскиот конгрес за катастар во Истанбул кој се одржа на 23.4.2015 година, беше потпишана Истанбулската декларација за катастар, чиј потписник е и АКН. Текстот на декларацијата се заснова на изјавите на Обединетите нации и на Меѓународната федерација на геодети (FIG). Преку оваа декларација од светскиот конгрес беше упатен глобален повик кон сите земји за важноста од воспоставување функционален катастар кој треба да ја гарантира сопственоста, да ги намали земјишните конфликти, да го поддржи оданочувањето на недвижен имот, да обезбеди гаранција при кредитирањето, да го подобри урбанистичкото планирање, развојот на инфраструктурата и животната средина, со цел одржлив развој на општеството во целина.

Учество на АКН во европските проекти

Еурогеографикс е непрофитна асоцијација на националните агенции за катастар и картографија, во која моментално членуваат 46 земји од Европа, чија цел е соработка и размена на знаење и најдобри практики од областа на географските информации, катастарот и земјишните регистри.

АКН е полноправна членка на оваа асоцијација од 2007 година и активно е вклучена во проектите кои се поврзани со изработката на паневропските производи и тоа: EuroBoundaryMap (Карта на граници во Европа), EuroGlobalMap (Глобална карта на Европа) и EuroRegional Map (Регионална карта на Европа).

Проект Глобално картирање

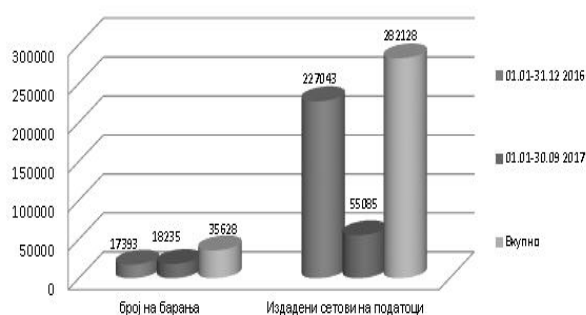
Проектот Глобално картирање е меѓународна иницијатива чија цел е развивање хомогени сетови на географски податоци, со цел да се придонесе кон одржлив развој на глобално ниво. АКН е учесник во Проектот од 2006 година. Преку обезбедување на основниот рамковен сет на географски податоци ќе се следат промените на животната средина во светот. Почнувајќи од 2016 година, оваа иницијатива е координирана директно од страна на Обединетите нации.

Современи трендови

Следејќи ги европските трендови, АКН воспостави ГКИС базиран на стандардизирани дигитални податоци и информации кој овозможува пристап, користење, дистрибуција и издавање на податоци во електронска форма потпишани со валиден сертификат. АКН во моментот администрира 785 договори за користење на услугата е-кат шалтер, а ги администрира и договорите за користење на веб сервисите (WMS), услуга за следење на состојбата на недвижностите од имотниот лист (известување по електронски пат за поднесени пријави и извршени промени во имотниот-WATCH DOG), договорите за користење на МакЕдит-софтверот, договорите за користење на МАКТРАН-софтверот и договорите за користење на МАКПОС-системот.

Во декември 2015 година, АКН воспостави дистрибутивен систем (<http://ossp.katastar.gov.mk/OSSP/>), преку кој се достапни податоците од катастарот на недвижности, геодетските и картографските податоци, како и податоците од Регистарот на просторни единици за целата територија на Република Македонија. Заклучно со 30.9.2017 година, на порталот се креирани 35628 барања по електронски пат и се превземени 282128 сетови на податоци во електронска и/или хартиена форма.

Примени барања преку OSSP

Активностите на АКН во периодот што следува треба да придонесат кон зголемено задоволство на корисниците, кон зголемување на транспарентноста и користењето на дигиталните планови и катастарските податоци. Податоците се користат при прометот со недвижности, за просторно и урбанистичко планирање, општествени услуги, заштита на животната средина и друго. Во извршувањето на своите реформски активности, АКН ги следи начелата на современата комерцијална работа, постојано подобрување на услугите и на институционалниот развој, со цел да се трансформира во современа и ефикасна институција, која се стреми кон зголемување на средствата од сопствени приходи во Буџетот на АКН.

За да може АКН да ја постигне својата цел и да стане услужна и кориснички ориентирана, важно е да се фокусира на сегашните и на идните корисници, на нивните барања, со тенденција на модернизирање и интегрирање на постојните системи за информатички и комуникациски технологии (ИКТ) во единствен мултифункционален систем.

3.1. АНАЛИЗА НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, МОЖНОСТИТЕ И ЗАКАНИТЕ (SWOT)

3.2. Силни страни:

- единствена институција за управување со ГКИС,
- воспоставен и интегриран катастар на недвижности во Република Македонија,
- нов современ и ефикасен електронски катастарски систем имплементиран на цела територија на Република Македонија,
- имплементиран ISO 9001:2008 стандард,
- функционален систем за електронско плаќање за услугите (интегриран физички и виртуелен пос терминал),
- дигитално интегрирани алфанумерички и графички податоци за катастарот на недвижности во единствена централизирана база на податоци,
- овозможен on-line пристап до податоците на АКН,
- оперативен електронски шалтер за професионалните корисници,
- воспоставена дигитална архива за предмети по поднесени пријави од 2014 година до денес,
- воспоставен систем за електронско управување со ресурсите и документите,
- поседување сопствена и сигурна хардверска платформа за постоечки и идни софтверски решенија,
- корисничко ориентирана институција,
- поддршка од Владата на Република Македонија за реформирање на АКН,
- поседување аналогна архива со геопросторни податоци и збирка на исправи со трајна вредност,
- воспоставен систем кој овозможува примена на модерните технологии за сателитско геопозиционирање (МАКПОС),

- воспоставени национални геодетски референтни мрежи по европски стандарди,
- поедноставена процедура за одржување на катастарот на недвижности,
- оперативен систем за изработка на стандардизирани дигитални геодетски елаборати (МакЕдит),
- дистрибуција на геопросторните податоци преку други правни субјекти (нотари, приватни геодетски фирми, локална самоуправа, министерства, извршители, проценители, банки и други),
- изработени дигитални топографски карти во размер 1:25000, 1:50000 и 1:100000 за цела територија на Република Македонија,
- воведена законска обврска на органите кои вршат јавно овластување (судови, министерства, органите на државната управа и единиците на локалната самоуправа) за доставување на исправите кои содржат правен основ по електронски пат,
- зголемен процент на примени предмети по електронски пат,
- намален бројот на корисници на шалтерите на АКН,
- функционален катастар на инфраструктурни објекти, како дел од катастарот на недвижности,
- функционален Регистар на цени и закупнини,
- АКН координатор на активностите на Националната инфраструктура на просторни податоци (во понатамошниот текст „НИПП„) во Република Македонија и го одржува националниот геопортал,
- воспоставена национална и меѓународна соработка (потпишани меморандуми за соработка со национални институции и со катастарски институции од регионот и пошироко) и
- членство во меѓународни здруженија и организации од областа на геодезијата, картографијата и катастарот.

3.3. Слаби страни:

- недоволна комуникација - хоризонтална и вертикална,
- недостиг на простор за архивската граѓа од трајна вредност,
- недостаток на високообразован стручен кадар и постоење на голем број вработени со несоодветно образование,
- дел од подрачните одделенија работат со загуба,
- немање план и систем за превентивна заштита и закрепнување по катастрофи,
- немање процедури во кои е дефиниран типот на документот кој се потпишува само електронски, електронски/хартено и само хартено,
- недостиг на поединечни атрибути од клучните регистри во Република Македонија во базата од ГКИС,
- зависност на АКН од надворешни правни субјекти за одржување на ИКТ-системите,
- нередовно одржување и обновување на хардверската опрема и софтверските апликации кои се користат во редовното работење,
- немање соодветни работни простории и услови за работа,
- неиздначеност во постапувањето по барањата и нецелосно почитување на процедурите за работа и
- непостоење на програма за менторство во насока на унифицирање на постапките.

3.4. Можности:

- воведување нови е-услуги за подобро опслужување на корисниците,
- подобрување на квалитетот на податоците запишани во катастарот на недвижности,
- намалување на процентот на незапишани права во катастарот на недвижности,
- отпочнување со производство на нови картографски производи,
- воспоставување на центар за скенирање,
- продлабочување на соработката со меѓународни донатори и меѓународна соработка за знаење и пренос на искуства,
- продлабочување на соработката со научните институции од соодветни области,

- поврзување со Регистри на податоци во надлежност на други институции, а со цел да се подобри квалитетот на податоците во базата на податоци на АКН,
- воспоставување и управување со Графички регистар за улици и куќни броеви (Адресен регистар),
- ажурирање на податоците во Регистарот на цени и закупнини кој ќе послужи како основа за воспоставување на масовна проценка на недвижностите,
- управување со Графичкиот регистар за градежно земјиште,
- можност за поврзување со Google, Microsoft, Navteq, Tele Atlas итн., како корисници на податоците на АКН вградени во нивните производи/услуги, врз основа на договор,
- можност за примена на софтверски решенија со отворен код,
- развој на модели на јавно приватно партнерство (ЈПП),
- АКН е непрофитна институција која се стреми кон зголемување на процентот на сопствени приходи во нејзиниот буџет, за развојни цели,
- зголемување на ефикасноста во постапувањето по барањата/пријавите преку електронска распределба на истите по региони и
- потенцијал за развој на нови производи и услуги, како резултат на општите трендови на пазарот.

3.5. Закани:

- промената на пазарните услови, односно економски кризи и слично води до намален број барања од корисниците,
- конкуренцијата од меѓународни интернет-пребарувачи или испорачувачи на податоци (Google, Microsoft, OpenStreetMap), како и приватни ГИС-компанији,
- ризик од пропаѓање на договорните правни субјекти кои ги одржуваат ИКТ системите на АКН и
- непостоење на заедничка стандардна владина ИКТ-инфраструктура.

4. СТРУКТУРА НА АКН

4.1. Моменталната позиција на АКН во општеството и на пазарот

Организација

АКН има својство на правно лице со права, обврски и одговорности утврдени со Законот за катастар на недвижности. Со АКН управува Управниот одбор кој е составен од пет члена и тоа по еден член на предлог од Министерството за правда, Министерството за транспорт и врски, Министерството за финансии, Министерството за животна средина и просторно планирање и Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство. Со АКН раководи директор. Директорот на АКН има заменик.

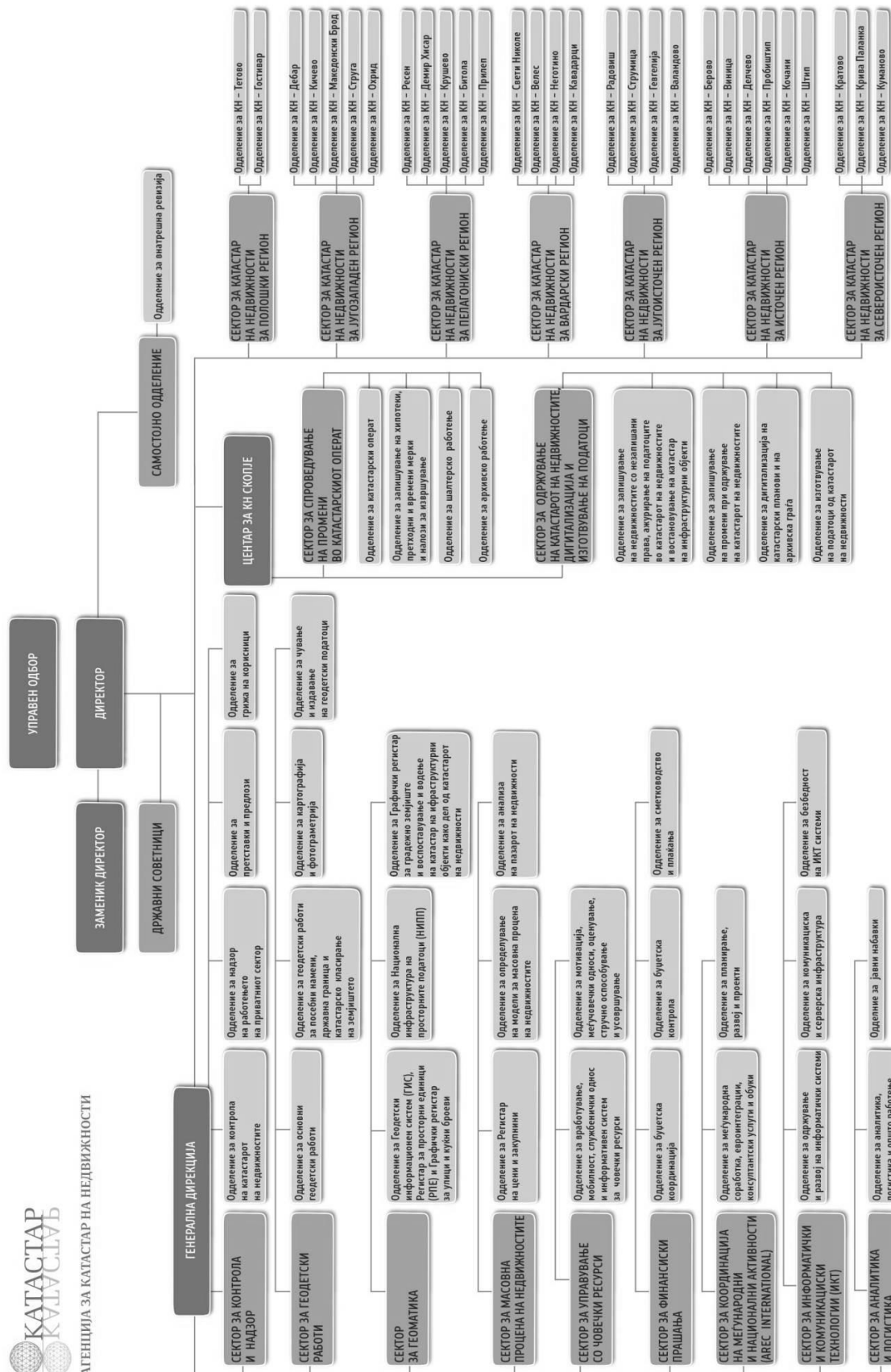
АКН работите од својот делокруг ги извршува преку Генералната дирекција, Центарот за катастар на недвижности-Скопје, Регионални сектори за катастар на недвижности, одделенија за катастар на недвижности и катастарски шалтери. Работата на секторите која се однесува на катастарот на недвижности за општините во Скопскиот статистички регион според номенклатурата на територијални единици за статистика (НТЕС) ја координира Центарот за катастар на недвижности-Скопје.

Организационата структура е функционално дефинирана и уредена со Правилник за внатрешна организација на АКН. Согласно програмските определби за спроведување на реформите во АКН, како еден од приоритетите е воспоставување на нова организациона структура и донесување на нов акт за внатрешна организација, со цел подобрување на хоризонталната и вертикалната комуникација, како и подобрување на работните процеси со цел навремено и професионално извршување на работните задачи.

АКН во рамките на управувањето со човечките ресурси се придружува кон начелото на правична застапеност на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија.

АГЕНЦИЈА ЗА КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ

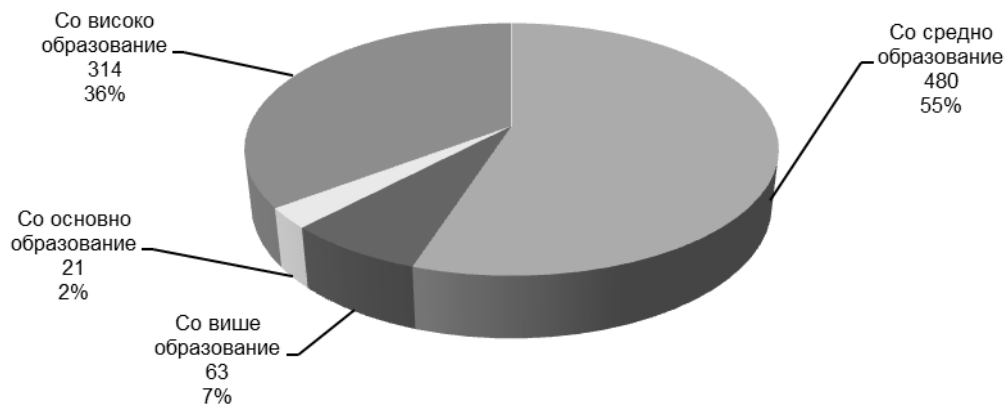
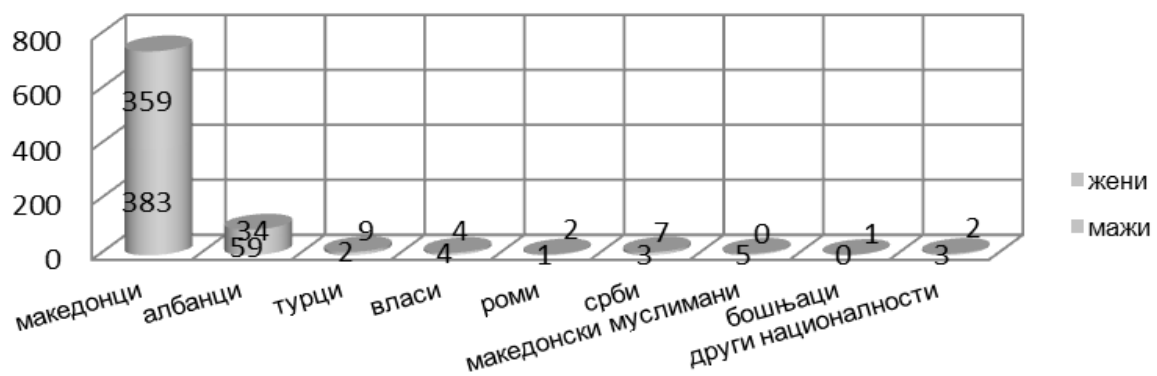

Органограм на АКН, согласно моменталниот акт за внатрешна организација

Моментална состојба на вработени

Вкупниот број на вработени во АКН заклучно со 30.9.2017 година, изнесува 878 вработени. Во рамките на своите надлежности АКН спроведува континуирани обуки за вработените со цел нивно обучување и усовршување од областа на управувањето и одржувањето на ГКИС. Имено, во рамките на Одделението за мотивација, меѓучовечки односи, оценување, стручно оспособување и усовршување, во периодот од јануари до септември 2017 година, беа одржани вкупно 20 обуки за 140 лица вработени во АКН.

Структурата на вработените по степен на образование, пол и национална припадност е прикажана во следните графיקони:

ВКУПНО ВРАБОТЕНИ ВО АКН (878)**Вработени по полова припадност****Број на вработени по националност**

5. ОКОЛНА БИЗНИС-СРЕДИНА

Засегната страна е онаа страна која има интерес во активностите на организацијата, а тука спаѓаат: двигатели и помагачи, снабдувачи на ресурси, потрошувачи и групи на притисок.

АКН како кориснички ориентирана и услужна организација, се фокусира на сегашните и на идните корисници, како и на нивната состојба и барања. Притоа се грижи податоците и услугите да ги исполнуваат барањата на корисниците, земајќи ги предвид техничките, правните и финансиските услови. Важно е да се забележи дека мора постојано да се биде свесен за барањата на корисниците. Накратко, од пресудна важност е да се развие и секогаш да се одржува перспектива за работењето на АКН која гледа „однадвор кон внатре“.

Развојните планови на АКН се дефинираат на начин што најнапред се прави проценка на бизнис-околината во која дејствува АКН и тоа преку идентификување на засегнатите страни, односно идентификување на тоа кои се двигателите и помагачите, кои се снабдувачите на ресурси, корисниците и групите на притисок и се прави анализа на приоритетите и очекуваните резултати од спроведените реформи.

Секогаш се земаат предвид резултатите од спроведените анкети на корисниците на услуги, барањата на професионалните корисници кои се идентификуваат преку редовни средби со соодветните професионални комори, министерства, Заедницата на единиците на локалната самоуправа (ЗЕЛС) итн.

5.1. Двигатели и помагачи на АКН:

- Влада на Република Македонија,
- Министерство за финансии,
- донаторска заедница (SIDA, Холандија „G2G“ и слично),
- Европска Унија (ЕУ) и
- други земји преку билатерални договори.

Очекувани приоритети на двигателите и помагачите:

- Влада на Република Македонија:
 - спроведување на реформи во АКН и донесување на нова законска и подзаконска регулатива,
 - целосна имплементација на Годишната програма на АКН,
 - подобрување на квалитетот на податоците во катастарот на недвижностите,
 - воведување нови услуги и производи за корисниците,
 - почитување на законски утврдените рокови при одржување на катастарот на недвижностите и издавање податоци од ГКИС,
 - навремено и квалитетно извршување на работите на премерот во функција за запишување на недвижност сопственост на Република Македонија,
 - ефикасен дистрибуциски систем на АКН за пристап и издавање податоци од ГКИС и нови е-сервиси за професионалните корисници,
 - запишување/евидентирање на инфраструктурните објекти во катастарот на инфраструктурни објекти како дел од катастарот на недвижности,
 - ажурирање на Регистарот на цени и закупнини, како основа за воспоставување на масовната проценка на недвижностите,
 - управување со Графичкиот регистар за градежно земјиште,
 - воспоставување Графички регистар за улици и куќни броеви (Адресен регистар),
 - стандардизација на системите и интероперабилност со е-Влада и
 - публикување стандардизирани збирки на просторни податоци и услуги на геопорталот за НИПП.

Министерство за финансии:

- реализирање на активности поврзани со добивање согласност за вработување на високо стручен кадар и
- реализирање на активности поврзани со капитални трошоци.

ЕУ-фондови:

- Техничка помош и размена на информации (TAIEX) за јакнење на капацитетите на АКН за имплементација на новите функционалности.

Донаторски заедници:

- IMPULS проект за регионална размена на геопросторни податоци, поддржан со средства од Шведската агенција за меѓународен развој – (SIDA) и
- Зајакнување на професионалниот пристап до информации за земјиштето (SPATIAL) финансиран од страна на Холандското министерство за надворешни работи во рамките на MATRA предпристапната програма.

Напред наведените засегнати страни се заинтересирани за ефикасно вршење на работата на АКН, поголема продуктивност, градење на капацитетите, подобрување на квалитетот и зголемување на транспарентноста.

5.2. Засегнати страни:

- вработените во АКН,
- добавувачи/изведувачи,
- министерства,
- образовни институции,
- трговци поединци овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи,
- нотари,
- општини,
- извршители,
- проценители,

- банки,
- осигурителни компании,
- приватни агенции кои користат геопросторни податоци (агенции за недвижности и др.) и
- граѓани.

Очекувани приоритети од:

Вработените во АКН:

- подобрување на условите за работа во поглед на работните простории, техничките помагала и слично,
- спроведување редовни обуки за теми од делокругот на постапување на АКН,
- стручно оспособување и усовршување на вработените и
- стимулирање на вработените.

Добавувачи/изведувачи:

- целосно и навремено исполнување на обврските од склучените договори за добавување на стоки и услуги.

Министерства/општини:

- учество во проекти со кои се директно засегнати,
- поедноставување на начинот на наплата при издавање податоци и услуги,

- обуки,

- техничка и стручна помош во изготвување на технички спецификации за премер на инфраструктурни објекти во општинска сопственост и

- запишување право на сопственост на Република Македонија на државното земјиште кое останало со незапишани права.

Образовни институции:

- заинтересирани се АКН како иден работодавец на нивните студенти да им овозможи соработка во истражувачки и развојни активности и

- АКН да овозможи практични професионални обуки за нивните студенти.

Трговци поединци овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи:

- учество во изготвување на закон и подзаконски акти,
- создавање на услови за проширување на активностите на приватната геодетска дејност, преку нови законски решенија,

- ажурни и точни податоци,

- обуки и

- учество во проекти со кои се директно засегнати.

Нотари/извршители/проценители/банки/агенции за посредување со промет на недвижности:

- обуки,

- учество во проекти со кои се директно засегнати,

- ажурни и точни податоци и

- воведување нови функционалности за поефикасно работење.

Граѓани:

- доверлив систем за катастар на недвижности,

- ажурни и точни податоци и

- поефикасна услуга.

5.3. Групи на притисок:

- медиуми,

- синдикати,

- општини,

- физички и правни лица и

- бизнис-заедница (професионални комори).

Очекувани приоритети од АКН:

Медиуми:

- транспарентност на АКН кон медиумите и граѓаните и

- информирање на медиумите и граѓаните за новите производи и сервиси на АКН.

Синдикати:

- почитување на прописите и законите поврзани со правата и обврските на вработените и

- поголемо учество во изготвување на нормативно-правните акти поврзани со правата и обврските на вработените.

Општини:

- ефикасност во услугите на катастарот и
- стручна помош во изготвување на технички спецификации за премер на општинските инфраструктурни објекти.

Физички и правни лица:

- поголема транспарентност на АКН кон граѓаните,
- навремено и квалитетно постапување по поднесените барања во законски пропишаниот рок и
- информирање на граѓаните за новите производи и сервиси на АКН, преку медиумите и контакт-центарот на АКН.

Бизнис-заедница (професионални комори):

- поголема транспарентност на АКН кон граѓаните,
- навремено и квалитетно постапување по поднесените барања во законски пропишаниот рок,
- информирање за новите производи и сервиси на АКН, како и за промените на законската регулатива и
- обуки за законската регулатива и новите сервиси.

5.4. Корисници

Корисници на податоците и услугите на АКН:

- сопственици на недвижност,
- трговци поединци овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи,
- нотари,
- адвокати,
- проценители,
- извршители,
- финансиски институции,
- судови,
- банки,
- министерства,
- единици на локалната самоуправа и
- невладини организации (НВО).

6. ОСВРТ НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ НА АКН

Одржување катастар на недвижности и доставување услуги

Електронскиот катастар е основен бизнис систем за одржување на катастарот на недвижности, катастарот на инфраструктурни објекти и Регистарот на цени и закупнини, како и за издавање на податоци од истите.

Алфанумеричките и графичките податоци од катастарот на недвижности се хармонизирани и интегрирани во една единствена централна база и заеднички се одржуваат. Секоја година вработените во Одделенијата за катастар на недвижности и Центарот за катастар на недвижности-Скопје, преку овој систем процесираат над еден милион предмети.

Целокупната дојдовна документација која е во прилогот на пријавите за запишување се скенира, со што од 2014 година, континуирано се создава дигитална архива.

Со надградбата на административниот модул реализирана во почетокот од 2017 година е овозможена прераспределба на предметите со вклучување на вработени од подрачните одделенија во кои нема голем обем на предмети, во работата на одделенијата каде што има зголемен обем на предмети. Оваа постапка овозможува вработениот да е просторно сместен во матичното одделение, а покрај редовните предмети, да постапува и по предмети кои ги добива од одделението каде што е распореден на испомош.

Електронскиот катастар овозможува бројни сервиси за размена на податоци од катастарот на недвижности и истиот е поврзан во системот интероперабилност на Министерството за информатичко општество.

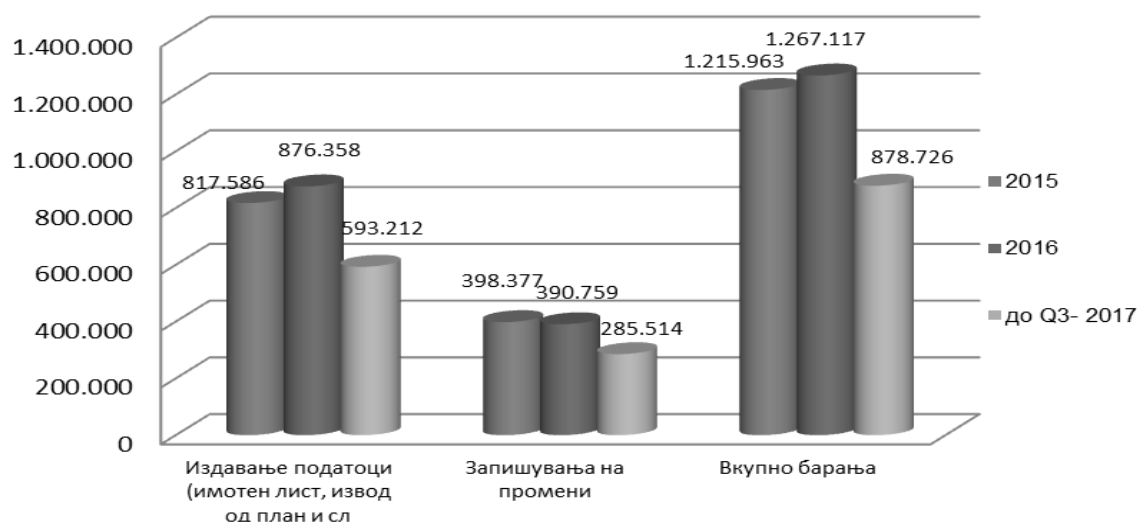
Одржувањето на катастарот на недвижностите се врши во седум регионални сектори за катастар на недвижности и во Центарот за катастар на недвижности – Скопје.

Вкупниот број на оформени предмети за периодот јануари 2015 - септември 2017 година изнесува 3.382.031 предмети. Од нив 1.618.288 се однесуваат на издавање на имотни листови, 689.093 на други издадени податоци (копија од катастарски план, историјат и друго) и 1.074.650 на запишувања/промени.

Во наведениот период за 1342 предмети се поднесени тужби и е поведен управен спор пред надлежен суд.

На следниот графикон е прикажан вкупниот број на оформени предмети во електронскиот катастар, за периодот јануари 2015 заклучно со октомври 2017 година.

Вкупно поднесени барања

Е-кат шалтер

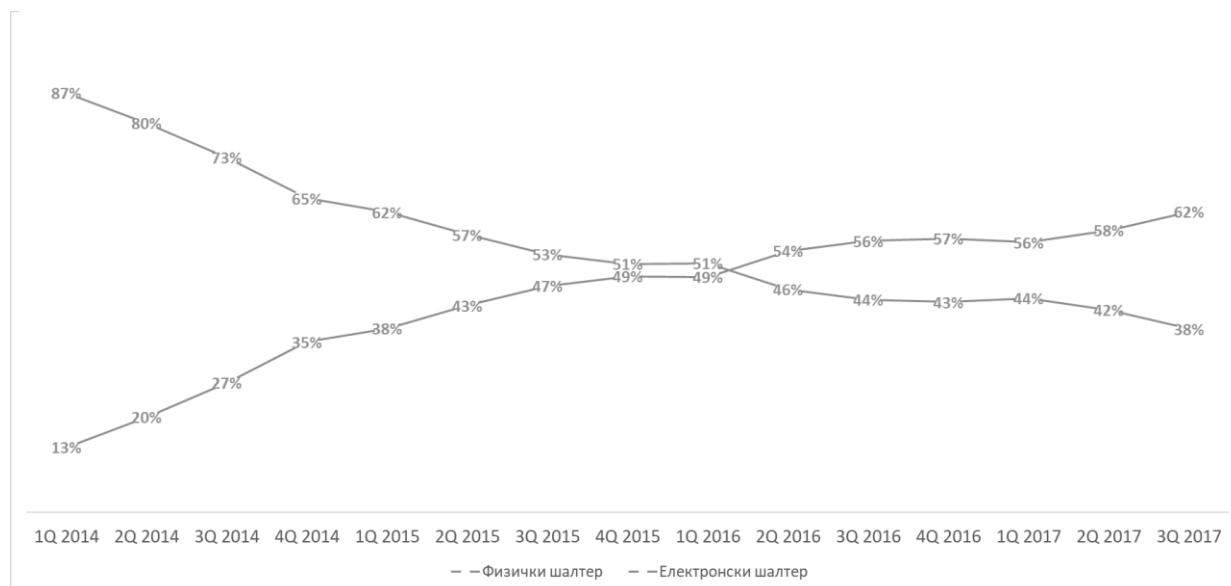
Во насока на подобрување на услугите кон крајните корисници, АКН вовеле задолжително електронско поднесување на пријави/барања од страна на професионалните корисници, со што се овозможи лесно, брзо, сигурно и ефикасно доставување на пријавите и барањата по електронски пат.

Во досегашниот период склучени се вкупно 785 договори за користење на е-кат шалтер.

Електронскиот шалтер на АКН во просек секојдневно го користат над 700 корисници и тоа како за добивање на податоци од ГКИС, така и за поднесување на пријави за запишување во катастарот на недвижности и катастарот на инфраструктурни објекти.

Најголеми корисници на електронскиот шалтер се: нотарите, приватните геодетски фирми, општините, извршителите, проценителите, адвокатите и други државни органи. Од воспоставувањето на електронскиот шалтер бројот на професионални корисници и бројот на оформени предмети континуирано се зголемува.

Заклучно со третиот квартал од 2017 година, соодносот на оформени предмети преку електронскиот шалтер со примените предмети на физичките шалтери во одделенијата за катастар на недвижности, изнесува 62% електронски оформени предмети наспроти 38% хартиено оформени на шалтер предмети.

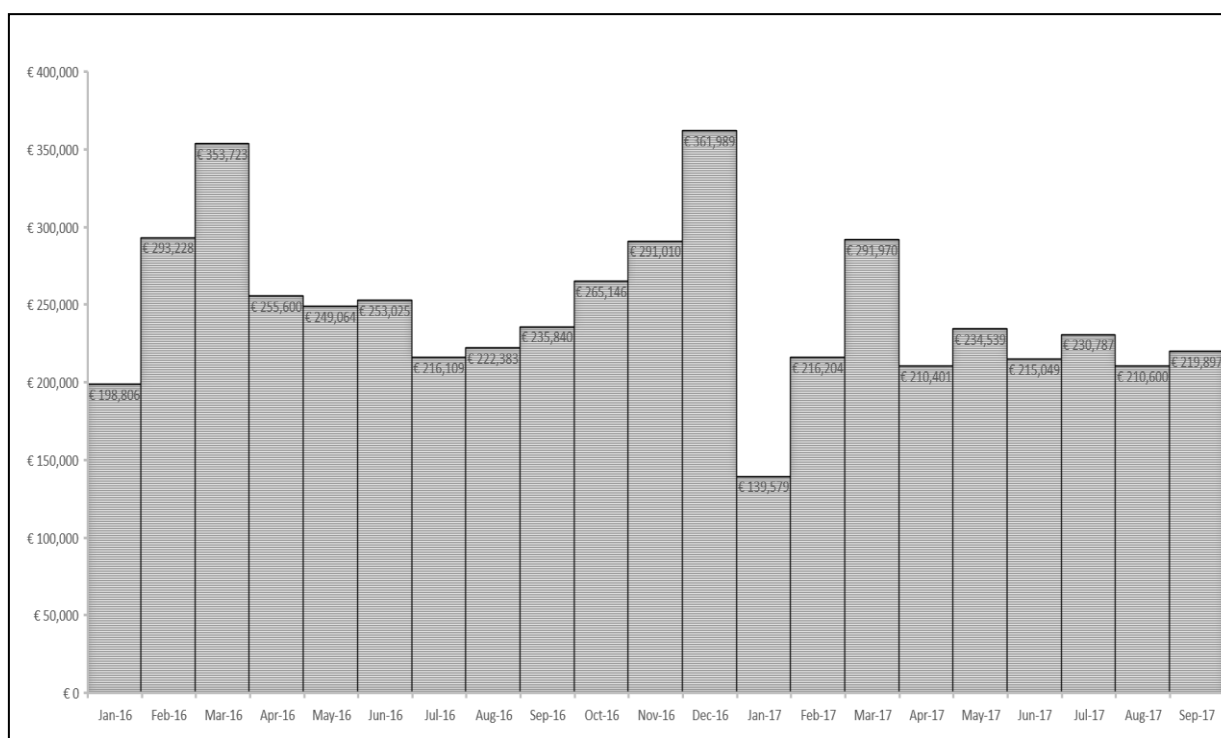

Сооднос на оформени предмети преку електронски шалтер и физички шалтер

Со ваквиот тренд на зголемување на бројот на електронски оформени предмети се намалува бројот на лица кои имаат потреба да доаѓаат на шалтерите на АКН, се намалува гужвата и се зголемува квалитетот на услугата за граѓанинот. Целокупната работа, граѓанинот ја завршува кај професионалниот корисник. Во електронскиот шалтер е овозможено електронска уплата („on-line“) за бараната услуга или производ согласно тарифниците на АКН. Бројот на трансакции и приливи по месеци реализирани преку електронскиот шалтер се прикажани на следните графикони:

Број на уплати преку електронски шалтер по месеци

Вредност на уплати за услуги и производи остварени преку електронскиот шалтер по месеци

Запишување инфраструктурни објекти во катастарот на инфраструктурни објекти, како дел од катастарот на недвижности

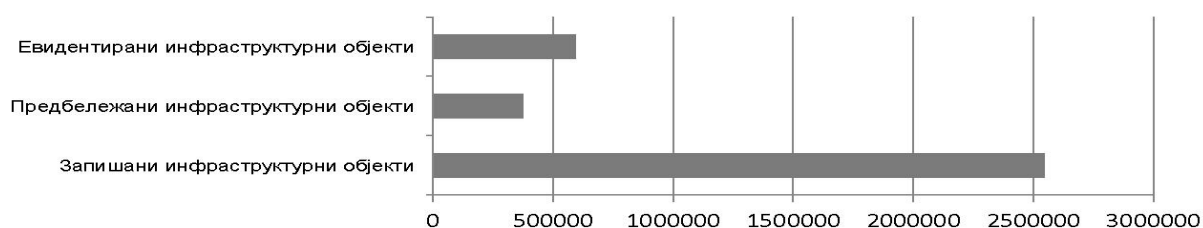
Со Законот за катастар на недвижности („Службен весник на Република Македонија“ бр. 55/2013) имателите на инфраструктурните објекти беа должни во рок од една година од денот на влегување во сила на законот до АКН да ги достават податоците за инфраструктурните објекти во форма и содржина пропишана од АКН, заради нивно евидентирање во катастарот на инфраструктурни објекти, а носителите на правата, односно имателите на инфраструктурните објекти беа должни во рок од пет години од денот на влегување во сила на законот, до АКН да достават пријави за запишување/евидентирање на инфраструктурните објекти.

Со Законот за изменување и дополнување на Законот за катастар на недвижности („Службен весник на Република Македонија“ бр. 61/2016), имателите на инфраструктурни објекти беа должни најдоцна до 24.4.2017 година до АКН да достават пријави за запишување/евидентирање на 40% од вкупно доставените податоци за инфраструктурни објекти во форма и содржина пропишана од АКН, заради нивно евидентирање во катастарот на инфраструктурни објекти, а најдоцна до 24.4.2019 година да достават пријави за запишување/евидентирање на преостанатите 60% инфраструктурни објекти.

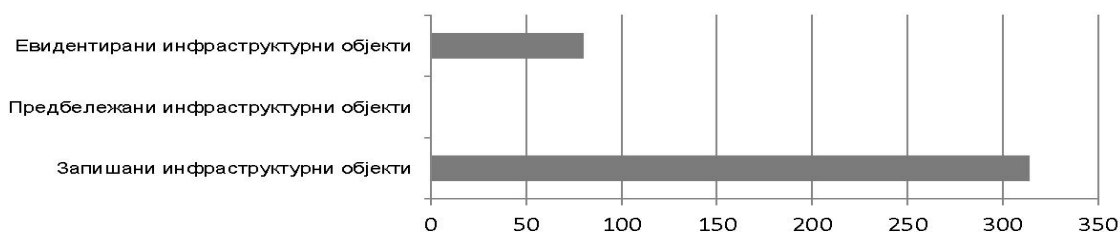
Во на преднаведениот рок од страна на имателите на инфраструктурните објекти (Т-мобиле, ВИП, ОНЕ, Алатрасат 2000 ДООЕЛ, БЛИЗУ ДООЕЛ, Македонски Телеком, Неотел ДОО, ЕВН, МЕПСО, ЈП Водовод и канализација, ГАМА и БЕГ) беа доставени и внесени во базата на податоци вкупно 141.479 точки инфраструктури и 23.308км линиски инфраструктури.

Запишувањето на инфраструктурните објекти во катастарот на инфраструктурни објекти овозможува нивно ставање во правен промет (купопродажба, закуп, ставање под хипотека). Заклучно со третиот квартал од 2017 година, во катастарот за инфраструктурни објекти како дел од катастарот на недвижности се запишани 2.546.018 линиски инфраструктури, 314м² површински инфраструктури и 2809 точки инфраструктури. Исто така во наведениот период се предбележани 374.368м линиски инфраструктури и 3 точки инфраструктури, а евидентирани се 594.456м линиски инфраструктури, 80м² површински инфраструктури и 2669 точки инфраструктури.

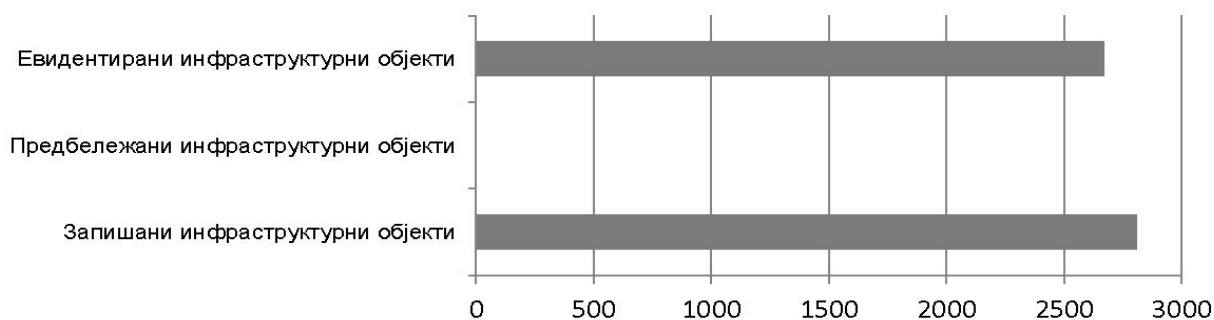
Линиски инфраструктури (м)

Површински инфраструктури (м²)

Точки инфраструктури

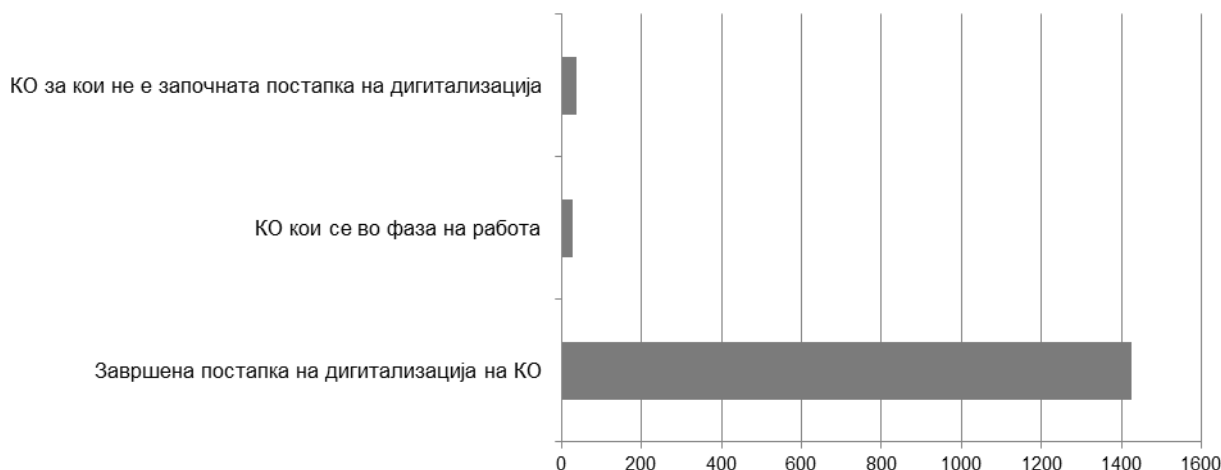

Дигитализација на катастарски планови

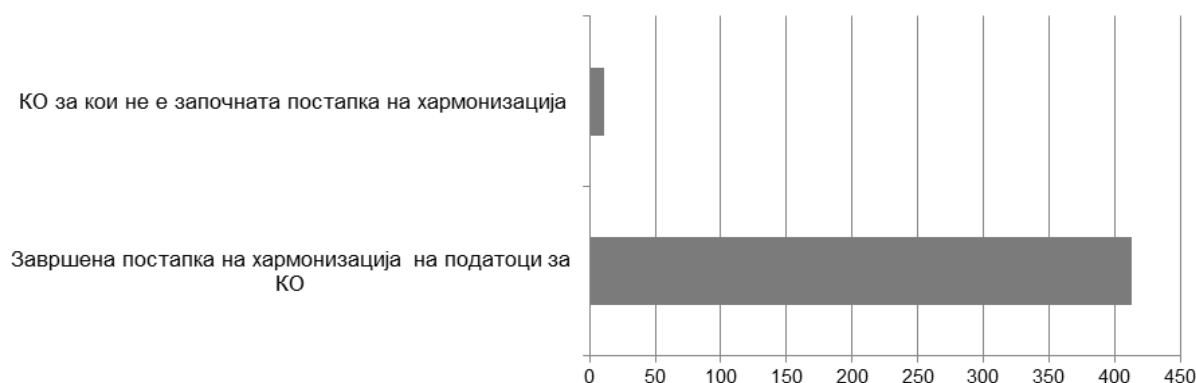
Проектот за дигитализација на катастарските планови претставува усогласување на графичката со алфа-нумеричката база на податоци и прочистување на сите технички грешки кои се таложеле со текот на времето, како резултат од постапките на одржување на катастарот на недвижности во две засебни бази на податоци.

Крајната цел на проектот за дигитализација е интеграција на графичката база на податоци на дигиталните катастарски планови (МакЕдит база) со алфа-нумеричката база на податоци (еКат база) во една единствена централизирана база на податоци и мигрирање на 1913 КО од кои 7 КО претставуваат езера (3 природни и 4 вештачки) на територија на Република Македонија.

Од страна на Владата на Република Македонија, а по предлог на АКН, усвоен е Акциски план за дигитализација на архивските оригинали на аналогните катастарски планови по квартали за 1489 КО. Заклучно со 30.9.2017 година завршено е со дигитализација на архивските оригинали на аналогните катастарски планови за вкупно 1425 КО, во фаза на работа се 27 КО и 37 КО не се започнати со работа.

Прогрес на активности поврзани со дигитализација на архивските оригинали на аналогните катастарски планови

Акцискиот план за дигитализација не ги опфаќаше преостанатите 424 КО за кои беше востановен катастар на недвижности врз основа на дигитални катастарски планови и истите се одржуваа во постоечки CAD софтвери. Исто така и за овие КО се врши усогласување на графичката со алфа-нумеричката база на податоци и прочистување на техничките грешки. Овие грешки се резултат на постапките на одржување на катастарот на недвижности во две засебни бази на податоци. Заклучно со 30.9.2017 година завршени се вкупно 413 КО, а останатите 11 КО не се започнати со работа.

Прогрес на активности поврзани со хармонизација на податоци на КО

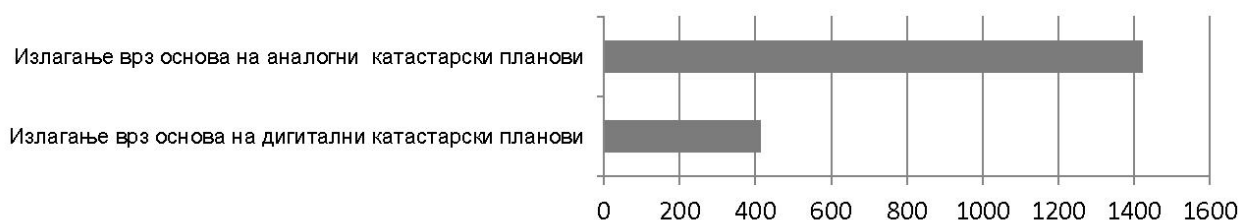
На следната карта графички е прикажан статусот на катастарските општини кои се мигрирани во е-кат графика, катастарските општини кои се мигрирани во МакЕдит база и катастарските општини за кои постапката на дигитализација не е отпочната.

Електронски катастар-графички модул

Заклучно со 30.9.2017 година, во е-кат графика импортирани се вкупно 1835 КО, од кои 413 КО се дигитални и 1422 КО се добиени со дигитализација на аналогните катастарски планови, што претставува 98.02% од вкупната територија на Република Македонија, со што на сите заинтересирани субјекти за недвижностите во овие КО им е овозможено користење на податоци како што се извод од катастарски план и имотен лист, на било кој од шалтерите на кои се поднесуваат барања за овој вид на податоци. Овие податоци за сите заинтересирани корисници се достапни и на веб АКН – OSSP порталот.

Мигрирани КО во еКат

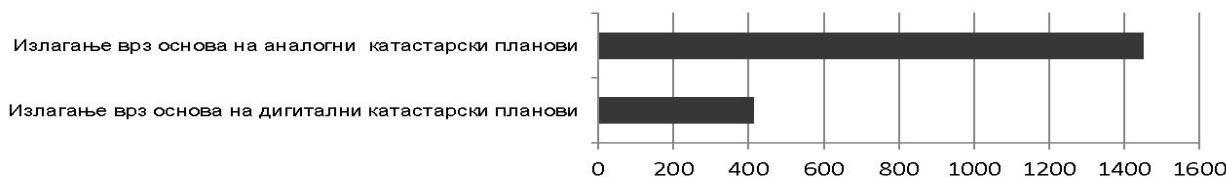

МакЕдит софтвер

Промените во одржувањето на катастарот на недвижности се спроведуваат врз основа на дигитални геодетски елаборати. За изработка на дигитални геодетски елаборати во функција на одржување на катастарот на недвижности и за изработка на дигитални геодетски елаборати во функција на запишување/евидентирање на инфраструктурни објекти во катастарот на инфраструктурни објекти, како дел од катастарот на недвижности, се користи софтверот МакЕдит.

Во МакЕдит базата заклучно со 30.9.2017 година се импортирани 1864 КО, од кои 413 КО се дигитални и 1451 КО дигитализирани аналогни планови, или 99.06% од вкупната територија на Република Македонија.

Импортирани КО во МакЕдит

Институционален развој

Со цел обезбедување ефикасни и соодветни услуги за потребите и барањата на граѓаните и професионалните корисници, АКН во континуитет спроведува активности во насока на институционален развој и поддршка во градењето на капацитетите.

Во изминатите години фокусот на активностите поврзани со институционалниот развој и градење на капацитетите на АКН беше насочен кон развивање на АКН во ефикасна агенција ориентирана кон јавните услуги преку:

- изготвување на нова законска рамка,
- изготвување/развивање на стратешки планови за работа на АКН,
- подобрување на работните услови,
- зголемување на транспарентноста и одговорноста во работењето,
- подобрување на услугите (намалување на просечното време за постапување по поднесените барања, намалување на бројот на нерешени предмети, воведување на електронско плаќање),
- развој на електронски систем за запишување на недвижности и користење на податоци од ГКИС,
- развој на информатичките системи преку спроведување на интегрирано управување со финансиите, управување со човечките ресурси и мониторинг, систем за анализи и известување (воведување на систем за управување со документи-ДМС систем),
- воведување нови сервиси за граѓаните и професионалните корисници,
- надградба на електронскиот катастар со модул за графички податоци– интегрирана алфанумеричка и графичка база за катастарот на недвижности,
- обезбедување на нова хардверска структура на ИКТ- системот на АКН,
- обуки и едукација за потребите на АКН, на приватниот геодетски сектор и на другите професионални корисници,
- развој на регионалната и меѓународната соработка и
- зголемување на самофинансирачките приходи.

АКН континуирано презема активности поврзани со институционалниот развој, со цел ефикасно и економично работење и подобрување на услугите кон граѓаните и бизнис-заедницата. АКН и во иднина ќе продолжи со надградба и одржување на постојните информатички системи.

Законот за катастар на недвижности и негови измени и дополнувања

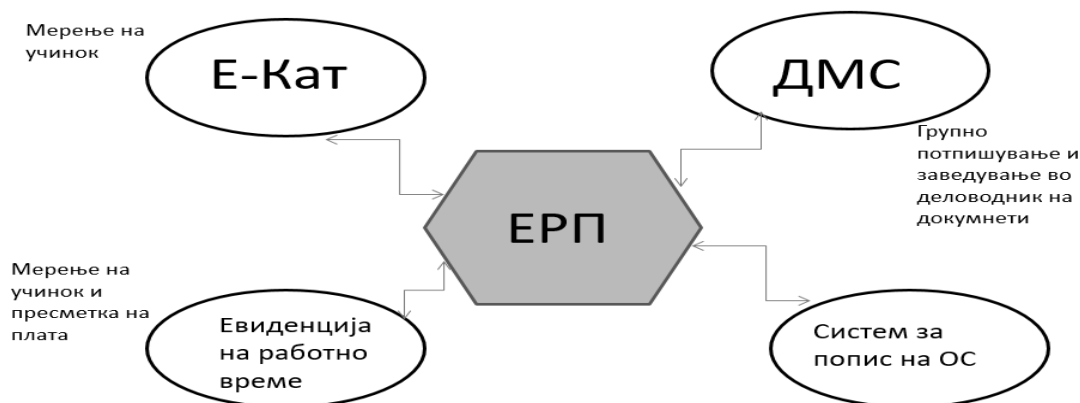
Законот за катастар на недвижности е донесен во 2013 година и објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 55/13. Со овој закон за прв пат во Република Македонија инфраструктурните објекти добија третман на недвижности и се пропиша начин и постапка за премерување и запишување/евидентирање на истите во катастарот на инфраструктурни објекти, како дел од катастарот на недвижности. Се разработи и постапката на одржување на востановениот катастар на недвижности и се воведоа Регистарот за цени и закупнини, Графичкиот регистар за улици и куќни броеви и Графичкиот регистар за градежно земјиште.

Во периодот од 2013 до 2016 година беа извршени неколку измени и дополнувања на Законот за катастар на недвижности, објавени во „Службен весник на Република Македонија“ број: 41/14, 115/14, 116/15, 153/15, 192/15, 61/16 и 172/16.

Софтвер за интегрирано управување со ресурсите на АКН

АКН од 2014 воведоа и во секојдневната работа го користи софтверот за интегрирано планирање на ресурси (Enterprise Resource Planning - ЕРП), како систем кој ги обединува финансиите, човечките ресурси, набавките и основните средства. Овој систем за интегрирано планирање на ресурси ги стандардизира и поедноставува процедурите кои се одвиваат во секторите за финансии, човечки ресурси, аналитика и логистика и му овозможува на менаџментот комплетна слика за динамиката на трошење на материјалните ресурси во магацинот на АКН и полесно планирање на потребните ресурси за наредниот период, врз основа на релевантни и точни податоци.

Со овој интегриран систем се исфрлија од употреба шест поранешни апликации со ограничени можности и неповрзани меѓу себе, без можност за размена на податоци и информации. На постоечките податоци од старите системи им се подобри квалитетот, се изврши обединување, унификација и стандардизација во ЕРП системот. Исто така, во овој систем се внесени и податоците кои во последните 50 години беа водени во хартиена форма.

Шематски приказ на интеграцијата ЕРП со останатите системи

Системот ЕРП е поврзан со електронскиот катастар, со што се автоматизира пресметката на ефикасноста на вработените врз основа на остварениот учинок согласно дејностите што ги извршуваат секојдневно.

Составен дел на ЕРП системот е подсистемот за регистрација на работното време, кој е централизиран за сите организациони единици при АКН, при што автоматски се превземаат сите настани, поврзани со доаѓањето, напуштањето на работното место и сите видови отсуства (службено отсуство, одмор, боледување и др.). Податоците кои се прибираат со овој подсистем, автоматски се обработуваат и проследуваат во ЕРП системот за водење на месечна редовност и пресметка на плата. Со оваа интеграција постапката на водење на месечна редовност, пресметката и исплатата на плата од десетина дена е сведена на само три дена.

ЕРП системот овозможува најразновидни извештаи за сите типови на евиденции кои се водат во истиот и со тоа се добива јасна слика за состојбите во финансиите, човечките ресурси и аналитиката.

Документите кои се креираат од ЕРП системот, се проследуваат до примателот/нарачателот во електронска форма преку Системот за управување со документи - ДМС.

Подобрувањето на функционалностите на ЕРП системот секојдневно се спроведува во рамките на постоечкиот договор за негово одржување.

Систем за управување со документи

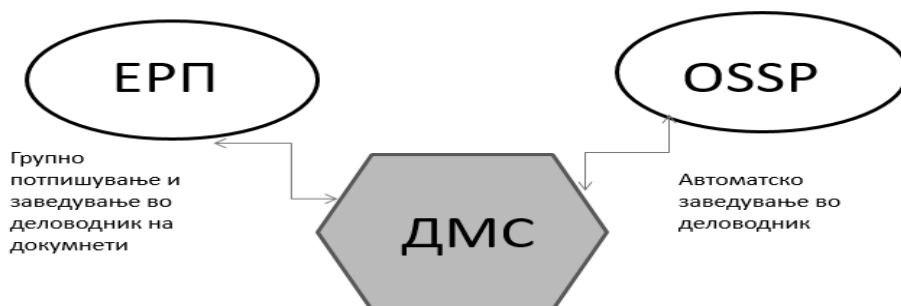
АКН во 2015 година вовеле систем за управување со документи (Documents management system – ДМС) кој вклучува проток (work-flow) на влезно излезни документи, од и кон АКН, како и на интерни документи меѓу секторите на АКН и истиот се користи од страна на повеќе од 500 корисници, вработени во АКН.

ДМС системот се базира на стандардното архивско работење со документи, дополнето со следење на протокот на документи опфатени со повеќе од 100 деловни процеси во АКН, групирани во неколку деловни постапки.

Системот го опфаќа работењето на архивите во АКН, Центарот за катастар на недвижности-Скопје, 29-те подрачни одделенија, интерната архива на Секторот за аналитика и логистика, како и интерната достава на документи.

ДМС ги содржи следниве функционалности: скенирање на сите влезно/излезни документи во АКН, дигитално потпишување, дигитално архивирање, проследување до назначениот примател (сектор/лице), одобрување на документот од одговорните лица на едно или повеќе нивоа, чување и прикажување на статусот на документот и слично.

Системот е интегриран со постоечките системи во АКН и тоа: дистрибутивниот систем на АКН (One stop shop portal - OSSP) и софтверот за интегрирано планирање на ресурси (ЕРП), при што системите директно ги разменуваат генерираните документи и истите ги проследуваат согласно со дефинираните постапки.

Шематски приказ на интеграцијата ДМС со останатите системи

За сите документи кои потекнуват од АКН, а не се креират од некој од постојните системи во АКН (OSSP/ЕПП), ДМС системот содржи низа од дефинирани документи (темплети) кои се групирани согласно со дефинираните постапки и истите се достапни до корисниците согласно со дефинираните дозволи и привилегии.

Со повеќе од две годишното користење на ДМС системот досега е зголемена ефикасноста на работата во АКН, зголемена е сигурноста и доверливоста на документите заведени во електронскиот деловодник.

Бројот на заведени документи во електронскиот деловодник од 2015 година заклучно со септември 2017 година е прикажан на следната слика.

е-Деловдници број на предмети до 23.09.2017			
	2015	2016	2017
Архива АКН	20.274	32.378	23.866
Архива Јавни Набавки	624	407	168
Архива ОКН Берово	374	649	560
Архива ОКН Битола	896	1.299	633
Архива ОКН Валандово	327	412	412
Архива ОКН Велес	503	855	540
Архива ОКН Винаца	247	279	221
Архива ОКН Гевгелија	444	553	425
Архива ОКН Гостивар	2.236	1.065	535
Архива ОКН Дебар	379	422	251
Архива ОКН Делчево	359	569	372
Архива ОКН Демир Хисар	158	232	152
Архива ОКН Кавадарци	392	502	346
Архива ОКН Кичево	623	611	368
Архива ОКН Кочани	430	490	278
Архива ОКН Кратово	263	327	198
Архива ОКН Крива Паланка	330	398	327
Архива ОКН Крушево	149	249	168
Архива ОКН Куманово	685	754	404
Архива ОКН Македонски Брод	272	271	179
Архива ОКН Неготино	233	383	316
Архива ОКН Охрид	1.985	1.811	1.267
Архива ОКН Прилеп	851	838	415
Архива ОКН Пробиштип	201	287	220
Архива ОКН Радовиш	435	482	241
Архива ОКН Ресен	371	455	292
Архива ОКН Свети Николе	363	549	410
Архива ОКН Струга	946	734	406
Архива ОКН Струмица	855	888	534
Архива ОКН Тетово	921	1.142	664
Архива ОКН Штип	525	717	395
Архива ЦКН Скопје	4.209	6.956	3.630
Вкупно	41.860	57.964	39.193
Вкупно годишно	41.860	57.964	52.257

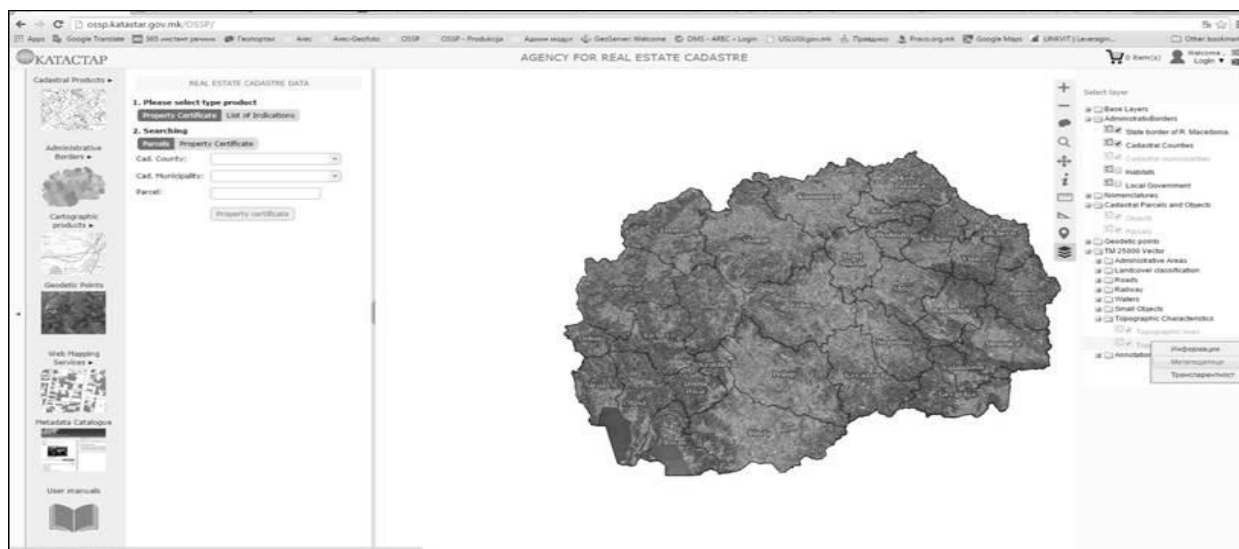
Број на заведени документи во електронскиот деловодник

Дистрибутивен систем на АКН

Во насока на понатамошен развој на АКН ГИС порталот, АКН го воспостави дистрибутивниот систем кој претставува единствена точка за пристап до дигиталните геопросторни податоци. На порталот <http://ossr.katastar.gov.mk/OSSP/> достапни се податоците од катастарот на недвижности, геодетските и картографските податоци, како и податоците од Регистарот на просторни единици за целата територија на Република Македонија. Дистрибутивниот систем е достапен on-line 24 часа за сите правни и физички лица во земјата и во странство. Корисниците можат да ги добијат бараните податоци во дигитална или во хартиена форма.

Податоците што се издаваат во електронска форма, се јавни исправи кои можат да се користат пред други државни органи, банки и други институции кои имаат информациски системи или постапки кои се водат во електронска форма. Заклучно со 30.09.2017 год. преку системот се оформени 35634 барања по електронски пат, од кои 35529 се барања за издавање податоци во електронска форма, 96 барања за издавање податоци во хартиена форма и 9 барања за WMS сервис. Врз основа на наведените барања се издадени 282127 податоци (мерено според единица мерка податок).

Бројот на регистрирани активни корисници на дистрибутивниот систем изнесува 4394 од кои 4019 се физички лица, а 375 се правни лица.

Графички регистар за улици и куќни броеви (Адресен регистар) во Република Македонија

Со Законот за катастар на недвижности проширена е надлежноста на АКН за воспоставување и управување со Графичкиот регистар за улици и куќни броеви, како дел од Адресниот регистар на Република Македонија.

Во моментот постои несовпаѓање на адресните податоци дури и во институциите кои врз основа на својата законска надлежност се должни да имаат уреден адресен податок, како што се Министерството за внатрешни работи, Државниот завод за статистика, Централниот Регистар на Република Македонија и Управата за водење на матични книги.

Во изминатиот период, за потребите за воспоставување на Адресниот Регистар од страна на меѓуминистерската работна група се работеше на подготовка на нов Закон за систем на адреси и истиот е во нацрт верзија. Новата законска регулатива се усогласува со INSPIRE директивата на ЕУ и со техничките спецификации за адресните податоци. Воедно се изготвени бизнис анализа, модел на податоци и мобилна/таблет апликација за прибирање на адресните податоци од терен.

Со пилот проектот чија реализација е во тек се опфатени општините Кисела Вода, Гостивар, Свети Николе и Зелениково, со околу 30000 адресни податоци. Теренското прибирање на адресните податоци е завршено и следуваат контроли на прибраните податоци. Системот за контрола ќе се користи и во понатамошната поставка на прибирање на адресните податоци за сите останати населени места на територијата на Република Македонија. Направена е првичната верзија на софтверското решение (централна база и апликација) за Адресниот Регистар кое во иднина ќе се реализира како надградба на електронскиот катастар (eКат системот) со модул за адресни податоци со вклучена графика за улици и куќни броеви, базирајќи се на постоечкиот ГКИС кој го администрира АКН.

Графички регистар за градежно земјиште (ГРГЗ)

АКН воспостави Графички регистар за градежно земјиште, согласно нејзините надлежности пропишани во членот 8 од Законот за катастар на недвижности. Овој регистар овозможува комплетна стандардизација и унифицираност на сите видови урбанистички планови, урбанистичко-планска документација и урбанистичко-проектна документација за целата територија на Република Македонија, кои се сместени во централната база на Регистарот. Регистарот овозможува лесен и транспарентен пристап до содржината на градежните парцели и површините за градење опфатени со урбанистичките планови и урбанистичко-планските документации преклопени со катастарските парцели, преку веб-портал достапен за сите корисници и заинтересирани страни (<https://urbanizam.katastar.gov.mk/>).

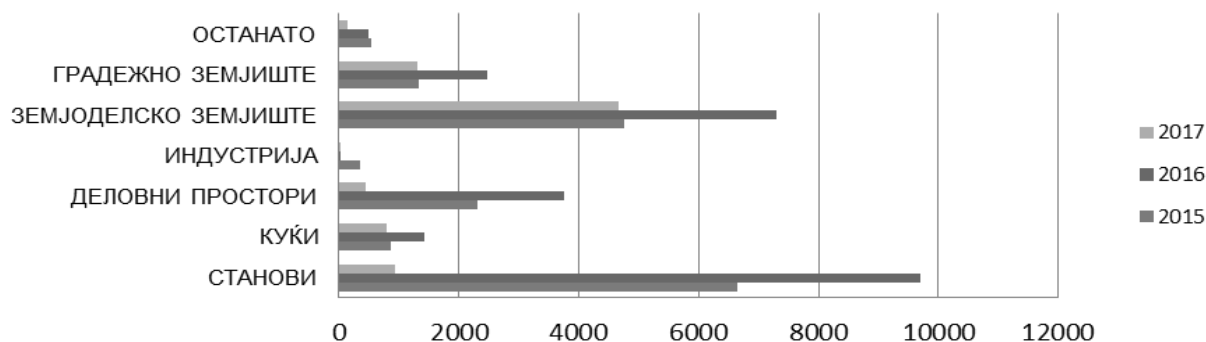
Системот е комплетно развиен и имплементиран кај сите планери и одделенија за урбанизам во секоја општина. Во Графичкиот регистар за градежно земјиште, внесени се 15339 градежни парцели формирани со урбанистички планови и урбанистичко плански документации. Согласно постојниот Закон за просторно и урбанистичко планирање преку Графичкиот регистар за градежно земјиште направени се контроли за усогласеноста на 1177 урбанистички планови и урбанистичко плански документации со катастарските планови иницирани преку системот е-урбанизам, направено е дигитално преклопување за 799 урбанистички планови и урбанистичко плански документации и истите се сместени во централната база на Графичкиот регистар за градежно земјиште.

Ажурирање на податоците во Регистарот на цени и закупнини

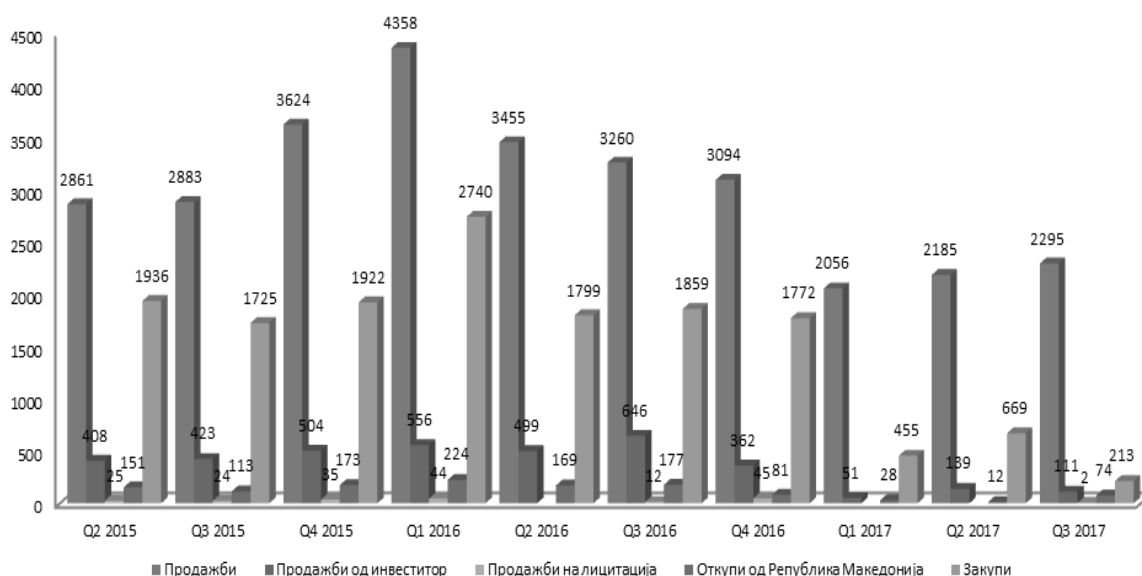
Регистарот на цени и закупнини на недвижностите е основа за воспоставување систем за масовна проценка на недвижностите, преку кој секоја недвижност во Република Македонија ќе добие сопствена пазарна вредност, која подоцна може да се користи во различни цели. АКН го воспостави Регистарот на цени и закупнини во март 2015 година, со што им се овозможи на сите заинтересирани корисници пристап до сите информации поврзани со трансакциите на недвижниот имот. Во 2017 година АКН започна со теренско собирање на податоци за недвижностите во четири пилот-општини кои заедно со податоците содржани во Регистарот на цени и закупнини ќе послужат за воспоставување систем за масовна проценка на територијата на овие општини.

Од воспоставувањето во март 2015 година, заклучно со третиот квартал во 2017 година, во Регистарот на цени и закупнини се регистрирани вкупно 50.249 трансакции, од кои како продажби се регистрирани 30.068 трансакции, продажби од инвеститор 3.699 трансакции, продажби на лицитација 190 трансакции, откупи од Република Македонија 1.202 трансакции и закупи 15.090 трансакции. Кварталните извешати од Регистарот на цени и закупнини се достапни на следниот линк <http://www.katastar.gov.mk/mk/Page.aspx?Id=606&m=1673>

Бројот на податоци по типови на недвижности внесени во Регистарот на цени и закупнини, во периодот од март 2015 до септември 2017 година е прикажан на следниот графикон.

На следниот графикон е прикажан бројот на внесени податоци во Регистарот на цени и закупини според видот на продажби и податоци за закупи.

Контрола и надзор на работењето

Согласно со Законот за катастар на недвижности АКН врши континуирана контрола на работата на 29 одделенија за катастар на недвижности и Центарот за катастар на недвижности - Скопје, како и надзор на работењето на 143 приватни геодетски фирми, како и на две правни лица овластени за изготвување на картографски производи. Контролата се спроведува во согласност со Годишната програма за вршење контрола.

Целта е преку вршење на контрола и надзор да се подобри квалитетот на работењето како на Центарот за катастар на недвижности-Скопје и подрачните одделенија за катастар на недвижности во состав на АКН, така и на приватните геодетски фирми.

Во рамките на надлежностите на АКН е и постапувањето по пристигнатите претставки и предлози кои се доставени од страна на правни и физички лица. Бројот на доставените претставки по кои е постапено во периодот од 2015 до 2017 година изнесува:

- 983 претставки за 2015 година,
- 914 претставки за 2016 година и
- 557 претставки заклучно за 2017 година, заклучно со месец октомври.

Од надзорот на приватниот геодетски сектор, од извршените контроли на работата на Одделенијата за катастар на недвижности и Центарот за катастар на недвижности – Скопје, како и од поднесените претставки, АКН ги согледува секојдневните проблеми со кои се соочуваат корисниците на катастарските услуги, во врска со запишувањето/одржувањето на правата на недвижностите и превзема соодветни активности во насока на континуирано подобрување на примената на законските одредби од страна на вработените во АКН, како и од страна на овластените лица во приватниот геодетски сектор.

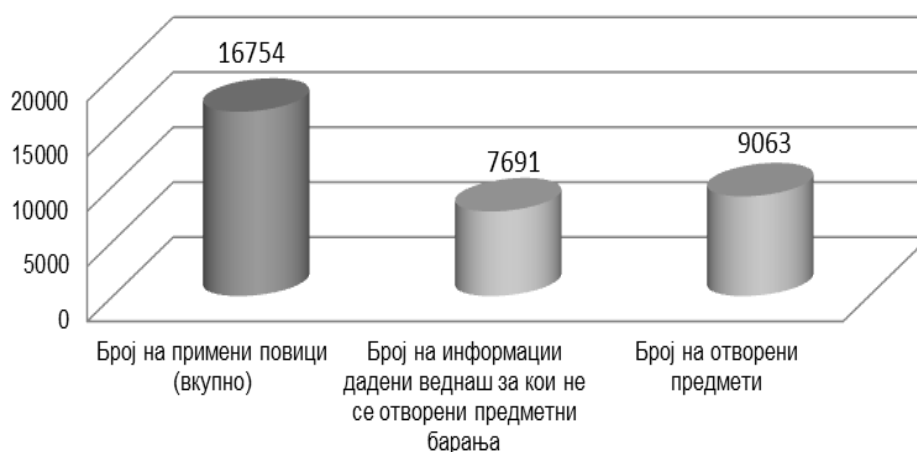
Контакт-центар на АКН

Со воведувањето на новите системи постојано се зголемува бројот на клиенти и потреба од креирање дополнителни функционалности во контакт-центарот. Модулот за закажување состанок е официјално пуштен во работа на 13 јуни 2016 година и се покажа како многу корисен модул бидејќи клиентот има точно закажан состанок кај соодветно лице за решавање на неговата проблематика.

Во 2017 година дополнително се имплементирани модулите за интерактивен гласовен одговор (ИВР стебло) и сервис за кратки пораки (СМС). Модулот за СМС е тестиран и функционален, а ИВР стеблото е имплементирано и за on-line техничка поддршка за дел од проблематиките и надвор од работното време.

Бројот на повици во контакт центарот за 2017 година заклучно со третиот квартал за 2017 година, според видот на барањата на клиентите изнесува 16754 примени повици, од кои на 7691 повици информациите се дадени веднаш и за нив не се отворени предметни барања-општи информации и 9063 повици за кои се оформени предмети.

Примени повици преку Инфо центарот до септември 2017 г.

Повиците за кои се оформуваат предмети, распределени по типови изнесуваат:

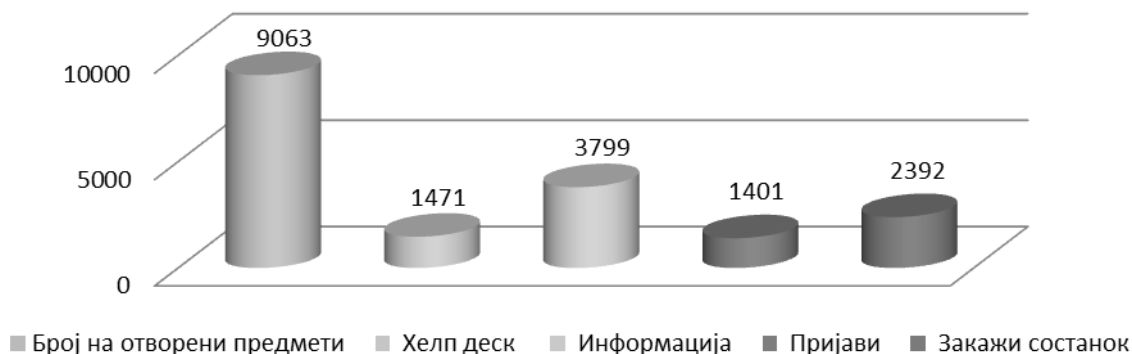
- 1471 повици за хелп деск (преку кој професионалните корисници ги пријавуваат проблемите со кои се соочуваат при користењето на е-кат шалтерот и МакЕдит и добиваат информација или упатство веднаш, како прва линија на поддршка. Во спротивно предметот се доставува на второ ниво на поддршка, најчесто до секторот за ИКТ и секторот за Геоматика),

- 3799 повици за информации од секојдневното работење на катастарот за кои одговорот најчесто се дава веднаш, а кога се бараат информации во врска со прашања од нормативно правен карактер се консултираат стручни лица соодветно на проблематиката на прашањето,

- 1401 повици за предмети од физички лица за кои е надминат законскиот рок за постапување при што се дава информација до каде е постапката (увид во статус на предмет) и

- 2392 повици за закажување на состанок со определени раководни лица во АКН.

Број на отворени предмети до септември 2017 г.

Во 2016 година контакт центарот се надгради со два нови модули и тоа „Календар – Закажи состанок“ и модул „Кампања“ кој модул овозможува масовно информирање на корисниците за одредени теми.

Национална инфраструктура на просторни податоци во Република Македонија

НИПП овозможува подобро планирање и носење одлуки, на национално и на локално ниво. Софтверското решение за националниот геопортал НИПП на Република Македонија е реализирано во целост и порталот е достапен за сите корисници на <http://nipp.katastar.gov.mk>.

Согласно со Извештајот од следењето на напредокот на транспонирање и спроведување на европското законодавство за животната средина за 2016 година, степенот на транспонираност на европската INSPIRE-директива (2007/2/EC) од 65 % се зголеми на 72 %. Тоа се должи пред сè на отпочнувањето со изработка на подзаконските акти во кои ќе бидат транспонирани задолжителните членови од директивата кои се поврзани со метаподатоците.

АКН изврши хармонизација и стандардизација на збирките на просторни податоци за административните единици, дигиталниот модел на терен, географските имиња и хидрографската мрежа и за истите креира WMS и WFS веб-услуги.

Геодетска референтна инфраструктура и изработка на топографски карти

Надградба на геодетската референтна инфраструктура

Во изминатиот период, заклучно со месец септември 2017 година, се одвиваа активности поврзани со редовното одржување на националните геодетски референтни мрежи при што посебен акцент е ставен на МАК-ПОС-системот, како најзначаен сегмент од геодетската референтна инфраструктура. На почетокот на месец септември 2017 година извршена е миграција на МАКПОС системот на нова виртуелна околина и инсталирана е нова верзија на GNSS Spider софтверот со кој се управува МАКПОС системот. Со тоа се подобрени перформансите на самиот систем и значително е олеснето менаџирањето со корисниците на системот. Вкупниот број корисници на МАКПОС-системот во моментот изнесува 186 правни лица со 266 регистрирани GNSS ресивери.

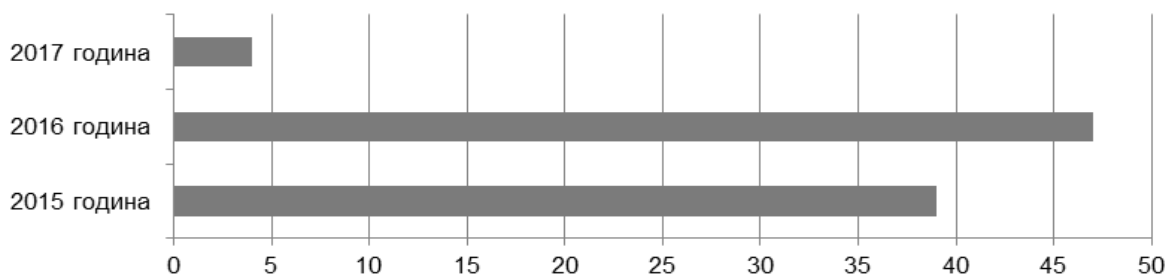
Во истиот период, врз основа на претходно спроведени GNSS мерења на точките од тригонометриските мрежи во Република Македонија, пресметани се 268 сетови на 3D параметри за трансформација на координати од ETRS89 координатниот систем во државниот координатен систем и обратно, за полиња со димензии 10km x 10km, кои ја покриваат целата територија на Република Македонија.

Во месец септември 2017 година отпочната е постапка на израмнување на новата нивелманска мрежа од висока точност во системот NVT1, користејќи ги притоа најновите нивелмански мерења спроведени во 2012 година и 2013 година.

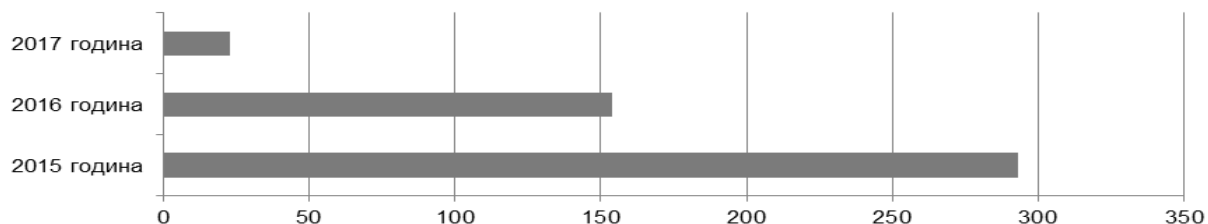
Геодетски работи за посебни намени од значење за Република Македонија

До влегување во сила на измените и дополнувањата на Законот за катастар на недвижности објавени во „Службен весник на Република Македонија“ број 116/15, АКН врз основа на одлуки донесени од Владата на Република Македонија работеше на вршење на геодетски работи за посебни намени кои се од интерес за Република Македонија.

Во периодот од јануари 2015 година до 30 септември 2017 година, АКН има постапено по вкупно 90 Одлуки за утврдување на геодетските работи за посебни намени сврзани со ажурирање на геодетски подлоги во функција на планирање на просторот, предвидени со Годишната програма за финансирање на изработката на урбанистички планови, регулациони планови на генерални урбанистички планови, урбанистичко-планска документација и урбанистичко-проектна документација, донесени од страна на Владата на Република Македонија и тоа: 39 во 2015, 47 во 2016 и 4 во 2017 година, кои се прикажани на следниот графикон.

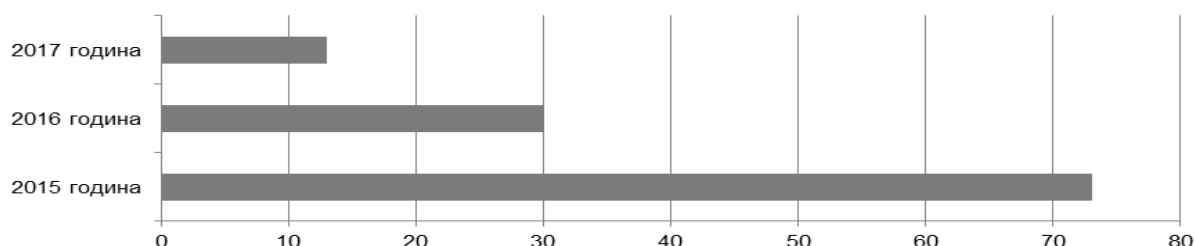

Во истиот период АКН има постапено по вкупно 327 барања за изготвување на Геодетски елаборати за геодетски работи за посебни намени - нумерички податоци и тоа: 293 во 2015 година, 154 во 2016 година и 23 во 2017 година.

Геодетски работи за запишување недвижности сопственост на Република Македонија

Во периодот од јануари 2015 година до 30 септември 2017 година, АКН има постапено по вкупно 116 Одлуки за утврдување на работите на премерот во функција за запишување на недвижности сопственост на Република Македонија, донесени од страна на Владата на Република Македонија и тоа: 73 во 2015 година, 30 во 2016 година и 13 во 2017 година.

Одлуки донесени од Владата на Република Македонија по кои АКН има постапено

Државна граница

Република Македонија е единствена од поранешните југословенски републики која што има решени државни граници со соседните држави.

Надлежноста на АКН за вршење премер, чување, одржување, обновување и обележување на државната граница произлегува од Законот за катастар на недвижности.

Во изминатиот период е изготвена гранична документација за државната граница спрема Република Грција во должина од 269 км, Република Србија во должина од 120 км и Република Косово во должина од 160 км, при што истата е демаркирана и премерена.

Во периодот 2015-2017 година најголемиот дел од активностите беа насочени на вршење премер и изготвување гранична документација за државната граница спрема Република Бугарија. Од вкупната должина на граничната линија која изнесува 185км, заклучно со месец октомври 2017 година извршен е премер на 160км, а преостанатиот дел планирано е да се премери во 2018 година. Паралелно со вршењето премер се работи и на изготвување на граничната документација.

Премерот на државната граница спрема Република Албанија во должина од 208км ќе се врши во наредниот период, согласно со програмата на Министерството за надворешни работи, како надлежно министерство.

Изработка на дигитални топографски карти

АКН во континуитет работи на изработка на топографски карти во различни размери. Во изминатиот период комплетирана е изработката на крупноразмерните топографски карти во размер 1:25000 (205 листови), 1:50000 (62 листови) и средно размерните топографски карти во размер 1:100000 (21 лист), а во тек е изработката на средноразмерни топографски карти во размер 1:200000.

Заклучно со месец септември 2017 година изработени се 6 листови (од вкупно 8) од топографската карта во размер 1:200000. Се очекува изработката на топографските карти во размер 1:200000 да биде финализирана во првиот квартал на 2018 година.

Паралелно со изработката на средноразмерните топографски карти АКН врши ажурирање на топографската и картографската база на податоци.

Други картографски активности

АКН активно учествува и во изготвувањето на паневропските Еурогеографикс картографски продукти: EuroBoundaryMap (Карта на граници во Европа), EuroGlobalMap (Глобална карта на Европа) и EuroRegional Map (Регионална карта на Европа), како и во изготвувањето на глобалната карта на светот - Global Map проектот. Во рамките на IMPULS проектот финансиран од шведската влада, се реализираа активности поврзани со хармонизација на основните сетови картографски податоци согласно со INSPIRE-директивата и изработка на соодветни метаподатоци. Извршена е хармонизација на сетовите податоци за административни единици (AU), дигитален модел на теренот (EL), географски имиња (GN), ортофото (OI) и хидрографија (HY), а во почетна фаза се активности за хармонизација на сетот податоци за транспортни мрежи (TN).

Меѓународна соработка, обуки и едукација за професионалните корисници

Меѓународна соработка

Во март 2017 година АКН потпиша Меморандум за разбирање со Генералната команда за картирање на Република Турција и во истиот се предвидува развој и имплементација на програма за специјализирани обуки од областа на картографијата, продукција на топографски карти за потребите на АКН, размена на неklasифицирани геопросторни податоци итн.

АКН е учесник во реализацијата на активностите од регионалниот IMPULS проект кој е финансиран од страна на шведската влада преку шведската агенција за меѓународен развој – Sida, во висина од 38.900.000 шведски круни. Проектот се имплементира во периодот од 2014 година до 2018 година.

Во периодот септември 2016 - март 2017 година, Кралството Холандија го финансираше проектот „Оптимизирана употреба на веродостојни и сигурни просторни податоци“ преку донација во вредност од 70.000 евра.

Во рамките на MATRA претпристапната програма, Холандското министерство за надворешни работи го финансира проектот SPATIAL. Проектот се имплементира во период јануари 2017 година - декември 2018 година со вкупен проектен буџет од 530.000 евра. Целта на проектот е да се помогне на земјите од регионот во процесот на хармонизирање и подобрување на пристапот до расположливите геопросторни информации. Проектните активности за АКН се насочени кон поддршка на АКН во процесот на зголемено користење на геопросторните податоци и сервиси преку националниот геопортал, поддршка во воспоставувањето на Адресниот регистар, масовната проценка и зајакнување на институционалните и организациски капацитети на АКН. Од вкупниот проектен буџет, за АКН се наменети околу 200.000 евра.

Обуки за професионалните корисници

АКН врши обуки врз основа на Годишна програма за спроведување обуки од областа на востановувањето и одржувањето на катастарот на недвижностите и од областа на геодетските и информатичките работи.

Во периодот септември 2016 година - септември 2017 година АКН организираше обуки наменети за овластените геодети, како и за останатите професионални корисници и тоа за: Нотарската комора, Адвокатската комора, Комората на извршители, општините, Сојузот на стопанските комори итн.

Подолу е даден табеларен преглед на одржани обуки на професионалните корисници за период септември 2016 - септември 2017 година.

целна група	број на организирани обуки	број на учесници
овластени геодети	11	1280
државно правобранителство	1	2
управа за јавни приходи	1	15
амбасада на Република Македонија во Република Србија	1	1
нотари	11	135
општини	4	31
вработени во МЗШВ	1	43
совет на НИШП и работни групи на НИШП	6	146
работна група АКН	3	51
сојуз на стопански комори	1	13
адвокати	2	2
извршители	1	2
IMPULS работилница	3	49
ВКУПНО	46	1770

Дел од обуките беа поддржани од страната на IMPULS проектот чија цел е градење на капацитетите на АКН и на субјектите во НИПП во процесот на воспоставувањето на националната инфраструктура на просторни податоци, како и поддршка во процесот на развој на сервиси со цел размена и споделување на геопросторни податоци меѓу земјите од регионот.

7. ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ НА АКН

АКН е сервисно ориентирана кон корисниците преку:

- зголемено задоволство и доверба на корисниците од работата на АКН,
 - единствен, мултифункционален информациски систем кој преставува иновативно решение, со апликации лесни и интуитивни за користење, кои обезбедуваат позитивно искуство што го трасира патот на АКН кон дигиталната иднина, а со тоа и на професионалните корисници,
 - организирање и одржување на обуки за професионалните корисници и
 - обезбедување точна и навремена информација.
- АКН во наредниот период ќе се фокусира кон:
- изработка на нова законска регулатива, во насока на подобрување на сервисната ориентација кон граѓаните,
 - воспоставување на нова организациона структура и донесување на нов акт за внатрешна организација,
 - отворена и транспарентна институција,
 - подобрување на квалитетот на податоците и услугите,
 - континуирано информирање на корисниците на услугите и производите, како и на целните групи и тоа граѓаните, професионалните корисници и медиумите, за развојните програми и цели кои се насочени кон доставување услуги на начин соодветен на нивните потреби и
 - градење имиџ на современа агенција која работи на својот развој.

Со цел да се развива во кориснички ориентирана институција, АКН ќе инвестира во обуки за вработените и за професионалните корисници, ќе остварува редовни средби и комуникација со засегнатите страни и корисниците на катастарските услуги. Во периодот што следува ќе биде потребно да се професионализираат и да се прошират надворешните комуникации и маркетинг активностите на АКН.

Со воведувањето на електронските услуги и сервиси се намалува потребата на граѓаните и на професионалните корисници да доаѓаат на шалтерите на АКН. Од друга страна пак, се зголемува бројот на примени повици во контакт центарот на АКН. Ова подразбира дека сè повеќе граѓаните и професионалните корисници ја користат оваа услуга за да се информираат за соодветен предмет, да добијат потребни информации и техничка поддршка за користење на електронските услуги. АКН планира до крајот на 2020 година да го намали бројот на шалтерите за прием на барања/пријави што во моментот постојат во подрачните одделенија за катастар на недвижности и во Центарот за катастар на недвижности – Скопје, кои во иднина ќе прераснат во шалтери со советодавна – консултативна функција.

Секторот за контрола и надзор преку Одделението за контрола на катастарот на недвижности ќе спроведува континуирана контрола над работењето на одделенијата за катастар на недвижности согласно со годишната програма за вршење контроли што се изготвува секоја календарска година. Одделението за надзор над приватниот сектор континуирано ќе врши надзор над

приватните геодетски фирми, кои во моментот се 143 на број, како и над две правни лица овластени за изработка на картографски производи. Одделението за претставки и предлози и во иднина навремено и ефикасно ќе постапува по добиените претставки и предлози и во своето работење ќе се стреми кон зголемување на квалитетот на работењето, а со цел надминување и разрешување на проблемите со кои се соочуваат крајните корисници. На овој начин се очекува во иднина да се намали бројот на претставките и предлозите.

Контакт центарот при Одделението за грижа на корисници е наменет за поддршка на професионалните корисници (нотари, приватни геодетски фирми, општини, извршители, адвокати, проценители, банки и други) кои ги користат електронските услуги на АКН преку е-кат шалтер. Во моментот корисниците имаат пристап до контакт центарот преку избирање опции за професионални корисници, информации, пријави и приговори, како и агенти на македонски, албански и на англиски јазик, секој работен ден на:

- бесплатната телефонска линија (инфо-линија 0800 80 800),
- инфо-линија за грижа на корисници, странски инвестиции и домашни бизнис-компанији (02 3173 825) и
- инфо линија за професионални корисници на е-кат шалтерот (02 3171 833).

Корисниците преку електронската пошта info@katastar.gov.mk можат да постават прашање, да остават коментари и сугестии.

Сите овие линии се поврзани со апликација, со што се овозможува корисникот да добие навремена и унифицирана информација од едно место. Апликацијата овозможува следење на сите телефонски повици, историјат на прашања и одговори со што вработените од Одделението за грижа на корисници во секое време имаат пристап до сите информации за корисникот.

Ефикасен, сигурен и безбеден дигитален ГКИС:

Со цел постигнување на ефикасен, сигурен и безбеден дигитален ГКИС, АКН ќе работи на активности поврзани со:

- ажурирање на податоците во ГКИС,
- подобрување на квалитетот на податоците од катастарот на недвижности,
- ажурирање на податоците од Регистарот на цени и закупнини, како основа за идна масовна проценка на недвижности,
- одржување современа геодетска референтна основа и воспоставен ETRS89-координатен систем,
- вршење премер во функција на запишување недвижности сопственост на Република Македонија,
- изработка на ситноразмерни топографски и наменски карти,
- премер на инфраструктурни објекти во сопственост на Република Македонија и нивно запишување во катастарот на инфраструктурни објекти како дел од катастарот на недвижности,
- изготвување на физибилити студија за 3Д катастар,
- координирање на НИПП активностите во Република Македонија,
- управување со Графичкиот регистар за градежно земјиште,
- ортофото снимање и ласерско скенирање на целата територија на Република Македонија,
- воспоставување Графички регистар за улици и куќни броеви (Адресен регистар),
- воспоставување скен центар и
- зајакнување на институционалните капацитети на АКН.

Подобрување на квалитетот на податоците во ГКИС

Востановувањето на катастарот на недвижности како дел од ГКИС на целата територија на Република Македонија се заокружи со ставање во примена на катастарот на недвижности за КО Драчево во декември 2012 година. Востановувањето на катастарот на недвижности се реализираше со примена на еден од следните начини: систематско запишување, поединечно запишување, конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности и запишување на недвижности кои останале со незапишани права.

По востановувањето на катастарот на недвижности, согласно Законот за катастар на недвижности се врши одржување со спроведување на промени на податоците за недвижностите и податоците за носителите на правата на недвижностите.

Систематско излагање на податоците за недвижностите

Систематското излагање на податоците за недвижностите се смета за најквалитетно и со оваа постапка запишувањето се изврши врз основа на премер и правни документи во 1252 КО од вкупно 1913 КО. Во катастарските општини во кои систематското излагање е извршено врз основа на нов премер се јавува проблем во неусогласеноста на податоците за земјиштето добиени со новиот премер со податоците за истите содржани во катастарската евиденција од катастарот на земјиште, што во постапката на систематско запишување доведе до запишување на сопственички делови.

За надминување на напред наведената состојба во Законот за катастар на недвижности се вградени одредби со кои е пропишано ажурирањето на податоците за недвижностите по пријава на странка.

Посебен проблем во оваа постапка е озбедбувањето изјава заверена од нотар потпишана од страна на сопствениците на соседните парцели, пред сè поради незаинтересираност на соседите, починати лица, иселени лица и друго. Резултатите од примена на ова решение не се на задоволително ниво.

При систематското излагање посебен проблем се јавува во катастарските општини каде што во примена бил пописан катастар во рамките на премерените блокови, за кои е извршен нов премер. Во овие катастарски општини кои во најголем дел се наоѓаат во планинските подрачја, поголемиот дел од недвижностите останале со незапишани права, поради неможност да се идентификува недвижноста на лице место и слабиот одзив на носителите на правата на недвижностите. За надминување на состојбата, АКН уште во 2013 година отпочна со ажурирање на податоци во катастарот на недвижности преку донесување на Годишна програма за ажурирање по службена должност во која досега се опфатени 105 катастарски општини кои пред востановувањето на катастарот на недвижности биле со пописан катастар и каде процентот на незапишани права е поголем од 20%.

Резултатите од примената на оваа годишна програма не се на задоволително ниво од следните причини:

- незаинтересираност на сите носители на права на сопственост во рамките на катастарската општина за запишување на имотот (процент на странки кои пројавиле интерес се движи 20-30 %),

- голем дел од странките кои се пријавиле за запишување на сопственоста, не знаат каде се наоѓа нивниот имотот и

- подрачните одделенија имаат недостаток од геодетски кадар за теренски премер и изработка на геодетски елаборати.

За надминување на горе наведените проблеми поврзани со запишување на сопственичките делови при систематското излагање, зголемување на процентот на запишани недвижности кои се наоѓаат во катастарски општини кај кои пред стапување во сила на катастарот на недвижности во примена бил катастар на земјиште востановен врз основа на попис, како и за разрешување на проблемите кои настануваат при ова запишување, во тек се измени и дополнувања на Законот за катастар на недвижности.

Поединечно излагање на податоците по барање на странка

Оваа постапка се реализираше паралелно со систематското излагање во 1250 КО, при што поединечните недвижности беа запишувани во катастарот на недвижности. И покрај законската обврска за усогласување на податоците од поединечното запишување со податоците од катастарот на недвижности, сè уште постојат имотни листови од поединечното запишување кои не се усогласени, поради што подрачните одделенија за катастар на недвижности и Центарот за катастар на недвижности-Скопје, тековно вршат усогласување.

Конверзија на податоците од катастарот на земјиште во катастарот на недвижности

Со овој начин на востановување на катастарот на недвижности се отпочна по влегување во сила на Законот за изменување и дополнување на Законот за премер, катастар и запишување на правата на недвижностите во 2005 година, а се продолжи и по влегувањето во сила на Законот за катастар на недвижности од 2008 година. Целта на овој начин на востановување на катастарот на недвижности беше со преземање на податоци од катастарот на земјиште во катастарот на недвижности да се изврши запишување на правата на недвижностите во катастарските општини, за кои се утврди дека не настанале големи промени во однос на податоците за недвижностите и носителите на правата за истите.

За надминување на проблемите кои настанале како резултат на променетата фактичка состојба и нејзината неусогласеност со состојбата на катастарските планови од катастарот на недвижности, ќе се предложат нови законски решенија во Законот кој ќе ја регулира материјата од областа на катастарот на недвижности и регистрите во надлежност на АКН.

Запишување на недвижности со незапишани права

За недвижностите кои во постапката на систематското излагање останале со незапишани права, а за катастарската општина во која тие се наоѓаат е влезен во сила катастарот на недвижности, носителите на правата на недвижностите можат да поднесат пријава за запишување на правата на овие недвижности, кон која треба да достават геодетски елаборат, правен основ и доказ за платен надоместок.

Овој вид на запишување во АКН се врши во континуитет.

Одржување на катастарот на недвижности

Почнувајќи од 2013 година, по востановувањето на катастарот на недвижности на целата територија на Република Македонија, АКН континуирано врши одржување на востановениот катастар на недвижности, со запишување на промени за недвижностите и носителите на правата на недвижностите.

Покрај наведеното, одржувањето ги опфаќа и исправките на грешки, како и ажурирањето на податоците за недвижностите по пријава на странка.

За надминување на проблемите кои се јавуваат при одржувањето на катастарот на недвижностите, а кои пред сè се однесуваат на запишаните сопственички делови во катастарот на недвижности кои произлегуваат од примената на различните методи и техники на премерување и пресметување на површините на катастарските парцели, ќе се направат измени и дополнувања на Законот за катастар на недвижности.

Унифицирање на податоците во катастарот на недвижности

Кога станува збор за квалитетот на податоците, треба да се има предвид постојната нестандардизирана структура на записите/податоците содржани во катастарот на недвижности.

Со реализација на програмата „Подобрување на квалитетот на податоците во ГКИС“ која е составен дел на овој Стратешки план, треба да се подобри квалитетот на податоците од семантички аспект што треба да опфати стандардизација на записите во катастарот на недвижности во делот на лични и адресни податоци. Подобрувањето на личните податоци на титуларот-лист А може да се оствари преку електронско поврзување на АКН со Управата за водење на матични книги/Министерство за внатрешни работи за физичките лица и Централниот регистар на Република Македонија за правните лица, а адресните податоци можат да се подобрат преку електронско поврзување на катастарот на недвижности со податоците од Адресниот регистар. Исто така, потребно е да се изврши усогласување на шифрите запишани во лист А, Б и В и тоа за: право на сопственост, намена на зграда и посебен дел од зграда, катастарска култура и друго. Сите прибелешки чие што запишување не е предвидено во Законот за катастар на недвижности или во друг закон ќе се избришат.

Средствата за подобрување на податоците во катастарот на недвижности во висина од 22.000.000,00 денари треба да бидат обезбедени од Буџетот на АКН. Подобрувањето ќе се реализира во континуитет со секоја поднесена пријава, но и со системско прочистување на податоците (по службена должност).

Функционален Регистар на цени и закупнини

Воспоставувањето на системот за масовна проценка претставува главна цел на секоја земјишна администрација и економија поради голем број на причини пред сè фер оданочување, транспарентност на пазарот со недвижности, како и развој на пазарот со хипотеки и осигурување. Основа за воспоставување на системот за масовна проценка е Регистарот на цени и закупнини кој континуирано се полни со податоци за недвижностите врз основа на извршените трансакции.

Се предвидува системот за масовна проценка да се состои од три потсистеми:

- собирање податоци за недвижностите и нивна верификација - Регистар на цени и закупнини,
- систем за моделирање и
- систем за масовно вреднување.

Согласно со досегашниот прогрес, се очекува во наредните три години АКН да ја заврши целосно првата фаза од проектот, односно да го одржува и да го дополнува Регистарот на цени и закупнини, со цел да се воспостави база за системот за моделирање.

Податоците од Регистарот на цени и закупнини, АКН ќе ги издава на овластените проценители и на други заинтересирани лица, со соодветен надоместок.

Одржување на современа геодетска референтна основа и воспоставен ETRS89-координатен систем

Во периодот 2018-2020 година, АКН ќе продолжи со реализација на активности поврзани со надградба на геодетската референтна инфраструктура и нејзино усогласување со современите меѓународни стандарди.

АКН ќе работи на создавање предуслови за воведување во официјална употреба на европскиот ETRS89-координатен систем во Република Македонија кој што нашата земја е должна да го имплементира, како кандидат за членство во ЕУ.

Националните геодетски референтни мрежи кои што АКН ги воспостави и ги одреди во изминатиот период, со спроведување специјални мерни кампањи ќе бидат поврзани со соодветните геодетски мрежи на соседните земји и вклопени во европските геодетски референтни рамки.

Пред ставањето во официјална примена на новите национални геодетски референтни мрежи ќе претходи процес на нивно поврзување со локалните геодетски мрежи, процес на датумска трансформација на постојните податоци, промена на законската и/или подзаконската регулатива и едукација на засегнатите страни за правилна примена на новите геодетски референтни системи во практиката.

Новите национални геодетски референтни мрежи ќе бидат предмет на редовно одржување со цел да се задржи и да се подобри нивната функционалност.

Со цел да се осигура интегритетот и следењето на временската еволуција на просторниот референтен систем на Република Македонија, а во согласност со важечките прописи, во периодот 2019-2020 година предвидено е да се изврши ревизија и ново GNSS премерување на точките од прв и втор ред од пасивната GNSS мрежа во Република Македонија - МАКРЕФ.

Врз основа на претходно изготвената стратегија АКН ќе спроведе активности за одредување прецизен геодетски референтен систем за територијата на Република Македонија и негова примена во геодетската практика, со цел да се подобри квалитетот на геопросторните податоци кои што се добиваат во постапките на премерување со примена на методите на глобално сателитско позиционирање.

Согласно со модерните европски трендови ќе се изврши работи и проект за воспоставување повеќе наменска комбинирана геодетска мрежа (мрежа од нулти ред) на територијата на Република Македонија, која што покрај за стандардните геодетски потреби, долгорочно ќе служи и за следење на геотектонските движења на земјината кора.

Геодетски работи за премер во функција на запишување недвижности сопственост на Република Македонија

Во периодот 2018-2020 година АКН континуирано ќе работи на вршење премер во функција на запишување на недвижности сопственост на Република Македонија, врз основа на одлуки донесени од Владата на Република Македонија.

Државна граница

Согласно со одредбите од Законот за катастар на недвижности, АКН ќе продолжи да ги врши работите поврзани со прмерот, обележувањето, одржувањето и обновувањето на граничните белези и граничната линија на државната граница, според програма утврдена од страна на Министерството за надворешни работи, како надлежно министерство.

Изработка на топографски карти и други картографски производи

Во периодот 2018-2020 година АКН ќе ја комплетира изработката на дигитални ситноразмерни топографски карти во размер 1:200000, 1:500000 и 1:1000000, со што ќе се заокружи сетот на топографски карти за територијата на Република Македонија во сите основни размери.

Врз основа на податоците од новото ортофото снимање на територијата на Република Македонија кое што е реализирано во 2017 година, АКН ќе отпочне со постапка за ажурирање на податоците од топографската карта во размер 1:25000, како основна државна карта за ГИС во Република Македонија. Паралелно ќе се работи на автоматизирање на процесот на изработка на топографски карти во поситни размери со примена на искуствата од напредните европски земји, пред сè на Холандија.

Во периодот што следува АКН интензивно ќе работи на јакнење на капацитетите на Одделението за картографија и фотограмetriја и тоа како на човечките така и на техничките капацитети, со цел истото да може да одговори на предизвиците кои што доаѓаат. Покрај изработката на топографски карти, фокус ќе биде ставен и на изработка на други картографски производи како што се: прегледни, тематски и училишни карти, атласи, албуми, макети и слично.

АКН ќе работи и на градење капацитети кои ќе овозможат примена на далечинската детекција и другите современи мерни технологии со кои на брз и ефикасен начин се доаѓа до ажурни геопросторни податоци во функција на брзо изготвување картографски производи на локално и државно ниво. Во таа насока се планира изработка на студија која ќе има за цел да ја утврди потребата од воспоставување современ центар за обработка на податоци од сателитски снимки, снимки направени со беспилотни летала, ласерски скенери и слично, како и потребните ресурси за негово воспоставување (човечки, технички и финансиски).

Во периодот јуни 2018 - декември 2019 година АКН ќе изготви и студија за избор на оптимална картографска проекција за Република Македонија која што ќе го следи ETRS89 координатниот систем, по неговото ставање во официјална употреба во Република Македонија.

АКН ќе продолжи активно да учествува во изготвувањето и одржувањето на паневропските Еурогеографикс продукти: EuroBoundaryMap (Карта на граници во Европа), EuroGlobalMap (Глобална карта на Европа) и EuroRegional Map (Регионална карта на Европа) и Euro Digital Elevation Model (Дигитален висински модел на Европа), како и во изготвувањето на глобалната карта на светот - Global Map, чија што изработка почнувајќи од 2016 година е координирана од Обединетите нации.

Во рамките на IMPULS проектот, ќе се продолжи со хармонизација на основните сетови картографски податоци согласно со INSPIRE директивата и со изработка на соодветни метаподатоци.

Во согласност со политиката на отвореност и сервисна ориентација ќе се воспостават модели за перманентна комуникација со корисниците на картографските производи преку кои истите ќе бидат информирани за активностите кои што се одвиваат во АКН во доменот на картографијата, со цел да се слушнат и земат во предвид нивните мислења и потреби.

Премер на инфраструктурни објекти во сопственост на Република Македонија и нивно запишување во катастарот на инфраструктурни објекти како дел од катастарот на недвижности

По воспоставување на системот за запишување на инфраструктурните објекти, создадени се правни и технички услови за запишување/одржување на сите типови инфраструктурни објекти од областа на: сообраќајна инфраструктура, водоводна инфраструктура (примарна и секундарна мрежа), канализациона инфраструктура, енергетска инфраструктура, електронско-комуникациска инфраструктура и друг вид инфраструктура. Имајќи ја предвид потребата од запишување на сите постојни инфраструктурни објекти кои се во сопственост на Република Македонија во катастарот на инфраструктурни објекти, АКН ќе изврши прмер и нивно запишување во катастарот на инфраструктурни објекти по донесување на одлука од страна на Владата на Република Македонија. Со оглед на фактот што АКН не располага со потребни ресурси (човечки, технички и финансиски) за вршење на наведениот прмер, за истиот ќе бидат ангажирани надворешни изведувачи, заради што ќе треба да се обезбедат дополнителни средства од Буџетот на Република Македонија.

Со запишувањето на наведената инфраструктура ќе се добие јасна слика за целокупната инфраструктура во сопственост на Република Македонија со што ќе се олесни планирањето на идните инфраструктури и тие ќе се заштитат од можни оштетувања.

Што се однесува до инфраструктурата во сопственост на општините, доколку општините обезбедат финансиски средства за вршење на прмер на инфраструктурни објекти, АКН ќе обезбеди техничка и стручна помош преку учество во изработка на технички спецификации за вршење на прмер, во соработка со Заедницата на единиците на локалната самоуправа (ЗЕЛС). По извршениот прмер и обезбедување на правни основи за запишување, АКН ќе изврши запишување на инфраструктурните објекти во општинска сопственост. Запишувањето ќе се врши со плаќање на надоместок од страна на општината.

Изготвување на физибилити студија за воспоставување 3Д катастар на згради, посебни и заеднички делови од згради и други објекти

Идентификацијата и соодветната регистрација на нумеричкиот и графичкиот дел на згради, посебни и заеднички делови од згради и други објекти, како и правата врз истите, е од големо значење за ефикасно и ефективно управување со катастарскиот систем во Република Македонија. Моменталниот начин на управување овозможува ефикасно одржување на алфанумеричките податоци за згради, посебни и заеднички делови од згради и други објекти, но тоа не се однесува на графичките податоци (скици од внатрешно премерување-етажни скици) кои сè уште не се дел од електронскиот катастар. Токму поради оваа причина, како дел од овој стратешки план е изготвување на физибилити студија за воспоставување 3Д катастар на згради, посебни и заеднички делови од згради и други објекти. Физибилити студијата ќе даде насоки за преземање на понатамошни активности во правец на воспоставување 3Д катастар.

АКН координатор на НИПП активностите во Република Македонија

Со НИПП се овозможува зголемување на ефикасноста, подобрување на достапноста и квалитетот на геодетските информации, размена на податоци за подобро планирање и донесување одлуки на национално и локално ниво, а со тоа и стимулирање на иновациите и поддржување на Проектот за интероперабилност во рамките на проектот за е-Влада. НИПП го поддржува справувањето со кризни ситуации, планирањето и управувањето со транспортот и врските, рационалното управување со ресурсите и нивната заштита, како и меѓународната соработка и приклучување кон паневропските инфраструктури на просторни податоци кои што се развиваат како дел од INSPIRE директивата на ЕУ.

Во 2017 година, АКН во соработка со НИПП работните групи и со поддршка на холандскиот катастар изготви тригодишна нацрт Стратегија за НИПП. АКН и субјектите во НИПП континуирано ќе работат на имплементација на Законот на НИПП во делот на креирање метаподатоци, хармонизација на геопросторните податоци согласно со техничките спецификации кои произлегуваат од INSPIRE директивата, како и на изработката на веб-услуги.

Се очекува Владата на Република Македонија да обезбеди финансиска поддршка на субјектите во НИПП заради обезбедување услови за отпочнување со активностите поврзани со националната инфраструктура на просторни податоци (соодветна техничка опременост, едукација и слично), а со цел да се зголеми бројот на стандардизирани геопросторни податоци кои се достапни на националниот НИПП геопортал.

Управување со Графичкиот регистар за градежно земјиште

Со Графичкиот регистар за градежно земјиште се воведува стандардизација на урбанистичките планови во ГИС формат што е предуслов да се овозможи преглед на целокупната урбанистичко-планска документација за целата територија на Република Македонија, како и издавање на податоци од истиот.

Со преклопот на урбанистичко-планска документација со дигиталните катастарски планови, од централната база на податоци на Регистарот за градежно земјиште ќе може да се добијат статистики/информации за градежното земјиште во Република Македонија (кое е изградено/кое не е изградено, во чија сопственост е земјиштето итн). Графичкиот регистар за градежно земјиште во комбинација со другите просторни податоци ќе овозможи многу подобро планирање на просторот и заштита на животната средина во Република Македонија.

АКН во периодот од 2018 година до 2020 година планира системот да го надгради со функционалности за изработка на дигитални геодетски елаборати за нумерички податоци. Системот ќе биде надграден и со модул за увид на елаборати за ажурирана геодетска подлога со што на планерите ќе им овозможи директен увид во ажурираната подлога и податоците од катастарот на недвижности во фазата на изработка на урбанистичкиот план и урбанистичко-планската документација. За пристапот и користењето на софтверот за Графички регистар за градежно земјиште, како и за користење на податоците од истиот, приватните компании (архитекти и геодети) ќе плаќаат соодветен надоместок. Планирана е надградба на системот со функционалности за стандардизација и приказ на инфраструктурните објекти, со што секој тип на инфраструктура ќе има точно дефиниран слој и атрибути кои го дефинираат во системот.

Се планира поврзување на системот за Графичкиот регистар за градежно земјиште со катастарот на недвижности за поефикасно спроведување на промените во катастарските култури на парцелите по основ на усвоен урбанистички план и урбанистичко-планските документации. Податоците од Регистарот ќе бидат достапни за јавен увид преку дистрибутивниот систем на АКН.

Ортофото снимање и ласерско скенирање на целата територија на Република Македонија

Целта на оваа активност е да се изготват нови прецизни дигитални ортофото карти и висински модел на теренот кои што ќе најдат широка примена во геодезијата, катастарот, урбанизмот, земјоделството, заштитата на животната средина, кризниот менаџмент, одбраната и во други области каде што се користат геопросторни податоци.

За активностите поврзани со ортофото снимање на територијата на Република Македонија веќе се обезбедени средства од страна на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство во рамките на ИПА ТАИБ националната програма за 2012 година и овие активности во моментот се во фаза на реализација. Според динамиката на извршување на работите, финалните продукти од новото аерофотограметриско снимање извршено во периодот јуни-август 2017 година (авиоснимки, дигитален модел на теренот, ортофото карти и пропратни елаборати) треба да бидат достапни за корисниците во првиот квартал од 2018 година.

За активностите кои се поврзани со ласерското скенирање на територијата на Република Македонија потребно е дополнително да се обезбедат финансиски средства во висина од околу 1,8 милиони евра од други извори. На иницијатива на АКН, Владата на Република Македонија веќе го задолжи Секретаријатот за европски прашања да обезбеди средства за овие активности преку Норвешката програма за билатерална проектна соработка.

Се очекува реализацијата на проектот за ласерско скенирање на територијата на Република Македонија да отпочне во првиот квартал од 2018 година.

Воспоставување Графички регистар за улици и куќни броеви (Адресен регистар)

За потребите за воспоставување на Адресниот регистар од страна на меѓуминистерската работна група се изработи предлог на нов Закон за систем на адреси во нацрт верзија. Одредбите од оваа законска регулатива се усогласени со спецификацијата за адресни податоци и технички упатства INSPIRE data specification on addresses-D2.8.I.5. Без оглед на изготвениот предлог текст на нов закон, АКН планира во одредбите од новиот закон со кој ќе се уреди запишувањето на правата на недвижностите и регистрите во надлежност на АКН да вгради одредби со кои ќе го уреди Графичкиот регистар за улици и куќни броеви (Адресен регистар).

Искуствата од пилот проектот кој треба да заврши во мај 2018 година, ќе покажат кој модел на адресирање ќе се примени за конкретното населено место. Врз основа на резултатите од пилот проектот, во зависност од потребите ќе се направи нумерирање или ренумерирање, како и обележување на утврдените адреси на терен онаму каде што истите не се обележани. По завршувањето на пилот проектот, планирани се следните активности:

- прибирање на адресните податоци за останатите населени места во Република Македонија, т.е. за останатите околу 1.000.000 адресни податоци, во кои не се опфатени објектите кои се предмет на легализација, а кои изнесуваат околу 120.000, врз основа на спроведена тендерска постапка која би требало да биде делива од причина што станува збор за огромен број на податоци, во која би се дефинирале бројот на лотови, прио-

ритети, начин на доставување на податоците, контрола на истите, миграција во Адресниот регистар и миграција во еКат системот,

- адаптивно одржување на апликацијата за теренско прибирање на податоци за воспоставување на Адресен регистар со систем за контрола на квалитет на податоците,

- превентивно одржување на мобилната/таблет апликација за теренско прибирање на податоци за воспоставување на Адресен регистар со систем за контрола на квалитет на податоците и

- миграција на адресните податоци во системот за електронски катастар (е-Кат).

Наведените активности се во вредност од околу 2.740.000 евра за период од 2018 година до 2020 година и тоа околу 2.240.000 евра за теренски активности, 350.000 евра за миграција на адресните податоци во е-Кат системот и 150.000 евра за адаптивно одржување на апликацијата за теренско прибирање на податоци за воспоставување на Адресен регистар со систем за контрола на квалитет на податоците и превентивно одржување на мобилната/таблет апликација за теренско прибирање на податоци за воспоставување на Адресен регистар со систем за контрола на квалитет на податоците.

Се очекува средствата да се обезбедат од ИПА фондовите.

Воспоставување скен-центар

Врз основа на изработена студија АКН во иднина планира да воспостави скен центар во кој ќе се врши скенирање на сите архивски документи од трајна вредност кои се во хартиена форма, со што ќе го забрза процесот на решавање на предмети во АКН.

АКН има 29 подрачни одделенија за катастар на недвижности и Центар за катастар на недвижности-Скопје кои имаат своја локална архива, покрај архивата која се наоѓа во генералната дирекција на АКН, што значи дека вкупниот број на архиви изнесува 31. Проценето е дека хартиената документација која треба да се скенира е околу 100 милиони страници. Центарот за скенирање, во иднина ќе може да се користи и од страна на други државни органи за скенирање на нивната архивска граѓа. Примарните корисници на скенираните катастарски архиви ќе бидат службениците на АКН, како и приватните геодети и другите професионални корисници на е-Кат шалтерот. Другите индиректни корисници ќе бидат институциите кои ги користат услугите и институциите кои ги обезбедуваат услугите.

Согласно студијата која содржи објаснување на процесите на работа на скен-центарот, за опрема неопходна за воспоставување на скен-центарот се потребни 24.000.000,00 денари. АКН ќе преземе активности поврзани со обезбедување на просторни услови за сместување на опремата за сместување на скен-центарот.

Воспоставување нови регистри

По донесување на соодветна правна рамка, АКН ќе може да воспостави нови регистри кои ќе користат податоци од базата на катастарот на недвижности, комбинирани со други сетови на податоци. За реализација на наведеното ќе бидат потребни и финансиски средства за воспоставувањето на регистрите.

Развој на сопствени капацитети за одржување и развој на системите за информатички и комуникациски технологии

Зајакнувањето и развојот на сопствените ресурси од областа на информатичките и комуникациските технологии (ИКТ) има за цел АКН постепено да ја намали зависноста од надворешните правни лица кои работат на одржување и развој на постојните и нови информатички системи. Со тоа ќе се намалат трошоците за нивното одржување, ќе се обезбеди побрз и поефикасен развој и одржување на системите и ќе се намали ризикот во однос на одржливоста на истите.

Имајќи го во предвид наведеното, АКН ќе изготви стратегија за ИКТ во рамките на која ќе се евалуира постојната ИКТ инфраструктура (човечки ресурси/хардвер/софтвер) и ќе се предложат нови решенија со кои ќе се подобри нејзината ефективност и ефикасност. Во рамките на Стратегијата ќе се предвидат и нови вработувања на ИКТ инженери, како и неопходни обуки и усовршувања за вработените во насока на подобрување на нивната техничка подготвеност за работа со постојните и нови ИКТ системи.

Зајакнување на институционалните капацитети на АКН и соработка на национално и меѓународно ниво

За зајакнување на институционалните капацитети на АКН и остварување соработка на национално и меѓународно ниво, АКН ќе преземе активности со цел обезбедување на:

- нова законска регулатива за АКН и за новите надлежности,
- воспоставување на нова организациона структура и донесување на нов акт за внатрешна организација,
- едуциран и високомотивиран кадар,
- ефективно управување со бизнис-процеси,
- стремеж кон зголемување на средствата од сопствени приходи во Буџетот на АКН,
- обучен кадар и обучени професионални корисници,
- размена на податоци од националниот геопортал со порталите од регионот и
- потпишување на меморандуми за соработка на национално и меѓународно ниво.

Со овој приоритет се обезбедува институционален развој и поддршка за градење на капацитетите во АКН, со цел постигнување на ефикасни и соодветни услуги за јавноста и професионалната заедница. АКН е институција која сè повеќе е деловно насочена и ориентирана кон потребите на корисниците.

Целта на АКН е да стане уште поефикасна во задоволувањето на потребите и барањата на сите корисници.

Влијание врз човечките ресурси и правична застапеност

За реализација на сите стратешки приоритети предвидени во програмите и потпрограмите кои се составен дел на овој план, АКН ќе има потреба од прераспределба на вработените на соодветни работни места, како и пополнување на работните места согласно со актот за внатрешна организација и систематизација на работните места во АКН. Влијанието врз човечките ресурси е опфатено/дефинирано во табелите кои се однесуваат на следните програми: Подобрување на квалитетот на податоците во ГКИС, Обуки за вработените и за професионалните корисници и Институционален развој. При реализација на наведеното, АКН ќе го има во предвид начелото на правична застапеност.

Развивање на заеднички функции**Стратешко планирање и подготовка на Буџетот на АКН**

Стратешкото планирање и подготовката на Буџетот на АКН се во надлежност на Секторот за координација на меѓународни и национални активности и Секторот за финансиски прашања. Секторот за координација на меѓународни и национални активности покрај својата надлежност да ги врши работите што се однесуваат на: остварување, одржување, развивање и унапредување на меѓународната соработка со надлежните органи или институции на други земји од областа на геодезијата, правото, катастарот на недвижностите и информатичките работи е надлежен и за изготвување на нацрт и предлог на стратешки план, изготвување на предлог на годишна програма за реализација на стратешкиот план, изготвување на предлог на годишен извештај за работа, следење на реализацијата на стратешкиот план и на годишната програма за реализација на стратешкиот план, изготвување на шестомесечни извештаи за работата на АКН.

Во Секторот за финансиски прашања се вршат работите што се однесуваат на изготвување на буџетот, контрола на извршување на буџетот и стратешкиот план на АКН, управување, следење и контрола на состојбата и движењето на средствата и изворите на средствата на АКН утврдени со буџетот, изготвување, извршување и известување за извршување на буџетот на АКН, измена и дополнување на буџетот и на стратешкиот план на АКН.

Извршување на буџетот и управување со средствата

Секторот за финансиски прашања во АКН е надлежен за извршување на буџетот и за управување со средствата одобрени од Буџетот на Република Македонија и самофинансирачките приходи.

Надлежностите на Секторот при извршување на буџетот и управување со средствата се однесуваат пред сè на: изготвување на годишен, квартален и месечен финансиски план за извршување на буџетот на АКН, следење на остварувањето на приходите и извршувањето на трошоците на АКН, буџетско и финансиско известување, следење и реализација на договорите за јавни набавки и друго.

Работите што се однесуваат на изготвување на годишни статистички извештаи за работењето на АКН во однос на подготовките и реализацијата на годишниот план за јавни набавки, се во надлежност на Секторот за аналитика и логистика во АКН. Овој сектор е надлежен и за координација на проекти и реализација на програмски активности на АКН во координација на други сектори.

Управување со човечки ресурси

Секторот за управување со човечки ресурси е надлежен за работите што се однесуваат на: изготвување на функционална анализа на работните места во АКН, давање на методолошка, организациска и техничка поддршка при подготовка и изготвување на актите за внатрешна организација и систематизација на работните места, учество во спроведувањето на организацискиот развој на АКН преку планирањето, професионалниот развој, задржување на вработените и управување со промените, спроведување постапки за нови вработувања, спроведување на постапката за оценување, анализа на потребите од специјализирани обуки и подготовка на предлог годишна програма за стручно оспособување и усовршување на вработените во АКН.

Внатрешна ревизија

За законито и ефикасно извршување на работите и задачите од надлежност на АКН, со Правилникот за организација и работа е формирано Одделението за внатрешна ревизија како самостојно одделение кое е надлежно за изготвување и донесување на стратешки и годишен план за внатрешна ревизија, врз основа на објективна проценка на ризик, извршување на поединечни внатрешни ревизии согласно со усвоените ревизорски планови и следење на нивното спроведување.

Размена на податоци од националниот геопортал со порталите од регионот

АКН и националните агенции за катастар и геодезија од регионот на Западен Балкан и тоа: Агенцијата за катастар на Косово, Централната управа за запишување недвижен имот на Република Албанија, Националната управа за геопросторни информации во Албанија, Сојузната управа за геодетски и имотни односи на Федерација Босна и Херцеговина, Републичкиот завод за геодетски и имотни работи на Република Српска, Директоратот за недвижности на Република Црна Гора и Републичкиот геодетски завод на Република Србија во соработка со Шведскиот катастар - Lantmäteriet како твининг партнер и Државната геодет-

ска управа на Република Хрватска како јуниор партнер го имплементираат проектот IMPULS (Cooperation in the Western Balkan region - Infrastructure for Spatial Information in the region of Western Balkan). Проектот е финансиран од страна на Шведската агенција за меѓународен развој - Sida и се однесува на имплементација на INSPIRE директивата, како и развивање инфраструктура со цел меѓугранична размена на геопросторни податоци преку креирање сервиси заради ефикасно испорачување на услугите во согласност со стандардите на INSPIRE кои го поддржуваат зајакнувањето на регионалната соработка. Регионалното поврзување на НИПП геопорталите ќе се заснова на националните геопортали при што INSPIRE ќе претставува референтна рамка при креирањето на сервисите.

За тестирање на вака воспоставената инфраструктура се идентификувани податоци кои се од интерес на земјите од регионот и се дел од анексите на INSPIRE директивата. Преку имплементација на пилот проектите ќе се овозможи пребарување на податоците барем помеѓу две држави преку користење на националниот портал кој е поврзан со националниот портал од соседството. Во моментот се прави тестирање на пилот проект за кризен менаџмент со можност за пребарување на четири збирки на просторни податоци: административни единици, дигитален модел на терен, ортофото и географски имиња преку сервисите за преглед на податоците и преземање (view and download the data). За таа цел е потпишан регионален договор за размена на податоци и сервиси меѓу горе наведените институции од Западен Балкан. Овој проект е планирано да се имплементира до средината на 2018 година.

Средства за реализација на приоритетите и целите на АКН

Средствата за реализација на приоритетите и целите кои се однесуваат на: ажуриран ГКИС, подобрување на квалитетот на податоците од катастарот на недвижности, ажуриран Регистар на цени и закупнини, како основа за идна масовна проценка на недвижности, одржување современа геодетска референтна основа и воспоставен ETRS89-координатен систем, вршење премер во функција на запишување недвижности сопственост на Република Македонија, изработување ситно-размерни топографски и наменски карти, изготвување физибилити студија за 3Д катастар, координирање на НИПП активностите во Република Македонија, управување со Графички регистар за градежно земјиште, ортофото снимање и ласерско скенирање на целата територија на Република Македонија, воспоставување Графички регистар за улици и куќни броеви (Адресен регистар), воспоставување скен-центар и зајакнување на институционалните капацитети на АКН, ќе се финансираат дел од средствата од Буџетот на АКН, а дел преку средства од достапните фондови на ЕУ, Светска банка, донатори и други финансиски меѓународни институции.

8. ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ

8.1 А: Оправданост и дизајн на Програмата	
1. Образложение: Програмата „Маркетинг и комуникација“ произлегува од: Стратешкиот приоритет на Владата на Република Македонија содржан во Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата на Република Македонија во 2018 година бр.44-2698/1 од 25 јули 2017 година: развој на економијата, зголемување на продуктивното вработување и подигнување на животниот стандард на граѓаните и Република Македонија членка на НАТО и Европската унија.	
2. НПАА: поглавје ШЕкономски критериуми, 2.1. Постоене на функционална пазарна економија	
3. Стратешките приоритети и цели: - отворена, кориснички ориентирана организација; - континуирано информирање на корисниците на услугите и производите, како и на целните групи, и тоа граѓаните и професионалните корисници и медиумите за развојните програми и цели кои се насочени кон достава на услуги на начинсоодветен на нивните потреби и - градење на имиџ на современа агенција која работи на својот развој.	
Назив на Програмата: „Маркетинг и комуникација“	Цел на Програмата: Зголемена информираност и задоволство на корисниците
Показатели за успех на Програмата: Зголемување на задоволството на корисниците од моменталната просечна оценка 3,9 на просечна оценка над 4,5 во скала на задоволство од 1 до 5.	
Програмата е: (забележете го видот на Програмата) ☐ хоризонтална ☒ вертикална	
Очекувани резултати (компоненти) од Програмата:	
Потпрограма 1. 1: Задоволни корисници	Показател за успешност: Оценка повисока од 4,5

Б: План за спроведување на Програмата

Потпрограма 1.1: План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	крај (месец/година)	Човечки	финансиски МКД
1. Изготвување маркетинг стратегија и план за имплементација	Сектор за координација на меѓународни и национални активности	надворешни корисници	јануари 2018	декември 2018	надворешен изведувач	АКН 1.000.000,00 Надворешен изведувач
2. Спроведување контрола и надзор	Сектор за контрола и надзор	АКН /професионални корисници	континуирано	континуирано	АКН	АКН 2.400.000,00
3. Спроведување анкети преку инфо центарот квартални/полугодишни анкети	Сектор за контрола и надзор	вработените во АКН и корисниците на услугите	континуирано	континуирано	Одделение за грижа на корисници	/
4. Спроведување на јавна кампања	Сектор за аналитика и логистика/Сектор за координација на меѓународни и национални активности	вработените во АКН и корисниците на услугите	јануари 2018	континуирано	надворешен изведувач	АКН 6.000.000,00
Вкупно активности:						Вкупно средства:
4						АКН 9.400.000,00

8.2		A: Оправданост и дизајн на Програмата	
1.Образложение: Програмата „Подобрување на квалитетот на податоците во ГКИС“ произлегува од: Стратешкиот приоритет на Владата на Република Македонија содржан во Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата на Република Македонија во 2018 година бр.44-2698/1 од 25 јули 2017 година: развој на економијата, зголемување на продуктивното вработување и подигнување на животниот стандард на граѓаните и Република Македонија членка на НАТО и Европската унија.			
2. НПАА: поглавје IIЕкономски критериуми, 2.1. Постоене на функционална пазарна економија			
3. Стратешките приоритети и цели: - усогласување на податоците за недвижностите и носителите на правата на недвижностите - премеј на инфраструктурни објекти во сопственост на РМ иПремеј во функција на запишување недвижности сопственост на Република Македонија - унифицирање на податоците во катастарот на недвижностите			
Назив на Програмата: „Подобрување на квалитетот на податоците во ГКИС“		Цел на Програмата: Подобрен квалитет на податоците во ГКИС	
Показатели за успех на Програмата: број на усогласени катастарски парцели, број на запишани недвижности сопственост на Република Македонија, број недвижности/носители за кои се унифицирани податоците			
Програмата е: (забележете го видот на Програмата) ☐ хоризонтална ☒ вертикална			
Очекувани резултати (компоненти) од Програмата:			
Потпрограма 1.1: Усогласување на податоците за катастарските парцели и носителите на правата на недвижностите		Показател за успешност: Број на усогласени катастарски парцели	
Потпрограма 1.2: Премеј наинфраструктури во сопственост на Република Македонија		Показател за успешност: Количина на премејени и запишани недвижности/инфраструктури	
Потпрограма 1.3: Унифицирање на податоците во катастарот на недвижностите		Показател за успешност: број на недвижности/носители за кои се унифицирани податоците	

Б: План за спроведување на Програмата
Потпрограма 1.1:План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	крај (месец/година)	човечки	финансиски МКД
1. Усогласување на податоците за недвижностите и носителите на правата на недвижностите (систематско)	7 регионални Секториза катастар на недвижности и Центар за катастар на недвижности-Скопје	АКН	јуни 2018	континуирано	внатрешни	АКН 6.000.000,00
2. Ангажирање на стручни лица	7 регионални Сектори за катастар на недвижности и Центар за катастар на недвижности-Скопје	АКН	јануари 2018	декември 2020	надворешни	АКН 61.000.000,00
3. Набавка на геодетска опрема	АКН	АКН	јуни 2018	јуни 2020	надворешни	АКН 23.000.000,00
4. Запишување на податоци за недвижности кои биле со пописен катастар	АКН и 7 регионални Сектори за катастар на недвижности	АКН	јуни 2018	континуирано	внатрешни	АКН 6.000.000,00
Вкупно активности:						Вкупно средства:
4						АКН 90.000.000,00

Потпрограма 1.2: План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	крај (месец/година)	човечки	финансиски МКД
1. Премеј во функција на запишување недвижности сопственост на РМ	АКН/ засегнати страни	Државно правобранителство на Република Македонија	јануари 2018	континуирано	АКН	АКН 1.000.000,00
2. Премеј на инфраструктурни објекти во сопственост на РМ	АКН/ засегнати страни	Државно правобранителство на Република Македонија	јануари 2018	континуирано	АКН	планирано да се обезбедат од други фондови 60.000.000,00
Вкупно активности:						Вкупно средства:
2						АКН 1.000.000,00 други фондови 60.000.000,00

Потпрограма 1.3: План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	крај (месец/година)	човечки	финансиски МКД
1. Подготовка и анализа на акциски план во функција на подобрување на квалитетот на податоците во катастарот	7 регионални Сектори за катастар на недвижности Центар за катастар на недвижности-Скопје	АКН/Засегнати корисници	јуни 2018	ноември 2018	внатрешни и надворешни	АКН 1.000.000,00
2. Унифицирање на податоци во катастарот на недвижностите	АКН, 7 регионални Сектори за катастар на недвижности Центар за катастар на недвижности-Скопје	АКН/надворешни корисници	декември 2018	континуирано	внатрешни и надворешни	АКН 22.000.000,00
Вкупно активности:						Вкупно средства: АКН
2						23.000.000,00

8.3

А: Оправданост и дизајн на Програмата

1.Образложение: Програмата „Нови функционалности во ГКИС“ произлегува од: Стратешкиот приоритет на Владата на Република Македонија содржан во Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата на Република Македонија во 2018 година бр.44-2698/1 од 25 јули 2017 година: развој на економијата, зголемување на продуктивното вработување и подигнување на животниот стандард на граѓаните и Република Македонија членка на НАТО и Европската унија.	
2. НПАА: поглавје ПЕкономски критериуми, 2.1. Постојење на функционална пазарна економија	
3. Стратешките приоритети и цели: - Графички регистар за градежно земјиште - физибилити студија за воспоставување 3Д катастар - Графички регистар за улици и куќни броеви (Адресен регистар) - функционален Регистар на цени и закупнини - Регистар на преземен недвижен имот наменет за продажба	
Назив на програмата: „Нови функционалности во ГКИС“	Цел на Програмата: Одржување на постојните и воведување на нови регистри и системи во функција на подобрување на услугите на АКН
Показатели за успех на Програмата: - оперативен Графички регистар за градежно земјиште, изготвена студија за 3Д катастар, воспоставен Графички регистар за улици и куќни броеви (Адресен регистар),функционален Регистар на цени и закупнини и воспоставен Регистар на преземен недвижен имот наменет за продажба	
Програмата е: (забележете го видот на Програмата) ☐ хоризонтална ☒ вертикална	
Очекувани резултати (компоненти) од Програмата:	
Потпрограма 1.1: Стандардизирани урбанистички планови во ГРГЗ	Показател за успешност: број на градежни парцели во ГРГЗ
Потпрограма 1.2: Дефинирање услови за воведување на 3Д катастар за згради	Показател за успешност: изработена студија за 3Д катастар
Потпрограма 1.3: Делумно воспоставен Графички регистар за улици и куќни броеви (Адресен регистар)	Показател за успешност: Број на населени места во кој е воспоставен адресен регистар
Потпрограма 1.4: Функционален Регистар за цени и закупнини	Показател за успешност: Број на регистрирани цени и закупнини

Потпрограма 1.5: Воспоставен Регистар на преземен недвижен имот наменет за продажба	Показател за успешност: Број на на преземени недвижности наменети за продажба
---	---

Б: План за спроведување на Програмата

Потпрограма 1.1: План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	крај (месец/година)	човечки	финансиски МКД
1. Одржување/надградба на системот за Графички регистар за градежно земјиште (превентивно и адаптивно)	АКН, Сектори за катастар на недвижности и Центар за катастар на недвижности-Скопје	Министерство за транспорт и врски, Комора на овластени архитекти и инженери и Геодетска комора	јуни 2018	декември 2020	внатрешни /надворешни	АКН 5.000.000,00
Вкупно активности:						Вкупно средства: АКН
1						5.000.000,00

Потпрограма 1.2: План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	крај (месец/година)	човечки	финансиски МКД
1.Изработка на физибилити студија за воспоставување 3Д катастар	АКН	АКН, Градежен факултет и Геодетска комора	јануари 2019	декември 2019	надворешен изведувач	АКН 1.000.000,00
Вкупно активности:						Вкупно средства:
1						АКН 1.000.000,00

Потпрограма 1.3: План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	крај (месец/година)	човечки	финансиски МКД
1. Воспоставување на Графички регистар за улици и куќни броеви (Адресен регистар) на општините опфатени во пилот проектот	АКН, Сектори за катастар на недвижности и Центар за катастар на недвижности-Скопје	Министерство за транспорт и врски (МТВ), Министерство за внатрешни работи (МВР), Централен регистар на Република Македонија (ЦРМ) и ЗЕЛС	во тек	континуирано	внатрешни/надворешни	АКН 15.500.000,00
2. Надградба на е-кат системот и миграција на општините од пилот проектот	АКН	МТВ, ЗЕЛС, ЦРМ	јуни 2018	декември 2020	надворешни	АКН 5.200.000,00
3. Теренско прибирање на податоци за преостанатите општини во Република Македонија	АКН	МТВ, МВР, ЦРМ, ЗЕЛС	Јуни 2018	континуирано	надворешни	140.000.000,00 од други фондови
4. Превентивно одржување на мобилна таблет апликација за прибирање теренски податоци и адаптивно одржување на апликација за контрола на квалитетот на теренски прибраните податоци	АКН	МТВ, МВР, ЦРМ, ЗЕЛС	јуни 2018	континуирано	надворешни	10.000.000,00 од други фондови
5. Миграција на адресните податоци во е-кат системот за преостанатите општини во Република Македонија	АКН	АКН	јануари 2019	континуирано	надворешни	22.000.000,00 од други фондови
Вкупно активности:						Вкупно средства:
5						АКН 20.700.000,00+ Фондови 172.000.000,00= 192.700.000,00

Потпрограма 1.4: План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	крај (месец/година)	човечки	финансиски МКД
1. Полнење на Регистарот на цени и закупнини со податоци	АКН	Комора на проценители	во тек	континуирано	АКН	1.000.000,00
Вкупно активности:						Вкупно средства:
1						АКН 1.000.000,00

Потпрограма 1.5: План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	крај (месец/година)	човечки	финансиски МКД
1. Воспоставување Регистар на преземен недвижен имот наменет за продажба	АКН	Народна банка на Република Македонија	Јуни 2018	континуирано	АКН/надворешни	3.000.000,00
Вкупно активности:						Вкупно средства:
1						АКН 3.000.000,00

8.4 А: *Оправданост и дизајн на Програмата*

1.Образложение: Програмата „Основни геодетски работи и картографија“ произлегува од: Стратешкиот приоритет на Владата на Република Македонија содржан во Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата на Република Македонија во 2018 година бр.44-2698/1 од 25 јули 2017 година: развој на економијата, зголемување на продуктивното вработување и подигнување на животниот стандард на граѓаните и Република Македонија членка на НАТО и Европската унија.	
2. НПАА:поглавје ПЕкономски критериуми, 2.1. Постојење на функционална пазарна економија	
3. Стратешките приоритети и цели: - воспоставена современа геодетска референтна инфраструктура, - извршено ласерско скенирање на целата територија на РМ, - изработени ситноразмерни топографски карти и наменски карти и - воспоставен и ставен во примена ETRS89 координатен систем	
Назив на програмата: „Основни геодетски работи и картографија“	Цел на Програмата: Воспоставување на геодетски референтни мрежи по меѓународни стандарди во функција на примена на современи мерни технологии, изработка на ситноразмерни топографски и наменски карти и ставање во официјална примена на европскиот ETRS89 координатен систем
Показатели за успех на Програмата: Ставени во примена современи геодетски референтни мрежи и ситноразмерни топографски и наменски карти, кои одговараат на потребите на пазарот и ставен во примена ETRS89 координатен систем	
Програмата е: (забележете го видот на Програмата) ☐ хоризонтална ☒ вертикална	

Очекувани резултати (компоненти) од Програмата:

Потпрограма 1.1: - Функционалност и одржливост на МАКПОС системот; воспоставени современи геодетски референтни мрежи на целата територија на Република Македонија; одреден прецизен геоид за територијата на Република Македонија	Показател за успешност: - за 15% зголемен број на регистрирани корисници на МАКПОС системот до 2020 - ставени во примена и редовно се одржуваат активната и пасивната GNSS мрежа, нивелманската мрежа од висока точност и основната гравиметриска мрежа - ставен во примена прецизен геоид за територијата на РМ
Потпрограма 1.2: -Ласерско скенирање на територијата на Република Македонија	- изработен дигитален модел на теренот за целата територија на Република Македонија
Потпрограма 1.3: - Изработка на ситноразмерни топографски карти и наменски карти; избор на оптимална картографска проекција за територијата на Република Македонија која што ќе го следи ETRS89 координатниот систем; утврдена потреба за воспоставување центар за обработка на податоци од сателитски снимки, снимки направени со беспилотни летала (дронов) и ласерски скенери	Показател за успешност: - број на изработени карти (процент на покриеност на територијата на Република Македонија) - изготвена студија за оптимална картографска проекција за територијата на Република Македонија која што ќе го следи ETRS89 координатниот систем -изготвена студија за воспоставување центар за обработка на податоци од сателитски снимки, снимки направени со беспилотни летала (дронов) и ласерски скенери
Потпрограма 1.4: - Создавање предуслови за ставање во официјална примена на европскиот терестрички координатен систем ETRS89	Показател за успешност: - прилагодена активна и пасивна ГНСС мрежа по европски стандарди и одредени параметри за трансформација од ETRS89 координатниот систем во државен координатен систем и обратно

Б: План за спроведување на Програмата

Потпрограма 1.1: План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки	Финансиски МКД
1. Одржување на МАКПОС системот	Сектор за геодетски работи	AKH	континуирано	континуирано	надворешен изведувач	AKH 16.000.000,00
2. Одржување на националните геодетски референтни мрежи и нивно поврзување со мрежите од соседните земји	Сектор за геодетски работи	AKH	јануари 2018	континуирано	надворешен изведувач	AKH 12.000.000,00
3. Одредување на прецизен геоид за територијата на Република Македонија	Сектор за геодетски работи	AKH	јануари 2018	декември 2018	надворешен изведувач	AKH 1.500.000,00
4. Изработување на проект за комбинирана геодетска мрежа (мрежа од нулти ред) на територијата на Република Македонија	Сектор за геодетски работи	AKH	јануари 2018	декември 2019	надворешен изведувач	AKH 1.000.000,00
Вкупно активности:						Вкупно средства:
4						AKH 30.500.000,00

Потпрограма 1.2: План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки	Финансиски МКД
1. Ласерско скенирање на целата територија на Република Македонија (LIDAR)	AKH	AKH /донатор	април 2018	декември 2020	надворешен изведувач	120.000.000,00 донација и други фондови
Вкупно активности:						Вкупно средства:
1						донација и други фондови 120.000.000,00

Потпрограма 1.3: План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	крај (месец/година)	Човечки	Финансиски МКД
1. Изработка на топографска карта на Република Македонија во размер 1:200 000	Сектор за геодетски работи	AKH	во тек	јуни 2018	внатрешни	AKH 1.500.000,00
2. Изработка на топографска карта на Република Македонија во размер 1: 500 000 и 1 000 000	Сектор за геодетски работи	AKH	јуни 2018	декември 2019	внатрешни	AKH 500.000,00
3. Ажурирање на податоците од топографската карта во размер 1:25000	Сектор за геодетски работи	AKH	јуни 2018	континуирано	внатрешни	AKH 2.000.000,00
4. Изготвување и одржување на паневропски (Еурогеографски)картографски продукти и Глобална карта на светот во делот кој ја покрива територијата на Република Македонија	Сектор за геодетски работи	AKH	Во тек	континуирано	внатрешни	AKH 1.000.000,00
5. Хармонизација на картографските сетови на податоци во согласност со INSPIRE директивата и изработка на соодветни метаподатоци - активност поврзана со НИШП	Сектор за геодетски работи	AKH/IMPULS	Во тек	континуирано	внатрешни	AKH 3.000.000,00
6. Изработка на топографски карти по	Сектор за геодетски	AKH	јуни 2018	декември 2020	внатрешни/ надворешен	6.000.000,00 Други фондови

НАТО стандарди	работи				изведувач	или донации
7. Изработка на наменски карти	Сектор за геодетски работи	АКН	јануари 2019	континуирано	внатрешни	АКН 1.000.000,00
8. Изработка на студија за избор на оптимална картографска проекција за Република Македонија која што ќе го следи ETRS89 координатниот систем	Сектор за геодетски работи	АКН	јуни 2018	декември 2019	надворешен изведувач	АКН 500.000,00
9. Изработка на студија за воспоставување центар за обработка на податоци од сателитски снимки, снимки направени со беспилотни летала и ласерски скенери	Сектор за геодетски работи	АКН	јуни 2018	декември 2020	надворешен изведувач	АКН 1.500.000,00
10. Модернизација на опремата за картографска продукција (набавка на хардвер и софтвер)	АКН	АКН	јануари 2018	декември 2020	АКН/надворешен изведувач	АКН 20.000.000,00
Вкупно активности:						Вкупно средства:
10						АКН 31.000.000,00+ други фондови 6.000.000,00= 37.000.000,00

Потпрограма 1.4: План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	крај (месец/година)	човечки	Финансиски МКД
1. Воспоставување и ставање во примена на ETRS89 координатен систем	Сектор за геодетски работи	АКН	јануари 2018	декември 2020	внатрешни	АКН 2.000.000,00
2. Обработка на податоците од спроведените GNSS мерења на EUREF точките во Република Македонија	Сектор за геодетски работи	АКН	јануари 2018	декември 2018	надворешен изведувач	АКН 700.000,00
Вкупно активности:						Вкупно средства:
2						АКН 2.700.000,00

8.5

А: *Оправданост и дизајн на Програмата*

1.Образложение: Програмата „Институционален развој“ произлегува од: Стратешкиот приоритет на Владата на Република Македонија содржан во Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата на Република Македонија во 2018 година бр.44-2698/1 од 25 јули 2017 година: развој на економијата, зголемување на продуктивното вработување и подигнување на животниот стандард на граѓаните и Република Македонија членка на НАТО и Европската унија.

2. НПАА:поглавје ПЕкономски критериуми, 2.1. Постоење на функционална пазарна економија

3. Стратешките приоритети и цели:

Воспоставување ефективни и ефикасни процеси преку зајакнување на институционалните капацитети и промена на организациската структура.

- воспоставување на скен центар на АКН
- збогатување на Националниот НИШП геоportal со просторни податоци и негово поврзување со порталите од регионот
- нова законската регулатива

Назив на програмата:
„Институционален развој“

Цел на Програмата:

-создавање услови и ставање во функција на скен-центар, зголемување на бројот на просторни податоци кои се достапни на националниот НИШП геоportal и поттикнување на нивното користење/размена и изработка на законска регулатива со која ќе се регулираат надлежностите, Регистрите, квалитетот на податоците и статусот на АКН

Показатели за успех на Програмата: воспоставен скен-центар, збогатен и поврзан национален геопортал со порталите на земјите од ЕУ и регионот, зголемена размена на податоци и донесена нова законска регулатива	
Програмата е: (забележете го видот на Програмата) ☐ хоризонтална ☒ вертикална	
Очекувани резултати (компоненти) од Програмата:	
Потпрограма 1.1: Воспоставување на скен-центар на АКН	Показател за успешност: воспоставен скен-центар
Потпрограма 1.2: Збогатен национален НИШП геопортал, поврзан со геопорталите од регионот	Показател за успешност: објавени податоци и сервиси на националниот НИШП геопортал и број на поврзани /разменети просторни податоци на национално и регионално ниво
Потпрограма 1.3: Законска регулатива	Показател за успешност: Донесена нова законска регулатива за геодетска дејност, катастар на недвижности и регистри

Б: План за спроведување на Програмата

Потпрограма 1.1: План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	крај (месец/година)	човечки	финансиски МКД
1. Изработка на проект и изградба/адаптирање на објект во кој ќе биде сместен скен-центарот и опремата	АКН/ засегнати страни	АКН	март 2018	декември 2020	надворешен изведувач	АКН 65.000.000,00
Вкупно активности:						Вкупно средства:
1						АКН 65.000.000,00

Потпрограма 1.2: План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	крај (месец/година)	човечки	финансиски МКД
1. Објавување на податоци и веб сервиси на националниот НИШП геопортал и нивно поврзување/размена на национално и регионално ниво	АКН	АКН/субјекти во НИШП	континуирано	континуирано	АКН/ надворешен изведувач	АКН 1.900.000,00
Вкупно активности:						Вкупно средства:
1						АКН 1.900.000,00

Потпрограма 1.3: План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	крај (месец/година)	човечки	финансиски МКД
1. Изготвување на нова законска регулатива за геодетска дејност, катастар на недвижности и регистри	АКН	АКН	јануари 2018	декември 2018	АКН	АКН 600.000,00
Вкупно активности:						Вкупно средства:
1						АКН 600.000,00

8.6		А: Објаснување и дизајн на Програмата	
1.Образложение: Програмата „Обуки за вработените и за професионалните корисници“ произлегува од: Стратешкиот приоритет на Владата на Република Македонија содржан во Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата на Република Македонија во 2018 година бр.44-2698/1 од 25 јули 2017 година: развој на економијата, зголемување на продуктивното вработување и подигнување на животниот стандард на граѓаните и Република Македонија членка на НАТО и Европската унија.			
2. НПАА:поглавје ШЕкономски критериуми, 2.1. Постојење на функционална пазарна економија			
3. Стратешките приоритети и цели: - обучени професионални корисници, - едуциран и високомотивиран кадар и - воспоставување ефективни и ефикасни процеси преку зајакнување на институционалните капацитети и промена на организациската структура.			
Назив на програмата: „Обуки за вработените и за професионалните корисници“		Цел на Програмата: - едукација и обука	
Показатели за успех на Програмата: Обучен и едуциран кадар и обучени професионални корисници			
Програмата е: (забележете го видот на Програмата) ☐ хоризонтална ☒ вертикална			
Очекувани резултати (компоненти) од Програмата:			
Потпрограма 1.1: Обуки за професионални корисници		Показател за успешност: Број на реализирани обуки	
Потпрограма 1.2: Континуирани обуки за овластени геодети		Показател за успешност: Број на реализирани обуки	
Потпрограма 1.3: Едукација и обука за вработените		Показател за успешност: Број на реализирани едукации и обуки	
Потпрограма 1.4: Воспоставување ефективни и ефикасни процеси преку зајакнување на институционалните капацитети и промена на организациската структура		Показател за успешност: Изготвен акт за внатрешна организација на АКН	

Б: План за спроведување на Програмата
Потпрограма 1.1: План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	крај (месец/година)	човечки	Финансиски МКД
1. Реализација на Годишни програми за спроведување обуки за приватни геодетски компании	Сектор за координација на меѓународни и национални активности	/	јануари 2018	декември 2020	АКН	АКН 600.000,00
Вкупно активности:						Вкупно средства: АКН 600.000,00
1						

Потпрограма 1.2: План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	крај (месец/година)	човечки	Финансиски МКД
1. Реализација на Годишни програми за спроведување на континуирани обуки за професионални корисници (нотари, адвокати, проценители, општини и други)	Сектор за координација на меѓународни и национални активности	/	јануари 2018	декември 2020	АКН	АКН 400.000,00
Вкупно активности:						Вкупно средства: АКН 400.000,00
1						

Потпрограма 1.3: План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	крај (месец/година)	човечки	Финансиски МКД
1. Вршење едукација и обука за вработените од АКН	Сектор за човечки ресурси	АКН/Министерство за информатичко општество и администрација (МИОА)	јануари 2018	континуирано	АКН/надворешен изведувач	АКН 1.200.000,00
2. ИТ обуки	Сектор за ИКТ	АКН	март 2018	декември 2020	надворешен изведувач	АКН 5.000.000,00
3. Изготвување/Ажурирање на ИКТ стратегија	Сектор за ИКТ	АКН	јануари 2018	јуни 2018	АКН/Сектор за ИКТ/ТАЕХ	300.000,00
Вкупно активности:						Вкупно средства:
3						АКН 6.500.000,00

Потпрограма 1.4: План за спроведување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			почеток (месец/година)	крај (месец/година)	човечки	Финансиски МКД
1. Воспоставување ефективни и ефикасни процеси преку зајакнување на институционалните капацитети и промена на организациската структура	Сектор за човечки ресурси	АКН/МИОА	јануари 2018	март 2018	АКН	АКН 150.000,00
Вкупно активности:						Вкупно средства:
1						АКН 150.000,00

9. Финансиските средства за реализација на горенаведениот план ќе се обезбедат дел од Буџетот на Република Македонија за период 2018-2020 година и дел од достапните фондови на ЕУ, Светска банка и други финансиски меѓународни институции.

10. Со денот на влегувањето во сила на овој стратешки план, престанува да важи Стратешкиот план на Агенцијата за катастар на недвижности за периодот 2017-2019 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 192/2016).

11. Овој стратешки план влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 44-830/1
30 јануари 2018 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Засв, с.р.

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

411.

Врз основа на член 47, став 1, точка 6 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10, 123/12, 43/14, 153/15 и 6/16) и член 82 став 3 од Законот за банките („Службен весник на Република Македонија“ бр. 67/07, 90/09, 67/10, 26/13, 15/15, 153/15 и 190/16), Советот на Народната банка на Република Македонија донесе

О Д Л У К А ЗА ПРАВИЛАТА ЗА ДОБРО КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ ВО БАНКА

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со оваа одлука се пропишуваат правилата за добро корпоративно управување во банка.

2. Корпоративното управување во банка претставува збир од заемни односи меѓу надзорниот одбор, управниот одбор, другите лица со посебни права и одговорности и акционерите на банката, преку кои се воспоставува соодветна организациска структура и соодветни механизми за дефинирање на целите на банката и за нивно остварување и следење. Тоа подразбира дефинирање на правата и одговорностите на овие лица, а особено на тоа како надзорниот и управниот одбор:

- ја дефинираат деловната политика на банката;
- вршат надзор на работењето на банката, односно раководат со секојдневното работење на банката;
- ги штитат интересите на депонентите, ги исполнуваат обврските кон акционерите и ги имаат предвид интересите на останатите заинтересирани лица;
- воспоставуваат корпоративната култура и вредности;
- вршат избор на вработените и го следат нивното работење;
- ги воспоставуваат функциите на контрола во банката.

3. Одделни изрази употребени во оваа одлука го имаат следново значење:

3.1.Под „корпоративна култура и вредности“ се подразбираат правила и стандарди со кои се овозможува одговорно и етичко постапување во процесот на комуникацијата со заинтересираните лица, при распределбата на ресурсите заради исполнување на деловната политика на банката, во развојот на човечките ресурси и во процесот на одлучување во секојдневното работење на банката.

3.2.Под „заинтересирани лица“ се подразбираат депонентите, другите доверители на банката, акционерите, регулаторните и супервизорските органи, надворешните институции за кредитен рејтинг, Фондот за осигурување на депозити, друштвото за ревизија и другите лица коишто имаат интерес за работењето на банката.

3.3.Под „функции на контрола“ се подразбираат следниве функции: управувањето со ризиците, контролата на усогласеноста со прописите и внатрешната ревизија.

3.4.Под „лице надлежно за управување со ризиците“ се подразбира лицето коешто е надлежно, односно одговорното лице на организациска единица којашто е надлежна за спроведување и/или координирање на активностите и процесите поврзани со управувањето со ризиците, согласно со Законот за банките и регулативата на Народната банка за управување со ризиците.

3.5.Под „лице надлежно за контрола на усогласеноста со прописите“ се подразбира лицето за контрола на усогласеноста на работењето на банката со прописите или одговорното лице на службата за контрола на усогласеноста на работењето на банката со прописите.

3.6.Под „лице надлежно за внатрешната ревизија“ се подразбира одговорното лице на Службата за внатрешна ревизија.

3.7.Под „лица надлежни за функциите на контрола“ се подразбираат лицето надлежно за управување со ризиците, лицето надлежно за контрола на усогласеноста со прописите и лицето надлежно за внатрешната ревизија.

3.8.Под „систем на внатрешна контрола“ се подразбира збир на правила и контроли воспоставени во банката, вклучувајќи ги и активностите на функциите на контрола.

3.9.Под „останати лица со посебни права и одговорности“ се сметаат раководните лица во банката коишто се утврдени како лица со посебни права и одговорности согласно со Статутот на банката. За потребите на оваа одлука, како останати лица со посебни права и одговорности не се сметаат членовите на надзорниот одбор, одборот за управување со ризиците, одборот за ревизија и управниот одбор.

3.10. Под „законски пропишани одбори“ се подразбираат Одборот за управување со ризиците и Одборот за ревизија.

3.11. Под „заштитено пријавување“ се подразбира пријавување, извршено од страна на укажувач во банката согласно со закон, со кое се пренесува разумно сомневање или сознание дека е извршено, се извршува или веројатно ќе се изврши казниво или друго незаконито или недозволиво постапување.

3.12. Под „деловен модел“ се подразбираат најзначајните производи и услуги што ги нуди банката коишто ѝ овозможуваат остварување на планираните приходи и на планираниот раст, согласно со нејзината деловна политика.

3.13. Под „вкупен надоместок“ се подразбираат сите форми фиксни или варијабилни парични и непарични надоместоци коишто се исплаќаат на вработен и на член на органите на банката.

3.14. Под „фиксен дел од вкупниот надоместок“ се подразбираат надоместоците што ги добива поединечно лице чиешто услови за исплата и за определување на нивната висина зависат од претходно утврдени критериуми и не зависат од успешноста во работењето (на пр. надоместокот во форма на плата). Како фиксен

дел од вкупниот надоместок се сметаат и сите надоместоци коишто се задолжителни, согласно со закон, коишто се дел од вообичаените пакети што им се нудат на вработените или коишто се исплаќаат заради покривање одредени трошоци за живот (на пр. заради одвоен живот, работење во странство, паушал и слично).

3.15. Под „варијабилен дел од надоместокот“ се подразбираат сите надоместоци коишто не се сметаат за фиксен дел од надоместокот.

3.16. Под „прописи“ се подразбираат законски и подзаконски акти, правилници и стандарди коишто се во сила во Република Македонија, како и интерните акти на банката.

4. На останатите изрази употребени во оваа одлука се применува значењето од Законот за банките и регулативата на Народната банка за управување со ризиците.

II. НАДЗОРЕН ОДБОР

Одговорности на надзорниот одбор

5. Надзорниот одбор ја има крајната одговорност за создавање услови за добро работење и управување на/со банката и за нејзината стабилност.

При извршувањето на своите надлежности, Надзорниот одбор ги има предвид интересите на заинтересираните лица и обезбедува услови за одржување ефикасна соработка со Народната банка на Република Македонија (во понатамошниот текст: Народната банка) и со останатите регулаторни органи.

6. Надзорниот одбор е должен:

- да ја усвојува деловната политика на банката и да го следи нејзиното спроведување;

- да е активно вклучен во надзорот над работењето на банката, да е во тек со значајните промени во нејзиното работење и во нејзиното окружување и да дејствува навремено за заштита на долгорочните цели на банката;

- да ги усвојува и да ја следи примената на другите политики и интерни акти коишто се во негова надлежност, имајќи ги предвид одредбите од точката 7 од оваа одлука;

- заедно со управниот одбор, да воспостави и промовира корпоративна култура и вредности во банката, имајќи ги предвид одредбите од точката 8 од оваа одлука;

- да врши самооценување и оценка на членовите на одборот за управување со ризиците, одборот за ревизија и управниот одбор, согласно со политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на членовите на надзорниот одбор, одборот за управување со ризиците, одборот за ревизија и управниот одбор од главата VII од оваа одлука;

- да ги дефинира правата и одговорностите на законски пропишаните одбори и на управниот одбор, имајќи ги предвид одредбите од точката 15 од оваа одлука, како и да ја дефинира соработката со управниот одбор на банката;

- заедно со управниот одбор, да го утврди прифатливото ниво на ризик, имајќи ги предвид пазарната конкуренција, регулаторните барања, долгорочните цели на банката, изложеноста на ризиците и капацитетот за преземање ризици, што подразбира и усогласеност на прифатливото ниво на ризик со деловната политика, финансискиот план, процесот на утврдување на интерниот капитал и системот за наградување;

- да го воспостави и следи спроведувањето на системот за управување со ризиците, вклучувајќи го и работењето на одборот за управување со ризиците, имајќи ги предвид барањата на регулативата на Народната банка за управување со ризиците и барањата од точката 10 од оваа одлука;

- да ја воспостави и да го следи спроведувањето на внатрешната ревизија и да го следи работењето на одборот за ревизија;

- да го следи финансиското работење на банката и начинот на кој се извршува финансиското известување;

- да го следи системот на наградување во банката и да врши оценка дали е тој во согласност со политиката за наградување од главата VI од оваа одлука, културата на ризик и капацитетот за преземање ризици на банката;

- да го следи спроведувањето на интерните акти на банката за заштитено пријавување, имајќи ги предвид одредбите од точката 11 од оваа одлука;

- да ги разгледува трансакциите со поврзаните лица со банката, согласно со точката 12 од оваа одлука.

7. Надзорниот одбор е должен да ги усвојува најмалку следниве политики и интерни акти на банката:

- политиката за сигурноста на информативниот систем;

- политиката/политиките за управување со ризиците, вклучувајќи ги и политиката со која се определува начинот на управување со ризикот од неусогласеност и спроведување на контролата на усогласеноста на работењето на банката со прописите и политиката за користење услуги од надворешни лица;

- политиката за избегнување судир на интересите;

- политиката за наградување;

- политиката за начинот на избор, следење на работењето и разрешување на членовите на надзорниот одбор, одборот за управување со ризиците, одборот за ревизија и управниот одбор;

- политиката за вршење внатрешна ревизија;

- кодексот за корпоративно управување;

- етичкиот кодекс.

Доколку интерните акти што ги усвоил надзорниот одбор произлегуваат од интерни акти на групата на која ѝ припаѓа банката, надзорниот одбор е должен да обезбеди тие интерни акти да се соодветни на банката и да се усогласени со прописите во Република Македонија.

Надзорниот одбор е должен да ја оценува соодветноста на интерните акти коишто ги усвоил и да врши нивно редовно ревидирање.

8. Заради промовирање на корпоративната култура и вредности, надзорниот одбор усвојува етички кодекс со кој се дефинираат стандарди и етичките норми коишто се однесуваат најмалку на:

- избегнување неприфатливо однесување;
- избегнување судир на интересите;
- постапување при вршење трансакции со поврзани лица со банката;
- чување банкарска тајна.

Во рамките на етичкиот кодекс од ставот 1 од оваа точка, банката треба да го дефинира прифатливото и неприфатливото однесување на вработените, што подразбира:

- јасна забрана на активности спротивни на закон и на интерните акти;
- поттикнување на вработените да ги почитуваат етичките норми и да ги извршуваат нивните задачи совесно, со интегритет, согласно со своите знаења и искуство и почитувајќи ги прописите.

9. Надзорниот одбор е должен да врши надзор на работењето на членовите на управниот одбор и да го следи работењето на лицата надлежни за функциите на контрола. Во случаите кога овие лица не се придржуваат кон корпоративната култура и вредности, прифатливото ниво на ризик и културата за ризик, надзорниот одбор е должен да преземе соодветни мерки, вклучувајќи и нивно разрешување, или барање за нивно разрешување, доколку управниот одбор е надлежен за нивното именување/разрешување.

10. Во зависност од големината на банката, природата на финансиските активности што ги врши и ризиците на кои е изложена во своето работење, надзорниот одбор определува еден член на управниот одбор којшто ќе биде одговорен за следење на работењето на лицето/организациската единица надлежно/а за спроведување и/или координирање на активностите и процесите поврзани со системот за управување со ризиците (во понатамошниот текст: член на управниот одбор одговорен за следење на управувањето со ризиците).

11. Надзорниот одбор на банката го следи спроведувањето на интерните акти и процесите за слободно заштитено пријавување од страна на вработените во банката, согласно со закон. Интерните акти и процеси треба да ги опфатат сите видови пријавувања, особено пријавувањето до Народната банка, да ја дефинираат целата постапка на заштитено пријавување којашто не треба да е дел од редовниот систем на известување во банката, односно треба да се извршува преку точно определена функција во банката, што, меѓу другото, може да вклучи определување на:

- лицето/органот до кое/кој се пријавува;
- начинот на утврдување на основаноста на заштитените пријавувања;
- начинот на отстранување на основот за заштитеното пријавување, доколку се утврди дека пријавувањето било основано;
- начинот на заштита на укажувачите во банката од какви било казни или закани врз нив или нивното работно место.

Интерните акти од ставот 1 од оваа точка треба да бидат достапни до сите вработени во банката.

12. Надзорниот одбор е должен, најмалку еднаш на три месеци, да го разгледа извештајот за трансакциите со поврзаните лица со банката, како и за износот на одобрени кредити и на други облици на изложеност на/кон лицата со посебни права и одговорности во банката.

Извештајот од ставот 1 од оваа точка ги содржи најмалку: видот на трансакцијата (пр. кредит, консултантска услуга, закуп и слично), износот на трансакцијата и категоријата на ризик, доколку станува збор за одобрен кредит или друг облик на изложеност кон лицето поврзано со банката и кон лицата со посебни права и одговорности.

13. Доколку поединечен член на надзорниот одбор смета дека донесените одлуки од страна на надзорниот одбор се во спротивност со долгорочните цели, деловната политика и прописите или е во спротивност со надлежностите на овој орган, предвидени со Законот за банките и интерните акти на банката, е должен своето мислење да го искаже во писмена форма со соодветно објаснување, коешто е содржано во записникот од седницата на надзорниот одбор.

Состав и начин на работење на надзорниот одбор

14. Надзорниот одбор е составен од лица коишто поединечно и заедно ги исполнуваат критериумите за член на надзорен одбор на банка.

15. Надзорниот одбор е должен да донесе интерни акти со кои се дефинираат правата и одговорностите на надзорниот одбор, законски пропишаните одбори и управниот одбор.

Надзорниот одбор и законски пропишаните одбори треба да обезбедат водење записници од одржаните состаноци од чија содржина ќе може да се согледаат активностите на одделните членови на одборите, како и да обезбедат друга документација определена од надзорниот одбор, врз основа на која Народната банка ќе може да ја оцени работата на надзорниот одбор и на законски пропишаните одбори.

16. За секој законски пропишан одбор задолжително се определуваат начинот на работење, мандатот, обемот на активности и начинот на известување на надзорниот одбор.

Надзорниот одбор е должен, во рамките на извештајот за корпоративното управување од точката 59 од оваа одлука, да ги објави законски пропишаните одбори, нивниот мандат и состав.

Претседателот на законски пропишаниот одбор не може да биде претседател на кој било друг одбор на банката, со исклучок на надзорниот одбор на банката.

17. Согласно со статутот на банката, надзорниот одбор може да формира други одбори од редот на своите членови коишто му помагаат при спроведувањето на дел од неговите надлежности поврзани со воспоставувањето и спроведувањето на политиката за наградување, политиката за начинот на избор, следење на ра-

ботењето и разрешување на членовите на надзорниот одбор, одборот за управување со ризиците, одборот за ревизија и управниот одбор и други надлежности, во согласност со закон.

На одборите формирани согласно со ставот 1 од оваа точка соодветно се применуваат барањата од точката 16 од оваа одлука.

Оцена на соодветноста на членовите на надзорниот одбор

18. Надзорниот одбор е должен да изврши оцена на соодветноста на кандидатот за член, односно на членот на надзорниот одбор, којашто вклучува поединечна оцена на соодветноста на кандидатот за член, односно на членот на надзорниот одбор (во понатамошниот текст: поединечна оцена) и оцена на соодветноста на членот на надзорниот одбор заедно со останатите членови (во понатамошниот текст: колективна оцена) на надзорниот одбор на банката.

Поединечната оцена од ставот 1 од оваа точка опфаќа оцена најмалку на тоа дали:

- знаењето и искуството на кандидатот за член, односно на членот на надзорниот одбор се соодветни за извршување на надлежностите, што подразбира најмалку оцена на неговото разбирање за воспоставеното корпоративно управување во банката и за улогата на надзорниот одбор во корпоративното управување, оцена на соодветноста на неговото образование и знаењето стекнато преку обуките, оцена на професионалното искуството и оцена на познавањето на финансиската состојба и профилот на ризичност на банката;

- постоењето судир на интересите ја ограничува способноста на кандидатот за член, односно на членот на надзорниот одбор објективно и независно да ги извршува надлежностите и способноста да врши независна и објективна оцена на решенијата коишто се предлагаат од другите членови на надзорниот одбор, самостојно да ги анализира одлуките на управниот одбор и да избегнува следење на колективните ставови;

- кандидатот за член, односно членот на надзорниот одбор поседува репутација, што, меѓу другото, подразбира почитување на законските одредби и договорните обврски, соработка со супервизорските и со другите надлежни органи и почитување на корпоративната култура и вредности на банката;

- кандидатот за член, односно членот на надзорниот одбор, ќе може да посветува или посветува доволно време за извршување на обврските што произлегуваат од неговите надлежности, имајќи ги предвид неговите членства во органи на надзор и/или управување на други правни лица или на непрофитни организации и вообичаениот број седници на кои треба да присуствува како резултат на тие членства, природата на секое членство и на надлежностите што ги има кандидатот за член, односно членот на надзорниот одбор, вклученоста во работата на надзорниот одбор на банката, времето потребно за соодветна обука на членот на надзорниот одбор за извршување на сите негови функции и слично.

Колективната оцена од ставот 1 од оваа точка се однесува најмалку на оцената дали членовите заедно имаат знаења и искуство потребни за независен надзор на работењето на банката, а особено за разбирање на активностите што ги врши банката и на материјалните ризици на кои е изложена банката. Колективната оцена треба да опфати најмалку дали членовите на надзорниот одбор:

- имаат искуство од различни области коишто овозможуваат надзорниот одбор да може да го оценува и следи работењето на управниот одбор и одлуките што тој ги носи. Различните познавања и искуство можат да се однесуваат на: управувањето со ризиците, вршењето финансиски анализи, финансиското известување и сметководство, информациската технологија, пазарите на капитал, стратешкото планирање, внатрешната ревизија, усогласеноста со прописите, наградувањето на успешноста во работењето и друго;

- имаат соодветно разбирање на локалната, регионалната и, доколку е потребно, глобалната економија и финансии, како и разбирање на соодветната домашна регулатива и меѓународните стандарди;

- поседуваат способност за размена на искуства и знаења и меѓусебна соработка.

19. Оцената од точката 18 од оваа одлука се врши:

- пред секое именување нов член на надзорниот одбор;

- пред повторно именување постоен член на надзорниот одбор;

- еднаш годишно, согласно со закон.

По исклучок на ставот 1 алинеи 1 и 2 од оваа точка, оцената од точката 18 од оваа одлука може да се изврши и по именувањето на членот на надзорниот одбор од Собранието на банката, но најдоцна во рок од еден месец по неговото именување, но пред добивање на согласноста од гувернерот на Народната банка.

Покрај случаите од ставот 1 од оваа точка, колективната оцена се врши и доколку има значајни промени во деловниот модел на банката.

20. Годишната оцена од точката 19 став 1 алинеја 3 од оваа одлука опфаќа и:

- оцена на сопствената работа којашто на годишно ниво е должен да ја врши секој член на надзорниот одбор;

- оцена на големината и составот на надзорниот одбор, како и на големината и составот на законски пропишаните одбори и нивната меѓусебна соработка;

- оцена на ефикасноста на надзорот што го врши надзорниот одбор како дел од корпоративното управување во банката и идентификување на активностите каде што е потребно унапредување или промени;

- оцена на ефикасноста на законски пропишаните одбори.

21. Надзорниот одбор е должен да ги земе предвид резултатите од поединечната оцена при спроведувањето на колективната оцена на членовите на надзорниот одбор, и обратно.

22. Надзорниот одбор е должен да го извести Собранието на банката за резултатите од извршената оцена од точката 18 од оваа одлука, заедно со активностите што ги предлага или што ги презел за надминување на утврдените слабости.

III. УПРАВЕН ОДБОР

23. Во согласност со надлежностите предвидени со Законот за банките, управниот одбор управува со банката и е вклучен во спроведувањето на деловната политика, воспоставувањето и промовирањето корпоративна култура и вредности, утврдувањето на прифатливо ниво на ризик, воспоставувањето и спроведувањето на системот на внатрешна контрола и во обезбедувањето услови за работење на банката во согласност со прописите.

24. Доколку банката определила член на управниот одбор одговорен за следење на управувањето со ризиците, тој член:

- не смее да биде надлежен за активности коишто претставуваат преземање ризици (англ. front office);
- задолжително е член на одборот за управување со ризиците на банката.

25. Управниот одбор на банката е должен да овозможи соодветна примена на одлуките на собранието и на надзорниот одбор и на политиките усвоени од страна на надзорниот одбор, како и да предлага нивна промена и унапредување.

За соодветна примена на актите од ставот 1 од оваа точка, управниот одбор може да донесе соодветни процедури, правила или други слични интерни акти.

Доколку интерните акти што ги усвоил управниот одбор, вклучувајќи ја и политиката од точката 31 од оваа одлука, произлегуваат од интерни акти на групата на која ѝ припаѓа банката, управниот одбор е должен да обезбеди тие интерни акти да се соодветни на банката и да се усогласени со прописите во Република Македонија.

26. Управниот одбор е составен од лица коишто поединечно и заедно ги исполнуваат критериумите за член на управен одбор на банка.

27. Оцената на соодветноста на кандидатот за член, односно на членот на управниот одбор ја врши надзорниот одбор на банката, при што соодветно се применуваат одредбите од точката 18 од оваа одлука.

Оцената од ставот 1 од оваа точка се врши најмалку:

- пред секое именување нов член на управниот одбор;
- пред повторно именување постоен член на управниот одбор;
- во случај на значајни промени во деловниот модел на банката.

28. Управниот одбор е должен редовно да го информира надзорниот одбор за сите активности и промени во работењето коишто се значајни за надлежностите на надзорниот одбор, и тоа:

- промени во управувањето со ризиците;
- промени во солвентната и ликвидносната позиција на банката и нејзината финансиска состојба;
- надминување на лимитите на изложеност и неусогласеност на работењето со прописите;
- слабости во системот на внатрешна контрола и во начинот на функционирање на функциите на контрола;

- случаи коишто можат да предизвикаат непочитување или неусогласеност со законските или регулаторните барања;

- случаи поврзани со заштитеното пријавување од страна на укажувач во банката.

29. Доколку поединечен член на управниот одбор смета дека донесените одлуки од страна на управниот одбор се во спротивност со деловната политика и прописите или се во спротивност со надлежностите на овој орган, предвидени со Законот за банките и интерните акти на банката, е должен своето мислење да го искаже во писмена форма со соодветно објаснување.

IV. ОСТАНАТИ ЛИЦА СО ПОСЕБНИ ПРАВА И ОДГОВОРНОСТИ

30. Управниот одбор ги именува и ги разрешува останатите лица со посебни права и одговорности во банката и го следи нивното работење, обезбедува услови за нивна постојана обука, ги утврдува нивните права и одговорности и го следи начинот на кој овие лица ги дефинираат и ги распоредуваат должностите и одговорностите на вработените.

31. Управниот одбор е должен да донесе политика за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на останатите лица со посебни права и одговорности, којашто соодветно ги содржи елементите од точката 51 од оваа одлука.

32. Во политиката од точката 31 од оваа одлука е определен начинот на кој управниот одбор врши оценка на соодветноста на останатите лица со посебни права и одговорности, којашто се врши со соодветна примена на одредбите од точката 18 од оваа одлука.

При оцената на знаењето и искуството на останатите лица со посебни права и одговорности, се имаат предвид надлежностите на соодветното лице коишто произлегуваат од неговата позиција или функција во банката.

Управниот одбор ја врши оцената од ставот 1 од оваа точка најмалку пред именувањето на лицето или пред неговото повторно именување, како и при секоја позначајна промена во работењето на банката или во начинот на вршењето на соодветната позиција или функција.

Врз основа на оцената на останатите лица со посебни права и одговорности од ставот 1 од оваа точка, управниот одбор е должен да преземе активностите за надминување на утврдените слабости.

33. Останатите лица со посебни права и одговорности треба да поседуваат стручност и способност да управуваат со активностите коишто се во нивна надлежност и ефикасно да го следат работењето на вработените коишто се директно одговорни пред нив.

34. Банката е должна да пропише критериуми за идентификување на останатите лица со посебни права и одговорности.

Критериумите од ставот 1 од оваа точка треба да овозможат опфаќање најмалку на лицата коишто се надлежни за функциите на контрола, за извршувањето значајна деловна линија или за работењето на значајна филијала или подружница, како и на лицата чишто

надлежности имаат значајно влијание врз корпоративното управување, профилот на ризик и/или врз профитабилноста на банката.

V. СИСТЕМ НА ВНАТРЕШНА КОНТРОЛА И ФУНКЦИИ НА КОНТРОЛА

35. Надзорниот и управниот одбор на банката се должни да воспостават систем на внатрешна контрола којшто треба да обезбеди:

- ефикасно работење на банката;
- работење на банката во согласност со прописите;
- соодветно идентификување, мерење и контрола/намалување на ризиците;
- оценка на ефикасноста и соодветноста на функциите на контрола и на целокупното корпоративно управување, вклучувајќи и оценка на квалитетот на системот на известување на надзорниот и управниот одбор и на ефикасноста на системот на внатрешна контрола;
- точност и навременост на информациите и податоците коишто се доставуваат до органите на банката, до заинтересираните лица и до пошироката јавност;
- соодветни оперативни и сметководствени процедури.

36. Начинот на спроведување на системот на внатрешна контрола треба да биде пропишан со интерни акти коишто треба да бидат достапни до вработените во банката.

37. Надзорниот и управниот одбор на банката се должни да обезбедат целосна независност на функциите на контрола, преку:

- воспоставување соодветна организациска поставеност на функциите на контрола преку нивно меѓусебно одвојување и одвојување од активностите коишто се предмет на нивната контрола;
- именување лица надлежни за функциите на контрола коишто не се подредени на лицата надлежни за активностите коишто се предмет на нивната контрола;
- обезбедување соодветни човечки и материјални ресурси за независно, објективно и ефикасно извршување на функциите на контрола;
- поставеност на функциите којашто ќе овозможи избегнување судир на интересите;
- обезбедување непречен пристап до сите вработени во банката и до сите информации коишто се потребни за ефикасно спроведување на соодветната функција на контрола;
- воспоставување начин на наградување на лицата вклучени во извршувањето на одделните функции на контрола којшто не е поврзан со успешноста на активностите коишто се предмет на нивна контрола;
- воспоставување механизам на непречена соработка меѓу лицата вклучени во извршувањето на одделните функции на контрола и останатите вработени во банката.

38. Лицата надлежни за функциите на контрола треба да имаат неограничен пристап до членовите на надзорниот одбор на банката и да можат да ги известуваат за значајните слабости, недостатоци или ризици коишто ги идентификувале при вршењето на својата функција.

39. Контролата на усогласеноста со прописите и управувањето со ризиците треба да бидат предмет на редовни ревизии на Службата за внатрешна ревизија, согласно со годишниот план за работа на Службата.

40. Надзорниот одбор на банката треба да биде информиран за разрешувањето на лицето надлежно за управување со ризиците и за лицето надлежно за контрола на усогласеноста со прописите и за причините поради кои е разрешено тоа лице.

Управување со ризиците

41. Во зависност од системот на управување со ризиците, банката може да назначи лице или да формира организациска единица надлежно/а за спроведување и/или координирање на активностите и процесите поврзани со системот за управување со ризиците, согласно со регулативата на Народната банка за управување со ризиците.

Лицето/организациската единица од ставот 1 од оваа точка треба да е независно/а од останатите лица и организациски единици во банката, особено од оние коишто преземаат ризици, треба да има пристап до сите организациски единици чиешто работење може да ја изложи банката на материјални ризици и да има доволно ресурси за извршување на своите надлежности, што вклучува и редовна обука на лицето или на лицата вработени во организациската единица.

Доколку банката определила член на управниот одбор одговорен за следење на управувањето со ризиците, тој член е надлежен за лицето/организациската единица од ставот 1 од оваа точка.

Контрола на усогласеноста на работењето на банката со прописите

42. Опфатот на контролата на усогласеноста на работењето на банката со прописите се однесува најмалку на:

- следење на почитувањето на прописите коишто се однесуваат на работењето на банката;
- идентификување и следење на ризиците од неусогласеност на работењето на банката со прописите, вклучувајќи и следење на поплаките од клиентите на банката;
- известување на надзорниот и управниот одбор за утврдените неусогласености во текот на работењето и за преземените активности за нивно надминување;
- советување на надзорниот и управниот одбор за прашања во врска со примената на прописите;
- навремено известување на членовите на управниот одбор и на останатите вработени за измените и дополнувањата на прописите;
- оценка на потенцијалното влијание од промените во прописите врз работењето на банката и врз нејзиното окружување;
- оценка на усогласеноста на новите производи, активности или системи во банката со прописите;

- обука на вработените за начинот на примена на соодветните прописи во нивното секојдневно работење;

- давање насоки за правилна примена на прописите во форма на препораки, вклучително и препораки за измена на соодветните интерни акти, како и давање одговори на вработените за прашања поврзани со спроведувањето на прописите;

- исполнување други законски обврски (пр. активности за спречување на перење пари);

- соработка со други институции;

- редовно известување на надзорниот и управниот одбор на банката, согласно со Законот за банките.

Банката е должна во рамките на политиката за управување со ризикот од неусогласеност и спроведување на контролата на усогласеноста на работењето на банката со прописите или во некој друг соодветен интерен акт, подетално да го определи опфатот на контролата на усогласеноста на работењето на банката со прописите од ставот 1 од оваа точка.

Внатрешна ревизија на банката

43. Надзорниот одбор и управниот одбор на банката се должни да обезбедат ефикасност на внатрешната ревизија во банката, најмалку преку:

- целосен пристап на вработените во Службата за внатрешна ревизија (во понатамошниот текст: Службата) до сите документи, информации, имот и записници на сите органи на банката, како и можност за директна комуникација со кој било вработен во банката;

- ангажирање човечки ресурси во Службата коишто заедно поседуваат знаења и искуство соодветни на активностите што ги врши банката и ризиците на кои е изложена;

- целосно и навремено информирање на Службата за позначајните случувања во банката, за воведувањето нови производи, активности и системи и за други промени;

- навремена и соодветна обука на вработените во Службата;

- навремено прифаќање на наодите и спроведување на препораките на внатрешната ревизија;

- објективност и неутралност во спроведувањето на внатрешната ревизија, преку исклучување на можноста за ангажирање на вработените во Службата во извршувањето други активности во банката;

- примена на националните и меѓународните професионални стандарди за внатрешна ревизија.

44. Покрај барањата од точката 37 од оваа одлука, надзорниот и управниот одбор на банката, се должни да обезбедат независност на Службата и преку:

- доставување на извештаите на Службата до надзорниот одбор и/или до одборот за ревизија без тие да содржат корекции од управниот одбор или други вработени во банката, коишто не се прифатени од Службата;

- директен пристап на вработените во Службата до надзорниот одбор и/или до одборот за ревизија;

- именување, следење на работењето и разрешување на лицето надлежно за внатрешната ревизија од надзорниот одбор на банката.

VI. ПОЛИТИКА ЗА НАГРАДУВАЊЕ

45. Политиката за наградување содржи јасни и транспарентни правила и критериуми за определување на висината на вкупниот надоместок, а особено за јасно определување и разграничување помеѓу фиксниот и варијабилниот дел од вкупниот надоместок.

Политиката за наградување треба да ги исполнува најмалку следниве услови:

- да е во согласност со деловната политика на банката, финансискиот план и долгорочните цели на банката;

- да не ги поттикнува вработените или членовите на органите на банката да преземаат повисоко ниво на ризик од утврденото прифатливо ниво на ризик;

- да содржи механизми за избегнување судир на интересите.

Политиката за наградување задолжително се одобрува од Собранието на банката доколку таа предвидува примање надоместок во форма на акции или други права коишто даваат можност за стекнување акции.

46. Најмалку еднаш годишно, Службата за внатрешна ревизија врши оценка на усогласеноста на начинот на спроведување на наградувањето во банката со правилата и критериумите пропишани во политиката за наградување.

47. Доколку е предвиден фиксен и варијабилан дел од надоместокот:

- фиксниот дел треба да зависи од описот на работното место, односно од надлежностите на органот на банката;

- варијабилниот дел треба да зависи од долгорочната успешност во извршувањето на работните задачи, имајќи го предвид преземеното ниво на ризик;

- исплатата на варијабилниот дел не ја ограничува можноста на банката за зајакнување на нејзината солвентна позиција;

- фиксниот дел од вкупниот надоместок треба да е значително повисок, односно варијабилниот дел не смее на годишно ниво да надмине 100% од фиксниот дел од вкупниот надоместок исплатен на секој вработен или член на орган на банката.

48. На членовите на надзорниот одбор на банката може да им се исплаќа фиксен дел од вкупниот надоместок. Само во исклучителни случаи може да им се исплаќа и варијабилан дел од надоместокот, којшто треба да зависи единствено од остварувањето на нивните надлежности поврзани со надзорот на работењето на банката.

На лицата надлежни за функциите на контрола може да им се исплаќа варијабилан надоместок само врз основа на успешноста во нивното работење, независно од успешноста на активностите коишто се предмет на нивна контрола.

49. Надзорниот одбор е должен да ја одобри висината на вкупниот надоместок што го добива секој член на управниот одбор и секое од лицата надлежни за функциите на контрола.

50. Одборот за управување со ризиците задолжително оценува дали системот на наградување ги има предвид профилот на ризик на банката и нејзината солвентна, ликвидносна и профитабилна позиција.

VII. ПОЛИТИКА ЗА НАЧИНОТ НА ИЗБОР, СЛЕДЕЊЕ НА РАБОТЕЊЕТО И НА РАЗРЕШУВАЊЕ

51. Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на членовите на надзорниот одбор, одборот за управување со ризиците, одборот за ревизија и управниот одбор треба најмалку да ги опфати следниве елементи:

- постапката на избор, следење и разрешување на членовите на надзорниот одбор, одборот за управување со ризиците, одборот за ревизија и управниот одбор;
- критериумите за поединечна и колективна оценка на соодветноста на членовите на надзорниот одбор и управниот одбор;
- постапката, динамиката и начинот на спроведување на поединечната и колективната оценка на соодветноста на членовите на надзорниот одбор и управниот одбор;
- постапката и критериуми за оценка на ефикасноста на законски пропишаните одбори;
- начинот и динамиката на обука на членовите на надзорниот одбор, одборот за управување со ризиците, одборот за ревизија и управниот одбор;
- начинот и динамиката на замена на член на надзорниот одбор и управниот одбор, во случај на престанување на неговиот мандат или во случај на негова привремена спреченост за работа, давање оставка или друго неочекувано отсуство;
- начинот на документирање на постапката на оценка и избор.

52. Врз основа на оцената на членовите на надзорниот одбор, законски пропишаните одбори и управниот одбор од точките 18, 20 и 27 од оваа одлука, надзорниот одбор е должен да преземе активности за надминување на утврдените слабости: соодветна обука на членот или на членовите на соодветниот одбор, промена во начинот на одлучување, активности за ограничување на судирот на интересите, предлози за назначување нови членови на соодветниот одбор или замена на постојните членови.

VIII. ПОЛИТИКА ЗА ИЗБЕГНУВАЊЕ СУДИР НА ИНТЕРЕСИТЕ

53. Со политиката за избегнување судир на интересите во банката се идентификуваат можните судири на интересите и мерките што треба да се преземат во случаите кога не може да се спречи појавата на судирот на интересите.

Политиката од ставот 1 од оваа точка треба да содржи:

- обврска за сите лица со посебни права и одговорности да не дозволат постоењето судир на интересите да влијае врз вршењето на нивните активности;
- случаи за тоа каде може да се појави судир на интересите и начинот на кој треба да се постапи во тие случаи;
- постапка што треба да ја следат лицата со посебни права и одговорности пред да започнат да вршат друга функција, за да се спречи новата функција да доведе до појава на судир на интересите;
- должност на лицата со посебни права и одговорности веднаш да пријават какви било состојби или односи коишто можат да доведат или веќе довеле до појава на судир на интересите;
- соодветни процедури за вршење трансакции со поврзаните лица, коишто ќе обезбедат овие трансакции да не се извршуваат спротивно на интересите и можностите на банката; и
- начинот на кој ќе се постапи во случај на неусогласеност со политиката за избегнување судир на интереси.

Случаите од ставот 2 алинеја 2 од оваа точка се однесуваат најмалку на односите на банката со:

- акционерите со квалификувано учество во банката;
- членовите на надзорниот и управниот одбор;
- вработените во банката;
- значајните деловни партнери и клиенти;
- другите лица поврзани со банка;
- лицата коишто се поврзани со лицата од претходните алинеи од овој став.

54. Надзорниот и управниот одбор го следат спроведувањето на политиката за избегнување судир на интересите.

IX. КОДЕКС ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

55. Кодексот за корпоративно управување во банката ги опфаќа правилата на надзор и раководење во банката и треба да овозможи воспоставување јасна организациона структура, со јасно дефинирани и транспарентни линии на одговорност.

56. При изработката на кодексот за корпоративното управување, банката се придржува кон одредбите на оваа одлука и на другите прописи со кои се регулира корпоративното управување.

57. Кодексот за корпоративно управување содржи:

- 57.1. Постапка на свикнување на Собранието, постапката на гласање, правата на акционерите, вклучувајќи ги и правата на малцинските акционери.
- 57.2. Структура на групата на којашто ѝ припаѓа банката, доколку е применливо.
- 57.3. Состав и начин на работа на надзорниот одбор со посебен осврт на:
 - начинот на работа;
 - критериумите за избор;
 - бројот на членови на надзорниот одбор и должината на нивниот мандат;
 - бројот на независни членови на надзорниот одбор.

57.4. Состав и начин на работа на управниот одбор со посебен осврт на:

- начинот на работа;
- критериумите за избор;
- бројот на членови на управниот одбор и должината на нивниот мандат;
- поделбата на надлежностите помеѓу одделните членови на управниот одбор, доколку постои таква поделба.

57.5. Начинот на соработка меѓу надзорниот и управниот одбор, видот, роковите во кои управниот одбор доставува информации до надзорниот одбор.

57.6. Управувачка и организациска структура на банката, со наведување на составот и надлежностите на одборот за управување со ризиците, одборот за ревизија и другите одбори/органи на банката (доколку се формирани согласно со статутот на банката).

57.7. Имиња или работни места на останатите лица та со посебни права и одговорности во банката.

57.8. Правила за системот на внатрешна контрола, со опис на организациската поставеност и начинот на работа на секоја функција на контрола.

57.9. Краток опис на деловниот модел на банката.

57.10. Правила за користење услуги од надворешни лица.

57.11. Основни елементи на етичкиот кодекс, политиката за избегнување судир на интересите, политиката за наградување и интерните акти и процеси за слободно заштитено пријавување од страна на вработени во банката.

57.12. Критериуми за избор и следење на работењето на друштвото за ревизија.

57.13. Други елементи коишто се регулирани со оваа одлука или со други прописи од овој домен.

X. ОБЈАВУВАЊЕ ПОДАТОЦИ И ТРАНСПАРЕНТНОСТ НА КОРПОРАТИВНОТО УПРАВУВАЊЕ

58. Банката е должна да објавува податоци и информации во врска со нејзиното корпоративно управување.

Информациите и податоците од ставот 1 од оваа точка треба да бидат јасни, прецизни, навремени и достапни за сите заинтересирани лица на кои им се потребни.

59. Банката е должна најмалку еднаш годишно да изработи извештај за корпоративно управување и да го објави како составен дел на годишниот извештај за работењето на банката.

Извештајот за корпоративно управување најмалку содржи:

- информации и податоци за составот, надлежностите и функционирањето на надзорниот одбор, одборот за управување со ризиците, одборот за ревизија, другите одбори на надзорниот одбор (доколку се формирани согласно со статутот на банката) и управниот одбор на банката;

- информации за начинот на избор, именување и разрешување на членовите на надзорниот одбор, одборот за управување со ризиците, одборот за ревизија и управниот одбор;

- информации за членства во други органи на надзор и/или управување на членовите на надзорниот одбор, одборот за управување со ризиците, одборот за ревизија и управниот одбор;

- информации и податоци за организациската структура на банката, вклучително и за нејзините подружници;

- информации и податоци за акционерска структура на банката - назив на акционерите со квалификувано учество и нивното учество во вкупниот број акции и вкупниот број издадени акции со право на глас и нивните претставници во надзорниот одбор на банката;

- информации и податоци поврзани со спроведувањето на политиката на наградување на банката, согласно со ставот 3 од оваа точка;

- информации и податоци за политиката на банката за избегнување судир на интересите;

- информации за користењето услуги од надворешни лица коишто се значајни за целокупното работење на банката.

Информациите и податоците поврзани со спроведувањето на политиката на наградување на банката се однесуваат најмалку на:

- основните критериуми за наградување;

- соодносот на фиксниот и варијабилниот дел од вкупниот надоместок;

- критериумите врз основа на кои е определен делот од надоместокот што се исплаќа во форма на акции или други права коишто даваат можност за стекнување акции;

- износот на вкупниот надоместок исплатен во текот на годината по одделни групи (на пр. членовите на надзорниот одбор, членовите на управниот одбор, останатите лица со посебни права и одговорности, останатите вработени во банката и слично), при што посебно се прикажуваат фиксниот и варијабилниот дел од исплатениот надоместок и бројот на лицата во одделната група;

- структура на вкупниот надоместок според висината и бројот на лица на кои им е исплатена соодветната висина на вкупниот надоместок во текот на годината;

- други податоци согласно со закон.

60. Надзорниот одбор доставува годишен извештај за своето работење до Собранието на банката.

Извештајот од ставот 1 од оваа точка содржи податоци за:

- начинот на извршувањето на надлежностите;

- соработката со управниот одбор;

- структурата на надзорниот одбор;

- постоењето судир на интересите и преземените мерки;

- резултатите од поединечната и колективната оценка на соодветноста на членовите на надзорниот одбор;

- редовноста на секој член на седниците на надзорниот одбор на банката; и

- извршувањето на другите работи, согласно со закон.

XI. КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ НА НИВО НА БАНКАРСКА ГРУПА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

61. Доколку банката е матично лице на банкарска група во Република Македонија, надзорниот одбор на банката има целосна одговорност за работењето на групата и за обезбедување рамка за добро корпоративно управување соодветно на структурата, активностите и профилот на ризик на групата и на лицата вклучени во неа. Надзорниот и управниот одбор на банката треба да ја познаваат организациската структура на групата и ризиците коишто произлегуваат од неа.

62. Надзорниот одбор на банката е должен да врши соодветен надзор на подружниците имајќи ги предвид законските и регулаторните барања коишто важат за членовите на органите на управување и надзор на подружниците.

63. Со цел да ги извршува своите надлежности, надзорниот одбор на банката е должен:

- да воспостави корпоративно управување коешто ќе вклучи јасно дефинирани линии на одговорност на ниво на матичното лице и на ниво на подружницата;
- да воспостави соодветни интерни акти и контролни механизми за идентификување и справување со можен судир на интереси во рамките на групата;
- да одобрува политики и стратегии за формирање нови структури и правни лица (пр. нова подружница, нова подгрупа и слично) коишто се конзистентни со политиките и интересите на групата;
- да оценува дали е воспоставен ефикасен систем за размена на информации и податоци помеѓу различните лица во групата;
- да обезбеди ресурси за следење на усогласеноста на работењето на подружниците со прописите;
- да одржува редовни односи со домашниот супервизорски орган и супервизорскиот орган на подружниците;
- да обезбеди систем на внатрешна контрола и систем на управување со ризиците на ниво на целата група, како и на ниво на одделна подружница.

64. Органите на управување и надзор на подружниците се должни да вршат оценка на соодветноста на интерните акти на групата со локалните законски и регулаторни барања.

65. Банката е должна да обезбеди усогласеност на стратешките цели, општата рамка за управувањето со ризиците и корпоративни вредности на сите членки на групата, при што органите на управување и надзор на подружниците се должни да извршат прилагодувања кога политиката на групата е во судир со локалните законски и регулаторни барања.

66. Во случај на делување на банката во други земји или преку структури коишто ја намалуваат нејзината транспарентност, надзорниот одбор и управниот одбор се должни да обезбедат:

- избегнување структури коишто немаат економска или деловна оправданост;

- оценка на интерните акти за основање такви структури, управување со ризиците во нив, како и способноста на банката да управува со ризиците пред да се формираат нови структури или да се започне со нови активности;

- дефинирање на постапката за одобрување формирање нови правни лица или подружници преку прописување соодветни критериуми;

- воспоставување интерни акти за идентификување и управување со сите материјални ризици коишто произлегуваат од овие структури;

- редовна проверка на овие активности од страна на внатрешна и надворешната ревизија.

XII. ИЗВЕСТУВАЊЕ НА НАРОДНАТА БАНКА

67. Банката е должна да ги доставува следниве информации и податоци до Народната банка:

- полугодишен преглед на трансакциите со поврзаните лица со банката, којшто задолжително ги содржи сите податоци предвидени во точката 12 став 2 од оваа одлука;

- писмените изјави за постоење судир на интересите дадени од лицата со посебни права и одговорности во банката, заедно со основот од кој произлегува судирот меѓу личниот интерес и интересот на банката;

- оцените од точките 18, 20 и 27 од оваа одлука, при што се дава детален преглед на оцената на сите критериуми предвидени во политиката од главата VII од оваа одлука, заедно со активностите што се преземени или се предлага да се преземат за надминување на утврдените слабости;

- сите значајни промени поврзани со информациите и податоците од точката 59 од оваа одлука, коишто настанале по објавувањето на последниот извештај за корпоративното управување;

- детална организациска шема од која ќе може да се согледа внатрешната организација на банката, при што посебно се наведуваат останатите лица со посебни права и одговорности;

- причините поради кои надзорниот одбор го сменил членот на управниот одбор на банката одговорен за следење на управувањето со ризиците, доколку во банката е назначено вакво лице;

- причините поради кои е разрешено лицето надлежно за управување со ризиците, лицето надлежно за контролата на усогласеноста со прописите или лицето надлежно за внатрешната ревизија;

- оцената од точката 32 од оваа одлука за лицата надлежни за функциите на контрола, при што се дава детален преглед на оцената на сите критериуми предвидени во политиката од точката 31 од оваа одлука, заедно со активностите што се преземени или ќе се преземат за надминување на утврдените слабости.

68. Банката е должна да ги достави информациите и податоците од точката 67 од оваа одлука, во рок од петнаесет дена по нивното донесување, завршување, настанување, промени или разрешување.

По исклучок на ставот 1 од оваа точка:

- банката го доставува полугодишниот преглед од точката 67 алинеја 1 од оваа одлука, во рок од триесет дена по истекот на полугодието за кое се однесува прегледот;

- банката ја доставува деталната организациска шема и соодветните податоци од точката 67 алинеја 5 од оваа одлука на годишна основа, најдоцна до 10 февруари секоја година;

- оцената на соодветноста на член на надзорниот или на управниот одбор на банката при нивно именување или повторно именување се доставува заедно со барањето за издавање на соодветната согласност, коешто се доставува согласно со регулативата на Народната банка за издавање согласности.

ХIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

69. Оваа одлука стапува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе почне да се применува од 1 јули 2018 година.

70. На денот на отпочнувањето со примена на оваа одлука, престанува да важи Одлуката за основните начела и принципи на корпоративно управување во банка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 159/07).

	Гувернер и претседавач на Советот на Народната банка на Република Македонија, Димитар Богов, с.р.
О. бр. 02-15/II-1/2018 1 февруари 2018 година Скопје	

412.

Врз основа на член 47, став 1, точка 6 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10, 123/12, 43/14, 153/15 и 6/16) и член 57 став 2 и став 3 и член 59 став 5 од Законот за банките („Службен весник на Република Македонија“ бр. 67/07, 90/09, 67/10, 26/13, 15/15, 153/15 и 190/16), Советот на Народната банка на Република Македонија, донесе

ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ИЗДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТИ

1. Во Одлуката за издавање согласности („Службен весник на Република Македонија“ бр. 72/13) во точката 2 став 1 алинеја 1, по зборовите: „и по издавањето согласност од гувернерот“, точката и запирката се заменуваат со точка и се додава нова реченица којашто гласи: „Во одлуката/предлог-одлуката треба да биде содржан текстот на измената и/или дополнувањето на статутот на банката;“.

Алинејата 2 се брише, а алинеите 3 и 4 стануваат алинеи 2 и 3.

2. Во точката 4, по ставот 1 се додава нов став 2 којшто гласи:

„По донесувањето на решението за издавање согласност за измена и/или дополнување на статутот, банката е должна да достави до Народната банка на Република Македонија (во понатамошниот текст: Народната банка) пречистен текст на статутот со усвоените измени во рок од 15 дена од нивното усвојување.“

3. Во точката 7 став 2, зборовите: „во земјата“ се бришат.

4. Во точката 9 потточка 9.1. став 1 и во точката 12 потточка 12.1. став 1 во воведната реченица, зборовите: „нивото на прифатлив ризик“ се заменуваат со зборовите: „прифатливото ниво на ризик“.

5. Во точката 13 став 1 во воведната реченица, зборовите: „на Република Македонија (во понатамошниот текст: Народната банка)“ се бришат.

6. Во точката 16 потточка 16.1. став 1, зборовите: „се наведува времетраењето на мандатот“, се заменуваат со зборовите: „се наведува периодот“.

Во точката 16 потточка 16.6. став 1, во втората реченица, зборовите: „надзорен одбор на банка, стандардите коишто треба да ги почитуваат банките согласно со прописите и специфичностите на нивните активности“ се заменуваат со зборовите: „надзорен одбор на банка и стандардите коишто треба да ги почитуваат банките согласно со прописите“.

Во потточката 16.7. став 1, првата реченица се менува и гласи: „Податоци од Централниот регистар за тоа дали предложеното лице е евидентирано како управител, член на орган на управување или надзор во некое правно лице.“.

Потточката 16.8. се менува и гласи:

„16.8. Копија од актот, доколку таков акт е издаден, на надлежен орган за супервизија на банки и други небанкарски финансиски институции (освен акт на Народната банка) со кој на предложеното лице за член на надзорен одбор му била издадена согласност за член на орган на банка или друга небанкарска финансиска институција. Во случај кога надлежниот странски орган за супервизија на банки и други небанкарски финансиски институции не издава формална согласност, во барањето треба да се наведе оваа околност.“.

Потточката 16.9. се менува и гласи:

„16.9. Оцената на соодветноста на предложениот член на надзорен одбор, од која ќе може да се утврди исполнувањето на одделните критериуми за член на надзорниот одбор и соодветноста на предложениот член на надзорниот одбор заедно со останатите членови, согласно со регулативата на Народната банка за правилата за добро корпоративно управување во банка.“.

Во потточката 16.10. став 1, во алинејата 2 после зборот: „банката“ се додаваат зборовите: „или не застапуваат акционер со квалификувано учество во банката“.

Во потточката 16.11. по ставот 1 се додава нов став 2 којшто гласи:

„Народната банка, по службена должност, може да побара и дополнителни документи, податоци и информации од соодветен надлежен орган во земјата или странство заради оценка на репутацијата или интегритетот на предложеното лице за член на надзорниот одбор.“

7. Точката 17 се менува и гласи:

„17. Кон барањето за издавање согласност за повторно именување член на надзорниот одбор на банката (реизбор), банката ја доставува документацијата од точката 16 потточките 16.1. (одлука за повторно именување), 16.2. (доколку е истечена важноста на претходно доставените документи или настанала промена во однос на податоците), 16.4., 16.5., 16.7., 16.8. (доколку е настаната промена во членството во органи на управување и/или надзор или лицето било предмет на нова оценка на друг орган на супервизија), 16.9., 16.10. (за независните членови) и 16.11. (за странско физичко лице) од оваа одлука, како и:

- записниците од состаноците на надзорниот одбор одржани за период од најмалку една година пред поднесување на барањето;

- сите годишни оценки на соодветноста и работата на предложеното лице за член на надзорен одбор, за претходниот период во кој лицето било член на надзорниот одбор, извршени согласно со Законот за банките и регулативата на Народната банка за правилата на добро корпоративно управување;

- потврда од банката дали предложеното лице за член на надзорен одбор и лицата поврзани со него користат кредити или други облици на изложеност или имаат депозити во банката. Доколку наведените лица користат кредити или други облици на изложеност или имаат депозити во банката, банката потврдува и дека спрема нив не се применуваат поповолни услови од оние коишто важат за другите клиенти на банката при еднакво ниво на ризик;

- дополнителни документи, податоци и информации кои Народната банка може да ги побара при процесот на одлучување.“

8. Во точката 19, ставот 1 се менува и гласи:

„При одлучувањето во врска со барањето за издавање согласност за член на надзорен одбор, врз основа на доставената документација од точката 16 или точката 17 од оваа одлука и спроведеното интервју од точката 18 од оваа одлука, Народната банка оценува дали предложеното лице за член на надзорен одбор ги исполнува критериумите пропишани со Законот за банките.“

Во ставот 2, зборовите: „подзаконските акти кои произлегуваат од овој закон“, се бришат.

Во ставот 3, втората реченица се менува и гласи: „Тоа подразбира дека за ова лице нема доказ за:

- негова претходна вклученост во деловно работење или активности кои значеле непочитување на прописите, деловните практики и процедури, непочитување на правилата за добро корпоративно управување и договорните обврски кон банката или други правни лица;

- нарушување или загрозување на интересите на правното лице каде што работело или работи и на интересите на неговите доверители;

- несоодветна соработка или одбивање да соработува со надлежни органи, вклучувајќи и супервизорски органи;

- одбивање, одземање или повлекување согласност за вршење одредена функција од страна на надлежен орган, вклучувајќи и супервизорски орган.“

Во ставот 4, зборовите: „член на орган на банката или на“, се заменуваат со зборовите: „лице со посебни права и одговорности во банката или во“.

По ставот 5 се додаваат три нови става 6, 7 и 8, коишто гласат:

„При оцената дали предложеното лице ќе посветува доволно време за извршување на обврските како член на надзорниот одбор, се земаат предвид неговите членства во органи на управување и/или надзор во други правни лица или непрофитни организации, природата на секое членство односно функција (извршна или неизвршна), вообичаениот број седници на кои треба да присуствува лицето како резултат на тие членства и потребното време за извршување на други професионални ангажмани кои ги има. Доколку предложеното лице претходно било член на надзорниот одбор на банката, се зема предвид и неговата вклученост во работата на надзорниот одбор на банката, преку неговото присуство и активност на седниците на надзорниот одбор.“

Доколку предложеното лице претходно било член на надзорниот одбор на банката, при оцената дали ќе избегнува судир на интересите, се зема предвид начинот на кој постапувало кога надзорниот одбор разгледувал и одлучувал за прашања во кои постоел судир помеѓу неговиот личен интерес, вклучувајќи го и интересот на лицата поврзани со него и интересот на банката.

При оцената на соодветноста на предложеното лице за член на надзорниот одбор заедно со останатите членови на надзорниот одбор, се зема предвид дали во составот на надзорниот одбор членуваат лица со знаења и искуство од области коишто се значајни за разбирање на активностите на банката, материјалните ризици на кои таа е изложена и за ефикасно вршење надзор над работењето на банката, следење и оценување на работењето и одлуките на управниот одбор на банката.“

9. Во точката 20 ставот 2 се брише. Ставот 3 станува став 2.

10. Во точката 21 потточка 21.1. став 1, зборовите: „се наведува мандатот“ се заменуваат со зборовите: „се наведува периодот“, а по ставот 1 се додава нов став 2 којшто гласи:

„Кон одлуката на надзорниот одбор на банката, се доставува и оцената за соодветноста на лицето предложено за член на управниот одбор на банката, од која ќе може да се утврди исполнувањето на одделните критериуми за член на управниот одбор и соодветноста на

предложениот член на управниот одбор заедно со останатите членови, согласно со регулативата на Народната банка за правилата на добро корпоративно управување.“.

Потточката 21.7. се менува и гласи:

„21.7. Решение со кое се дозволува престој заради работа во Република Македонија (за странско физичко лице). Банката е должна да доставува ново решение за престој заради работа во Република Македонија до Народната банка во рок од петнаесет дена од истекот на важноста на претходното решение, во текот на периодот за кој лицето предложено за член на управен одбор има добиено согласност од гувернерот.“.

Во потточката 21.10. став 1, зборовите: „управен одбор на банка, стандардите коишто треба да ги почитуваат банките согласно со прописите и специфичностите на нивните активности“ се заменуваат со зборовите: „управен одбор на банка и стандардите коишто треба да ги почитуваат банките согласно со прописите“.

Во потточката 21.11. став 1, првата реченица се менува и гласи: „Податоци од Централниот регистар за тоа дали предложеното лице е евидентирано како управител, член на орган на управување или надзор во некое правно лице.“

Во потточката 21.12. став 1, после зборовите: „правно лице,“ се додаваат зборовите: „освен во правните лица предвидени во членот 83 став 6 од Законот за банките,“.

Потточката 21.14. се менува и гласи:

„21.14. Копија од актот, доколку таков акт е издаден, на надлежен орган за супервизија на банки и други небанкарски финансиски институции (освен акт на Народната банка), со кој на предложеното лице за член на управен одбор му била издадена согласност за член на орган на банка или друга небанкарска финансиска институција. Во случај кога надлежниот странски орган за супервизија на банки и други небанкарски финансиски институции не издава формална согласност, во барањето треба да се наведе оваа околност.“

Во потточката 21.15. по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

„Народната банка, по службена должност, може да побара од соодветен надлежен орган во земјата или странство и дополнителни документи, податоци и информации заради оценка на репутацијата или интегритетот на предложеното лице за член на управниот одбор.“

11. Точката 23 се менува и гласи:

„23. Кон барањето за издавање согласност за повторно именување на член на управниот одбор на банката (реизбор), банката ја доставува документацијата од точката 21 потточките 21.1. (одлука за повторно именување заедно со оцената за соодветноста), 21.2. (доколку е истечена важноста на претходно доставените документи или настанала промена во однос на податоците), 21.4., 21.6., 21.7. (за странско физичко лице),

21.8., 21.11., 21.14. (доколку е настаната промена во членството во органи на управување и/или надзор на друштва или организации или лицето било предмет на нова оценка на друг орган на супервизија) и 21.15. (за странско физичко лице) од оваа одлука, како и:

- потврда од банката дали предложеното лице за член на управен одбор и лицата поврзани со него користат кредити или други облици на изложеност или имаат депозити во банката. Доколку наведените лица користат кредити или други облици на изложеност или имаат депозити во банката, банката потврдува и дека спрема нив не се применуваат поповолни услови од оние коишто важат за другите клиенти на банката при еднакво ниво на ризик и

- друга документација којашто ќе ја побара Народната банка во процесот на одлучување.“

12. Во точката 25 ставот 1 се менува и гласи:

„При одлучувањето во врска со барањето за издавање согласност за член на управен одбор, врз основа на доставената документација од точката 21 или точката 23 од оваа одлука и спроведеното интервју од точката 24 од оваа одлука, Народната банка оценува дали предложеното лице за член на управен одбор ги исполнува критериумите пропишани со Законот за банките.“

Во ставот 2 во третата реченица зборот „основни“ се брише.

Во ставот 4 втората реченица се менува и гласи: „Тоа подразбира дека за ова лице нема доказ за:

- негова претходна вклученост во деловно работење или активности кои значеле непочитување на прописите, деловните практики и процедури, непочитување на правилата за добро корпоративно управување и договорните обврски кон банката или други правни лица;

- нарушување или загрозување на интересите на правното лице каде што работело или работи и на интересите на неговите доверители;

- несоодветна соработка или одбивање да соработува со надлежни органи, вклучувајќи и супервизорски органи;

- одбивање, одземање или повлекување согласност за вршење одредена функција од страна на надлежен орган, вклучувајќи и супервизорски орган.“

Во ставот 5 зборовите: „член на орган на банката или“, се заменуваат со зборовите: „лице со посебни права и одговорности во банката или во “.

По ставот 6 се додаваат два нови става 7 и 8, коишто гласат:

„Доколку предложеното лице претходно било член на управниот одбор на банката, при оцената дали ќе избегнува судир на интересите, се зема предвид начинот на кој постапувало кога управниот одбор разгледувал и одлучувал за прашања во кои постоел судир помеѓу неговиот личен интерес, вклучувајќи го и интересот на лицата поврзани со него и интересот на банката.

При оцената на соодветноста на предложеното лице за член на управниот одбор заедно со останатите членови на управниот одбор, се зема предвид дали во сос-

тавот на управниот одбор членуваат лица со стручни знаења, искуство и способности кои овозможуваат независно управување на банката, разбирање на активностите коишто ги врши банката и материјалните ризици на кои таа е изложена.“

13. Во точката 28 став 1 алинеја 2, по зборовите: „правно лице,“ се додаваат зборовите: „освен во правните лица од член 83 став 6 од Законот за банките,“.

14. Во точката 30 став 1 алинеја 4, по зборовите: „ефикасна супервизија“ се додава записка и се додаваат зборовите: „спроведување администрација, преземање други мерки за решавање на состојбите, повлекување на согласности, укинување на дозволата за статусни промени или укинување на дозволата за основање и работење,“.

15. Во точката 34 став 1, алинејата 4 се менува и гласи:

„- организациската или сопственичката структура на банката во која се стекнува капитален дел и постоењето блиски врски со други лица не го отежнува извршувањето ефикасна супервизија и преземањето корективни мерки, на поединечна или на консолидирана основа,“.

Во алинејата 5, по зборовите: „ефикасна супервизија“ се додава записка и се додаваат зборовите: „спроведување администрација, преземање други мерки за решавање на состојбите, повлекување на согласности, укинување на дозволата за статусни промени или укинување на дозволата за основање и работење“.

16. Во точката 38 став 1 алинејата 3 се менува и гласи:

„- организациската или сопственичката структура на институцијата во која се вложува не го попречува извршувањето ефикасна супервизија, вклучувајќи го и преземањето корективни мерки на поединечна или на консолидирана основа,“.

Во алинејата 4 по зборот: „супервизија“ се додаваат записка и зборовите: „вклучувајќи го и преземањето корективни мерки на поединечна или на консолидирана основа“.

Во алинејата 7, по зборовите: „ефикасна супервизија“ се додава записка и се додаваат зборовите: „спроведување администрација, преземање други мерки за решавање на состојбите, повлекување на согласности, укинување на дозволата за статусни промени или укинување на дозволата за основање и работење“.

17. Во точката 50 став 1 алинеја 2, по зборот „банката“ се додаваат зборовите „и дека доколку е потребно ќе вложи дополнителен капитал во банката.“

18. Во точката 51 став 1 алинеја 4, по зборот: „доверители,“ се додаваат зборовите: „несоодветна соработка или одбивање да соработува со надлежни супервизорски органи,“.

Во алинејата 5, по зборовите: „ефикасна супервизија“ се додава записка и се додаваат зборовите: „спроведување администрација, преземање други мерки за

решавање на состојбите, повлекување на согласности, укинување на дозволата за статусни промени или укинување на дозволата за основање и работење“.

19. Точката 54 се менува и гласи:

„54. Банката, односно подносителот на барањето е должна/должен целосно да го подготви барањето за издавање согласност коешто се поднесува до Народната банка, да провери и да обезбеди дека барањето и документацијата којашто се доставува кон барањето не содржат грешки во поглед на фактите, ниту други пропусти.“

Кон барањата за издавање согласности од оваа одлука, банката, односно подносителот на барањето доставува податоци за овластено лице за контакт со Народната банка (име и презиме, телефонски број, адреса на електронска пошта) и доказ за платен надоместок за разгледување на барањето.

Кон барањето треба да биде поднесена целокупната документација пропишана со Законот за банките и оваа одлука. Во текот на постапката може да се јави потреба и од друга дополнителна документација за што Народната банка ја известува банката, односно подносителот на барањето.“

20. Во точката 56 став 1, зборот: „дозвола“ се заменува со зборот: „согласност“.

Во ставот 2 алинеја 2, зборовите: „којшто не е ангажиран од соодветната банка или лице поврзано со банката“, се бришат.

По ставот 2 се додава нов став 3 којшто гласи:

„Во документите од ставот 2 од оваа точка треба јасно и недвосмислено да биде наведено дека согласно со законодавство на странската земја, одреден документ пропишан со оваа одлука не може да се добие, односно не постои надлежна институција во таа земја која води евиденција и издава документ како пропишаниот во оваа одлука или јасно и недвосмислено да биде наведено на кој начин и преку кој друг документ се докажува одредена околност (пр: изречена забрана за вршење професија, дејност или должност).“

21. Обрасците 1, 2, 3, 4 и 5 се заменуваат со нови обрасци 1, 2, 3, 4 и 5, коишто се составен дел на оваа одлука.

22. На постапките започнати пред почетокот на примена на оваа одлука, ќе се применуваат одредбите коишто биле во примена на денот на поднесувањето на барањето за добивање претходна согласност до Народната банка.

23. Оваа одлука стапува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе почне да се применува од 1 јули 2018 година.

Гувернер
и претседавач на Советот
на Народната банка на
Република Македонија,
Димитар Богов, с.р.

О. бр. 02-15/II-2/2018
1 февруари 2018 година
Скопје

Образец 1**Прашалник за член на надзорен одбор****1. Лични податоци**

1.1. Име и презиме

1.2. Домашна адреса

1.3. Адреса во Република Македонија (доколку станува збор за странско лице со престој во Република Македонија)

1.4. Датум и место на раѓање

1.5. Државјанство

1.6. Број на лична карта или број на пасош (за странски физички лица)

1.7. ЕМБГ

1.8. Телефон и адреса на електронска пошта

2. Податоци за образованието

Назив на образовната институција и седиште	Целосен назив на стекнатиот степен на образование	Период на стекнување на образованието

3. Податоци за квалификацијата, професионалната историја и искуство

3.1. Наведете ги сите работни места и/или функции на кои сте работеле / извршувале до моментот на пополнување на прашалникот, почнувајќи од последното работно место.

Период од/до (месец/година)	Име, седиште и основна дејност на работодавецот	Работно место/функција, краток опис на работните задолженија и овластувања за одлучување

3.2. Наведете ги сите стекнати обуки во доменот на банкарството и/или финансиите

Назив на обуката	Институција која ја спровела обуката	Период одржување на обуката

4. Дали Ви била изречена прекршочна санкција или казна забрана за вршење професија, дејност или должност? Ако Ви била изречена ваква санкција или казна забрана, наведете ги сите детали.
5. Дали сте биле осуден/а со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, за кривични дела против имотот, кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривични дела против службената должност, како и кривични дела фалсификување исправа, посебни случаи на фалсификување исправи, компјутерски фалсификат, употреба на исправа со невинистината содржина и надриписарство од Кривичниот законик, сè додека траат правните последици од пресудата? Ако била изречена ваква пресуда, наведете ги сите детали.
6. Дали сте Вие или лицето поврзано со Вас, акционер, сопственик, сосопственик или содружник во некое правно лице вклучувајќи ја и банката во која сте предложени за член на надзорниот одбор? Доколку одговорот е потврден, пополнете ги следниве две табели, при што првата се пополнува само за предложениот член, а втората за лицата поврзани со него.

Назив и седиште на правното лице во кое предложениот член има дел од капиталот и/или од акциите со право на глас	Процент од капиталот и/или од акциите со право на глас

Име и презиме, односно назив на поврзаното лице и начинот на поврзаноста	Назив и седиште на правното лице во кое поврзаното лице има дел од капиталот и/или од акциите со право на глас	Процент од капиталот и/или од акциите со право на глас

7. Дали сте Вие, или лицето поврзано со Вас, член на орган на надзор или управување во претходно наведените лица? Доколку одговорот е потврден, пополнете ги следниве две табели, при што првата се пополнува само за предложениот член, а втората за лицата поврзани со него.

Назив и седиште на правното лице	Орган на надзор или управување

Име и презиме, односно назив на поврзаното лице и начинот на поврзаноста	Име и седиште на правното лице	Орган на надзор или управување

8. Дали сте член на орган на надзор или управување или на кој било друг начин имате влијание врз управувањето и донесувањето на политиките и финансиските и деловните одлуки на кое било друго правно лице, освен правните лица од точката 6 од овој прашалник? Наведете ги тие правни лица, органот на надзор или управување и начинот на кој имате влијание.

Име и седиште на правното лице	Орган на надзор или управување	Опис на начинот на остварување влијание

9. Доколку сте предложен за независен член на надзорниот одбор, дали Вие и/или лицата поврзани со Вас, сте имале каков било материјален интерес или деловен однос со банката во која сте предложен за член на надзорен одбор во последните три години, вклучувајќи го и вкупниот надоместок за членство во надзорниот одбор согласно со Политиката за наградување на банката? Ако одговорот е потврден, наведете повеќе детали за видот и износот на материјалниот интерес или видот на деловниот однос.
10. Наведете колку време посветувате за извршување на функциите член на орган на надзор или управување во другите правни лица, наведени во точките 3, 7 и 8 од овој прашалник.

Име и седиште на правното лице	Орган на надзор или управување	Потребно време – неделно (во часови) и годишно (во денови)	Број на состаноци годишно	Дополнителни информации

11. Доколку сте претставник на акционер/и на банката, кој акционер или кои акционери на банката ќе го/ги претставувате во надзорниот одбор? На кој начин сте поврзани со акционерот/акционерите?

12. Доколку сте предложен/а за независен член на надзорниот одбор на банката, на кој начин сметате дека ќе можете да ја остварите својата независна улога?
13. Дали сте лице поврзано со другите членови на надзорниот одбор или со членовите на управниот одбор на банката? Ако одговорот е потврден, наведете со кои членови и на кој начин сте поврзани.
14. Дали сте Вие, или лицето поврзано со Вас, поврзан/а со други лица кои, согласно со Законот за банките, се сметаат за поврзани лица со банката? Доколку одговорот е потврден, пополнете ги следниве две табели, при што првата се пополнува само за физичкото лице, а втората за лицата поврзани со физичкото лице.

Име и презиме, односно назив и седиште на поврзаното лице со банката	Начин на поврзаност

Име и презиме, односно назив и седиште на лицето поврзано со физичкото лице	Име и презиме, односно назив и седиште на поврзаното лице со банката	Начин на поврзаност помеѓу лицата од колоната 1 и 2

15. Дали врз правните лица во кои сте биле одговорно лице (управител, извршен член на одбор на директори, член на управен одбор), била отворена стечајна постапка? Доколку одговорот е потврден, наведете подетални податоци за вашите активности, надлежности и одговорности во тоа правно лице.
16. Дали против Вас е донесена правосилна судска пресуда со која е утврдена Ваша одговорност за отворената стечајна постапка? Доколку одговорот е потврден, наведете ги сите детали поврзани со судската пресуда.
17. Доколку е применливо во Вашата земја, дали над Вашиот имот е отворена стечајна постапка? Доколку одговорот е потврден, наведете ги детално сите околности поврзани со оваа постапка.
18. Дали од страна на надлежен супервизорски орган, освен Народната банка на Република Македонија, биле преземени мерки кон банка или друга финансиска институција во која сте остварувале контрола или сте биле член на орган на надзор или управување или на кој било друг начин сте влијаеле врз управувањето и донесувањето на политиките и финансиските и деловните одлуки? Доколку одговорот е потврден, наведете ги мерките и сите детали поврзани со нивното спроведување.

19. Дали надлежен орган за супервизија на банки и/или други финансиски институции, освен Народната банка на Република Македонија, вршел оцена на вашата репутација и/или соодветност при барање согласност за член на орган на надзор или управување на тие институции? Ако одговорот е потврден, наведете ги сите детали.

Назив на надлежниот супервизорски орган	Вид на побарана согласност/ дозвола	Причини поради кои не била дадена согласноста (доколку надлежниот орган не ја издал побараната согласност)	Период на важност на добиената согласност/ дозвола

20. Дали надлежен орган за супервизија на банки и/или други финансиски институции, освен Народната банка на Република Македонија, Ви одзел согласност за акционер или учество во капитал на банка или друга финансиска институција или Ви одзел согласност да бидете член на орган на надзор или управување? Ако одговорот е потврден, наведете ги сите детали.
21. Дали некогаш, сте биле отповикан/а или од Вас било побарано да се повлечете од вршење некоја функција во друго правно лице? Ако одговорот е потврден, наведете ги сите детали.
22. Наведете во кои од следните или други области имате познавање и/или искуство: финансиски пазари и пазари на капитал, финансиски анализи, стратешко планирање, управување со ризици, информациска технологија, внатрешна ревизија, законска регулатива, корпоративно управување и управување со друштва. Дадете соодветно објаснување.
23. Дали во досегашното извршување на функцијата член на надзорен одбор се разгледувало и одлучувало за прашања во кои постоел судир помеѓу Вашиот личен интерес, вклучувајќи го и интересот на лицата поврзани со Вас и интересот на банката? Доколку одговорот е потврден, наведете ги конкретните случаи и начинот на кој сте постапиле.
24. Наведете други факти или околности кои би можеле да бидат важни при оцена на Вашето познавање на прописите од областа на банкарството и/или финансиите и на вашето искуство во обезбедување стабилно и сигурно работење на банката.
25. Дадете краток опис на Вашите очекувања за просперитет на банката по пет години од нејзиното работење.

Јас _____ (име на физичкото лице)

а) Изјавувам, под целосна морална, материјална и кривична одговорност, дека лично го пополнив овој прашалник и дека информациите содржани во него, како и целата документација која ја доставувам во рамките на барањето за издавање согласност за член на надзорен одбор на _____ (име на банката), се точни и не содржат фалсификувани податоци и документи.

б) Свесен/свесна сум за критериумите пропишани со Законот за банките кои треба да ги исполнам за да станам член на надзорен одбор во банка.

в) Изјавувам дека ќе обезбедам почитување на супервизорските стандарди и на мерките преземени од страна на Народната банка, со што ќе обезбедам сигурно и стабилно работење на банката.

Место и датум

Потпис на физичкото лице

Образец 2

Прашалник за член на управен одбор

1. Лични податоци

1.1. Име и презиме

1.2. Домашна адреса

1.3. Адреса во Република Македонија (доколку станува збор за странско лице со престој во Република Македонија)

1.4. Датум и место на раѓање

1.5. Државјанство

1.6. Број на лична карта или број на пасош (за странски физички лица)

1.7. ЕМБГ

1.8. Телефон и адреса на електронска пошта

2. Податоци за образованието

Назив на образовната институција и седиште	Целосен назив на стекнатиот степен на образование	Период на стекнување на образованието

2.1. Познавање на македонскиот јазик

Мајчин јазик _____
 Одлично _____
 Добро _____
 Слабо _____

2.2. Познавање странски јазици

Странски јазик	Одлично	Добро	Слабо

3. Податоци за квалификацијата, професионалната историја и искуството

3.1. Наведете ги сите работни места и/или функции на кои сте работеле / извршувале до моментот на пополнувањето на прашалникот (вклучувајќи ги и правните лица од членот 83 став 6 од Законот за банките), почнувајќи од последното работно место.

Период од/до (месец/година)	Име, седиште и основна дејност на работодавецот	Работно место/функција, краток опис на работните задолженија и овластувања за одлучување

3.2. Наведете ги сите членства во професионални тела или слични организации

Професионално тело или слична организација	Датум на стекнување на членството

3.3. Наведете ги сите стекнати обуки во доменот на банкарството и/или финансиите

Назив на обуката	Институција која ја спровела обуката	Период на одржување на обуката

4. Дали Ви била изречена прекршочна санкција или казна забрана за вршење професија, дејност или должност? Ако Ви била изречена ваква санкција или казна забрана, наведете ги сите детали.
5. Дали сте биле осуден/а со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци за кривични дела против имотот, кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривични дела против службената должност, како и кривични дела фалсификување исправа, посебни случаи на фалсификување исправи, компјутерски фалсификат, употреба на исправа со неистинита содржина и надриписарство од Кривичниот законик, сè додека траат правните последици од пресудата? Ако била изречена ваква пресуда, наведете ги сите детали.
6. Дали Вие, или лице поврзано со Вас, сте акционер, сопственик, сосопственик или содружник во правно лице, вклучувајќи ја и банката во која сте предложени за член на управниот одбор? Доколку одговорот е потврден, пополнете ги следниве две табели, при што првата се пополнува само за предложениот член, а втората за лицата поврзани со него.

Назив и седиште на правното лице во кое предложениот член има дел од капиталот и/или од акциите со право на глас	Процент од капиталот и/или од акциите со право на глас

Име и презиме, односно назив на поврзаното лице и начинот на поврзаност	Назив и седиште на правното лице во кое поврзаното лице има дел од капиталот и/или од акциите со право на глас	Процент од капиталот и/или од акциите со право на глас

7. Дали сте Вие, или лицето поврзано со Вас, член на орган на надзор или управување во претходно наведените лица? Доколку одговорот е потврден, пополнете ги следниве две табели, при што првата се пополнува само за предложениот член, а втората за лицата поврзани со него.

Назив и седиште на правното лице	Орган на надзор или управување

Име и презиме, односно назив на поврзаното лице и начинот на поврзаност	Име и седиште на правното лице	Орган на надзор или управување

8. Дали сте член на орган на надзор или управување или на кој било друг начин имате влијание врз управувањето и донесувањето на политиките и финансиските и деловните одлуки на кое било друго правно лице, освен правните лица од точката 6 од овој прашалник? Наведете ги тие правни лица, органот на надзор или управување и начинот на кој имате влијание.

Име и седиште на правното лице	Орган на надзор или управување	Опис на начинот на влијаење

9. Дали во досегашното извршување на функцијата член на управен одбор се разгледувало и одлучувало за прашања во кои постоел судир помеѓу Вашиот личен интерес, вклучувајќи го и интересот на лицата поврзани со Вас и интересот на банката? Доколку одговорот е потврден, наведете ги конкретните случаи и начинот на кој сте постапиле.
10. Дали врз правните лица во кои сте биле одговорно лице (управител, извршен член на одбор на директори, член на управен одбор), била отворена стечајна постапка? Доколку одговорот е потврден, наведете подетални податоци околу вашите активности надлежности и одговорности во тоа правно лице.
11. Дали против Вас е донесена правосилна судска пресуда со која е утврдена Ваша одговорност за отворената стечајна постапка? Доколку одговорот е потврден, наведете ги сите детали поврзани со судската пресуда.
12. Доколку е применливо во Вашата земја, дали над Вашиот имот е отворена стечајна постапка? Доколку одговорот е потврден, наведете ги детално сите околности поврзани со оваа постапка.
13. Дали од страна на надлежен супервизорски орган, освен Народната банка на Република Македонија, биле преземени мерки кон банка или друга небанкарска финансиска институција во која сте остварувале контрола или сте биле член на орган на надзор или управување или на кој било друг начин, сте влијаеле врз управувањето и донесувањето на политиките и финансиските и деловните одлуки? Доколку одговорот е потврден, наведете ги мерките и сите детали поврзани со нивното спроведување.
14. Дали сте лице поврзано со другите членови на управниот одбор или на надзорниот одбор на банката? Доколку одговорот е потврден, наведете со кои членови и на кој начин сте поврзани.
15. Дали Вие, или лицето поврзано со Вас, сте поврзан/а со други лица кои, согласно со Законот за банките, се сметаат за лица поврзани со банката? Доколку одговорот е потврден, пополнете ги следните две табели, при што првата се пополнува само за физичкото лице, а втората за лицата поврзани со физичкото лице.

Име и презиме, односно назив и седиште на поврзаното лице со банката	Начин на поврзаност

Име и презиме, односно назив и седиште на лицето поврзано со физичкото лице	Име и презиме, односно назив и седиште на лицето поврзано со банката	Начин на поврзаност помеѓу лицата од колона 1 и 2

16. Дали надлежен орган за супервизија на банки и/или други финансиски институции, освен Народната банка на Република Македонија, вршел оцена на Вашата репутација и/или соодветност при барање согласност за станување член на орган на надзор или управување на тие институции? Ако одговорот е потврден, наведете ги сите детали.

Назив на надлежниот супервизорски орган	Вид на побараната согласност/ дозвола	Причини поради кои не била дадена согласноста (доколку надлежниот орган не ја издал побараната согласност)	Период на важење на издадената согласност/ дозвола

17. Дали надлежен орган за супервизија на банки и/или други финансиски институции, освен Народната банка на Република Македонија, Ви одзел согласност за акционер или учество во капитал на банка или друга финансиска институција или Ви одзел согласност за станување член на орган на надзор или управување? Ако одговорот е потврден, наведете ги сите детали.

18. Дали некогаш сте биле отповикан/а или од Вас било побарано да се повлечете од вршење некоја функција во друго правно лице? Ако одговорот е потврден, наведете ги сите детали.

19. Дали е предвидена поделба на областите на одговорност на членовите на управниот одбор на банката? Ако е одговорот потврден, наведете за која област ќе бидете одговорни?

20. Кои се, според Вас, позитивните страни на банката во која сте предложен/а да бидете член на управен одбор? Како ќе ги искористите овие предности за зајакнување на стабилноста и сигурноста на банката?

21. Кои се според Вас слабите страни на банката во која сте предложени да бидете член на управен одбор? Како ќе ги отстраните/намалите овие слабости?

22. Наведете други факти или околности кои би можеле да бидат важни при оцена на вашата способност за станување член на управен одбор на банка и за обезбедување стабилно и сигурно работење на банката.

23. Дадете краток опис на Вашите очекувања за просперитет на банката по пет години.

Јас _____ (име на физичкото лице)

а) Изјавувам, под целосна морална, материјална и кривична одговорност, дека лично го пополнив овој прашалник и дека информациите содржани во него, како и целата документација којашто ја доставувам во рамките на барањето за издавање согласност за член на управен одбор на _____ (име на банката), се точни и не содржат фалсификувани податоци и документи.

б) Свесен/свесна сум за критериумите пропишани со Законот за банките коишто треба да ги исполнам за да станам член на управен одбор на банка.

в) Изјавувам дека ќе обезбедам почитување на супервизорските стандарди и на мерките преземени од страна на Народната банка и ќе ги доставам сите податоци и информации побарани од Народната банка за вршење ефикасна супервизија, со што ќе обезбедам сигурно и стабилно работење на банката.

Место и датум

Потпис на физичкото лице

Образец 3**Прашалник за физичките лица кои имаат намера да стекнат акции во банка****1. Лични податоци**

1.1. Име и презиме

1.2. Домашна адреса

1.3. Адреса во Република Македонија (доколку станува збор за странско лице со престој во Република Македонија)

1.4. Датум и место на раѓање

1.5. Државјанство

1.6. Број на лична карта или број на пасош (за странски физички лица)

1.7. ЕМБГ

1.8. Телефон и адреса на електронска пошта

2. Податоци за образованието

Назив на образовна институција и седиште	Целосен назив на стекнатиот степен на образование	Период на стекнување на образованието

3. Наведете ги сите работни места и/или функции кои сте ги имале до моментот на пополнувањето на прашалникот, почнувајќи од последното работно место.

Период од/до (месец/година)	Име, седиште и основна дејност на работодавецот	Работно место/функција (каде и кога)

4. Дали Ви била изречена прекршочна санкција или казна забрана за вршење професија, дејност или должност? Ако Ви била изречена ваква санкција или казна забрана, наведете ги сите детали.

5. Дали сте биле осуден/а со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, за кривични дела против имотот, кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривични дела против службената должност, како и кривични дела фалсификување исправа, посебни случаи на фалсификување исправи, компјутерски фалсификат, употреба на исправа со

невистинита содржина и надриписарство од Кривичниот законик, сè додека траат правните последици од пресудата? Ако била изречена ваква пресуда, наведете ги сите детали.

6. Доколку е применливо во Вашата земја, дали над Вашиот имот е отворена стечајна постапка? Доколку одговорот е потврден, наведете ги детално сите околности поврзани со оваа постапка.
7. Дали сте Вие, или лицето поврзано со Вас, акционер, сопственик, сосопственик или содружник во друго правно лице? Доколку одговорот е потврден, пополнете ги следниве две табели, при што првата се пополнува само за физичкото лице, а втората за лицата поврзани со физичкото лице.

Назив и седиште на правното лице во кое физичкото лице има дел од капиталот и/или од акциите со право на глас	Процент од капиталот и/или од акциите со право на глас

Име и презиме, односно назив на поврзаното лице и начинот на поврзаност	Назив и седиште на правното лице во кое поврзаното лице има дел од капиталот и/или од акциите со право на глас	Процент од капиталот и/или од акциите со право на глас

8. Дали сте Вие, или лицето поврзано со Вас, член на орган на надзор или управување во претходно наведените лица? Доколку одговорот е потврден, пополнете ги следниве две табели, при што првата се пополнува само за физичкото лице, а втората за лицата поврзани со физичкото лице.

Назив и седиште на правното лице	Орган на надзор или управување

Име и презиме, односно назив на поврзаното лице и начинот на поврзаност	Име и седиште на правното лице	Орган на надзор или управување

9. Дали сте член на орган на надзор или управување или на кој било друг начин имате влијание врз управувањето и донесувањето на политиките и финансиските и деловните одлуки на кое било друго правно лице, освен на правните лица од точката 8 од овој прашалник? Наведете ги тие правни лица, органот на надзор или управување и начинот на кој имате влијание.

Име и седиште на правното лице	Орган на надзор или управување	Опис на начинот на влијаење

10. Дали била отворена стечајна постапка врз правните лица во кои сте имале контрола или сте биле член на орган на надзор или управување или на кој било друг начин сте влијаеле врз управувањето и донесувањето на политиките и финансиските и деловните одлуки? Доколку одговорот е потврден, наведете подетални податоци околу вашите активности во тоа правно лице.
11. Дали против Вас е донесена правосилна судска пресуда со која е утврдена Ваша одговорност за отворената стечајна постапка? Доколку одговорот е потврден, наведете ги сите детали поврзани со судската пресуда.
12. Дали од страна на надлежен супервизорски орган, освен Народната банка на Република Македонија, биле преземени мерки кон банка или друга финансиска институција во која сте имале контрола или сте биле член на орган на надзор или управување или на кој било друг начин сте влијаеле врз управувањето и донесувањето на политиките и финансиските и деловните одлуки? Доколку одговорот е потврден, наведете ги мерките и сите детали поврзани со нивното спроведување.
13. Дали сте Вие, или лицето поврзано со Вас, поврзан/а со други лица кои, согласно со Законот за банките, се сметаат за поврзани лица со банката? Доколку одговорот е потврден, пополнете ги следните две табели, при што првата се пополнува само за физичкото лице, а втората за лицата поврзани со физичкото лице.

Име и презиме, односно назив и седиште на поврзаното лице со банката	Начин на поврзаност

Име и презиме, односно назив и седиште на лицето поврзано со физичкото лице	Име и презиме, односно назив и седиште на лицето поврзано со банката	Начин на поврзаност помеѓу лицата од колона 1 и 2

14. Дали надлежен орган за супервизија на банки и/или други финансиски институции, освен Народната банка на Република Македонија, вршел оцена на Вашата репутација и способност при барање согласност за стекнување учество во капиталот или за станување член на орган на надзор или управување во тие институции? Ако одговорот е потврден, наведете ги сите детали.

Назив на надлежниот супервизорски орган	Вид на побараната согласност/дозвола	Причини зошто согласноста не е добиена (доколку надлежниот орган не ја издал бараната согласност)

15. Дали надлежен орган за супервизија на банки и/или други финансиски институции, освен Народната банка на Република Македонија, Ви одзел согласност за акционер или за учество во капиталот на банка или друга финансиска институција или Ви одзел согласност да бидете член на орган на надзор или управување? Ако одговорот е потврден, наведете ги сите детали.
16. Дали сте биле отповикан/а или од Вас било побарано да се повлечете од вршење на некоја функција во друго правно лице? Ако одговорот е потврден, наведете ги сите детали.
17. Наведете други факти или околности кои би можеле да бидат важни при оцена на вашата способност да бидете акционер на банка и да обезбедите стабилно и сигурно работење на банката.
18. Дадете краток опис на Вашите очекувања за просперитет на банката по пет години од нејзиното работење (задолжително одговараат физичките лица кои имаат намера да остваруваат учество во банката што се основа).

Јас _____ (име на физичкото лице)

а) Изјавувам, под целосна морална, материјална и кривична одговорност, дека лично го пополнив овој прашалник и дека информациите содржани во него, како и целата документација којашто ја доставувам во рамките на барањето за издавање согласност за стекнување акции во _____ (име на банката), се точни и не содржат фалсификувани податоци и документи.

б) Свесен/свесна сум за критериумите пропишани со Законот за банките коишто треба да ги исполнам за да станам акционер во банка.

в) Изјавувам дека ќе обезбедам почитување на супервизорските стандарди, мерките преземени од страна на Народната банка и ќе ги доставам сите податоци и информации побарани од Народната банка за вршење ефикасна супервизија, со што ќе обезбедам сигурно и стабилно работење на банката.

Место и датум

Потпис на физичкото лице

Образец 4

Прашалник за правните лица кои имаат намера да стекнат акции во банка

1. Податоци за правното лице

1.1. Назив на правното лице

1.2. Седиште

1.3. Даночен број

1.4. Матичен број (или соодветен идентификациски број, во согласност со прописите на странската земја - за странско правно лице)

1.5. Телефон, адреса на електронска пошта и интернет-адреса (доколку правното лице има ваква адреса)

1.6. Основна дејност, согласно со националната класификација на дејности, или согласно со класификацијата на дејности која е важечка во странската земја (за странско правно лице)

2. Наведете ги лицата кои се членови на органите на управување и надзор на правното лице, со кратка биографија за нивното образование и досегашно работно искуство

Име и презиме	Орган на надзор или управување	Стекнуто образование	Работно искуство (каде и кога)

3. Наведете ги лицата кои во правното лице поседуваат, директно или индиректно, повеќе од 10% од акциите, односно уделите

Име и презиме/назив	Адреса/седиште	Основна дејност	Учеството во капиталот или во правата на глас изразено во проценти

4. Дали лицата од точката 3 од овој прашалник имаат свои претставници во органите на надзор или управување на правното лице? Доколку одговорот е потврден, наведете ги правните лица и нивните претставници во органите на надзор или управување на правното лице кое има намера да основа банка.

Назив и седиште	Име и презиме на претставникот	Орган на надзор или управување

5. Наведете ги правните лица во кои правното лице поседува, директно или индиректно, повеќе од 10% од акциите, односно уделите

Назив и седиште	Основна дејност	Учеството во капиталот или во правата на глас на правното лице изразено во проценти	Проценета (пазарна) вредност на учеството* (во 000 денари)

- * Во недостаток на проценета (пазарна) вредност на учеството, се зема книговодствената вредност на учеството.

5.1. За сите овие лица се доставуваат финансиски извештаи за последните три години.

6. Дали правното лице има свои претставници во органите на надзор или управување на лицата од точката 5 од овој прашалник? Доколку одговорот е потврден, наведете ги правните лица и претставниците на правното лице, кое има намера да основа банка, во нивните органи на надзор или управување.

Назив и седиште	Име и презиме на претставникот на правното лице	Орган на надзор или управување

7. Дали правното лице има свои претставници во органите на надзор или управување или на кој било друг начин има влијание врз управувањето и донесувањето на политиките и финансиските и деловните одлуки на кое било друго правно лице во Република Македонија или во странство? Наведете ги правните лица, органите и лицата кои го претставуваат правното лице.

Име и седиште на правното лице	Орган на надзор или управување	Име презиме и на претставникот на правното лице	Опис на начинот на влијаење

8. Дали на правното лице му била изречена споредна казна: забрана за добивање дозвола за основање и работа на банка, одземање дозвола за основање и работа на банка, забрана за основање нови правни лица и привремена или трајна забрана за вршење банкарски активности? Ако била изречена ваква казна, наведете ги сите детали.
9. Дали на лицето кое остварува контрола во правното лице (доколку е правно лице) му била изречена споредна казна: забрана за добивање дозвола за основање и работа на банка, одземање дозвола за основање и работа на банка, забрана за основање нови правни лица и привремена или трајна забрана за вршење банкарски активности? Ако била изречена ваква казна, наведете ги сите детали.
10. Дали на правното лице му била изречена прекршочна санкција или казна забрана за вршење дејност? Ако била изречена ваква санкција или казна забрана, наведете ги сите детали.
11. Дали на лицето кое остварува контрола во правното лице му била изречена прекршочна санкција или казна забрана за вршење професија, дејност или должност? Ако била изречена ваква санкција или казна забрана, наведете ги сите детали.
12. Дали лицето кое остварува контрола во правното лице било осудено со правосилна судска пресуда (доколку е физичко лице) на безусловна казна затвор над шест месеци за кривични дела против имотот, кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривични дела против службената должност, како и кривични дела фалсификување исправа, посебни случаи на фалсификување исправи, компјутерски фалсификат, употреба на исправа со неистинитата содржина и надриписарство од Кривичниот законик, сè додека траат правните последици од пресудата? Ако била изречена ваква пресуда, наведете ги сите детали.
13. Дали над имотот на правното лице или над имотот на лицето кое остварува контрола во правното лице е отворена стечајна или ликвидациска постапка (доколку лицето кое остварува контрола во правното лице е физичко лице, прашањето се одговара само доколку е применливо во земјата од каде доаѓа)? Доколку одговорот е потврден, наведете ги детално сите околности поврзани со оваа постапка.
14. Дали лице поврзано со правното лице е акционер или член на орган на надзор или управување на друга банка или финансиска институција? Доколку одговорот е потврден, наведете подетално:

Име и презиме/ назив и седиште на поврзаното лице	Име и седиште на банката/ финансиската институција	Учество изразено во проценти	Орган на надзор или управување	Останати важни податоци

15. Дали била отворена стечајна постапка врз правните лица во кои правното лице остварувало контрола или имало свој претставник во органите на надзор или управување или на кој било друг начин влијаело врз управувањето и донесувањето на политиките и финансиските и деловните одлуки? Ако одговорот е потврден, наведете подетално.

16. Дали од страна на надлежен супервизорски орган, освен Народната банка на Република Македонија, биле преземени мерки кон банка или друга финансиска институција во која правното лице, остварувало контрола или имало свој претставник во органите на надзор или управување или на кој било друг начин влијаело врз управувањето и донесувањето на нејзините политики и финансиски и деловни одлуки? Ако одговорот е потврден, наведете ги мерките и сите детали поврзани со нивното спроведување или неспроведување.
17. Дали од страна на надлежен супервизорски орган, освен Народната банка на Република Македонија, биле преземени мерки кон банка или друга финансиска институција контролирана од лицето кое остварува контрола во правното лице или во која ова лице имало свој претставник во органите на надзор или управување или на кој било друг начин влијаело врз управувањето и донесувањето на нејзините политики и финансиски и деловни одлуки? Ако одговорот е потврден, наведете ги мерките и сите детали поврзани со нивното спроведување или неспроведување.
18. Дали правното лице или лицето кое остварува контрола во правното лице, е поврзано со другите лица кои заедно со правното лице имаат намера да основаат банка? Наведете на кој начин.
19. Дали надлежен орган за супервизија на банки и/или други финансиски институции, освен Народната банка на Република Македонија вршел оценка на репутацијата и способноста на правното лице или на лицето кое остварува контрола во правното лице, за учество во капиталот на тие институции? Ако одговорот е потврден, наведете ги сите детали во посебни табели за правното лице и за лицето кое остварува контрола во правното лице.

Назив на надлежниот супервизорски орган	Вид на побараната согласност/дозвола	Причини поради кои согласноста не била добиена (доколку надлежниот орган не ја издал бараната согласност)

20. Дали надлежен орган за супервизија на банки и/или други финансиски институции, освен Народната банка на Република Македонија, на правното лице му одзел согласност за акционер или за квалификувано учество во капитал на банка или друга финансиска институција или согласност да биде член или да има свој претставник во орган на надзор или управување на таа банка или финансиска институција? Ако одговорот е потврден, наведете ги сите детали.
21. Дали надлежен орган за супервизија на банки и/или други финансиски институции, освен Народната банка на Република Македонија, на лицето кое остварува контрола во правното лице, му одзел согласност за акционер или за квалификувано учество во капитал на банка или друга финансиска институција или согласност за станување член или за вклучување свој претставник во орган на надзор или управување на таа банка или финансиска институција? Ако одговорот е потврден, наведете ги сите детали.

22. Наведете други факти или околности кои би можеле да бидат важни при оцена на способноста од страна на правното лице да биде акционер на банка и да обезбеди стабилно и сигурно работење на банката.

23. Дадете краток опис на Вашите очекувања за просперитет на банката по пет години од нејзиното работење.

Јас _____ (име и презиме на членот на органот на надзор или управување на правното лице кое има намера да стекне акции во банка) како член на _____ (органот на надзор или управување на правното лице кое има намера да стекне акции во банка) на _____ (назив на правното лице)

а) Изјавувам, под целосна морална, материјална и кривична одговорност, дека лично го пополнив овој прашалник и дека информациите содржани во него, како и целата документација којашто ја доставува правното лице во рамките на барањето за издавање согласност за стекнување акции во банка, се точни и не содржат фалсификувани податоци и документи.

б) Свесен сум за критериумите пропишани со Законот за банките коишто треба да ги исполни _____ (назив на правното лице) за да стане акционер со квалификувано учество во банка.

в) Изјавувам дека правното лице ќе обезбеди почитување на супервизорските стандарди, спроведување на мерките преземени од страна на Народната банка и ќе ги доставува сите податоци и информации побарани од Народната банка за вршење ефикасна супервизија, со што ќе се обезбеди сигурно и стабилно работење на банката.

Место и датум

Потпис на овластен член на надлежниот орган

Образец 5**Прашалник за лицата со посебни права и одговорности¹****1. Лични податоци**

1.1. Име и презиме

1.2. Домашна адреса

1.3. Адреса во Република Македонија (доколку станува збор за странско лице со престој во Република Македонија)

1.4. Датум и место на раѓање

1.5. Државјанство

1.6. Број на лична карта или број на пасош (за странски физички лица)

1.7. ЕМБГ

1.8. Телефон и адреса на електронска пошта

2. Податоци за образованието

Назив на образовната институција и седиште	Целосен назив на стекнатиот степен на образование	Период на стекнување на образованието

3. Податоци за квалификацијата, професионалната историја и искуството

3.1. Наведете ги сите работни места и/или функции на кои сте работеле / извршувале до моментот на пополнувањето на прашалникот, почнувајќи од последното работно место.

Период од/до (месец/година)	Име, седиште и основна дејност на работодавецот	Работно место/функција

¹ Го пополнува лицето со посебни права и одговорности кое ќе биде надлежно за вршење на новата финансиска активност.

3.2. Наведете ги сите членства во професионални тела или слични организации

Професионално тело или слична организација	Датум стекнување членството	на на

3.3. Наведете ги сите стекнати обуки во доменот на банкарството и/или финансиите

Назив на обуката	Институција која ја спровела обуката	Период одржување обуката	на на

4. Дали Ви била изречена прекршочна санкција или казна забрана за вршење професија, дејност или должност? Ако Ви била изречена ваква санкција или забрана, наведете ги сите детали.
5. Дали сте биле осуден/а со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, за кривични дела против имотот, кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривични дела против службената должност, како и кривични дела фалсификување исправа, посебни случаи на фалсификување исправи, компјутерски фалсификат, употреба на исправа со неистинита содржина и надриписарство од Кривичниот законик, сè додека траат правните последици од пресудата? Ако била изречена ваква пресуда, наведете ги сите детали.
6. Дали врз правните лица во кои сте вршеле функција на лице со посебни права и одговорности (управител, извршен член на одбор на директори, член на управен одбор), била отворена стечајна постапка? Доколку одговорот е потврден, наведете подетални податоци околу Вашите активности надлежности и одговорности во тоа правно лице.
7. Дали против Вас е донесена правосилна судска пресуда со која е утврдена Ваша одговорност за отворената стечајна постапка? Доколку одговорот е потврден, наведете ги сите детали поврзани со судската пресуда.
8. Дали од страна на надлежен супервизорски орган, освен Народната банка на Република Македонија, биле преземени мерки кон банка или друга финансиска институција во која сте остварувале контрола или сте биле член на орган на надзор или управување или на кој било друг начин сте влијаеле врз управувањето и донесувањето на политиките и финансиските и деловните одлуки? Доколку одговорот е потврден, наведете ги мерките и сите детали поврзани со нивното спроведување.

9. Дали сте лице поврзано со другите лица со посебни права и одговорности на банката? Доколку одговорот е потврден, наведете со кои лица и на кој начин сте поврзани.
10. Дали сте Вие, или лицето поврзано со Вас, поврзан/а со други лица кои, согласно со Законот за банките, се сметаат за поврзани лица со банката? Доколку одговорот е потврден, пополнете ги следниве две табели, при што првата се пополнува само за физичкото лице, а втората за лицата коишто согласно со Законот за банките се сметаат за поврзани лица со физичкото лице.

Име и презиме, односно назив и седиште на лицето поврзано со банката	Начин на поврзаност

Име и презиме, односно назив и седиште на лицето поврзано со физичкото лице	Име и презиме, односно назив и седиште на лицето поврзано со банката	Начин на поврзаност помеѓу лицата од колона 1 и 2

11. Дали надлежен орган за супервизија на банки и/или други финансиски институции, освен Народната банка на Република Македонија, вршел оцена на Вашата репутација или соодветност при барање согласност за станување член на орган на надзор или управување на тие институции? Ако одговорот е потврден, наведете ги сите детали.

Назив на надлежниот супервизорски орган	Вид на побараната согласност/дозвола	Причини поради кои не била дадена согласноста (доколку надлежниот орган не ја издал побараната согласност)

12. Дали надлежен орган за супервизија на банки и/или други финансиски институции, освен Народната банка на Република Македонија, Ви одзел согласност за акционер или учество во капитал на банка или друга финансиска институција или Ви одзел согласност за станување член на орган на надзор или управување? Ако одговорот е потврден, наведете ги сите детали.
13. Дали некогаш сте биле отповикан/а или од Вас било побарано да се повлечете од вршење некоја функција во друго правно лице? Ако одговорот е потврден, наведете ги сите детали.

14. Кои се, според Вас, позитивните страни од воведувањето на новата финансиска активност во банката, чие вршење ќе биде во Ваша надлежност? Како ќе бидат искористени овие предности за зајакнување на стабилноста и сигурноста на банката?
15. Кои се, според Вас, слабите страни од воведувањето на новата финансиска активност во банката, чие вршење ќе биде во Ваша надлежност? Како ќе бидат отстранети овие слабости?
16. Наведете други факти или околности кои би можеле да бидат важни при оцена на Вашата способност за станување лице со посебни права и одговорности на банка и за обезбедување стабилно и сигурно работење на банката.

Јас _____ (име на физичкото лице)

а) Изјавувам, под целосна морална, материјална и кривична одговорност, дека лично го пополнив овој прашалник и дека информациите содржани во него, како и целата документација којашто ја доставувам како предложено лице со посебни права и одговорности на _____ (име на банката), се точни и не содржат фалсификувани податоци и документи.

б) Свесен/свесна сум за критериумите пропишани со Законот за банките коишто треба да ги исполнам за да станам лице со посебни права и одговорности на банка.

в) Изјавувам дека ќе обезбедам почитување на супервизорските стандарди и на мерките преземени од страна на Народната банка и ќе ги доставам сите податоци и информации побарани од Народната банка за вршење ефикасна супервизија, со што ќе обезбедам сигурно и стабилно работење на банката.

Место и датум

Потпис на физичкото лице

413.

Врз основа на член 47, став 1, точка 6 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10, 123/12, 43/14, 153/15 и 6/16), член 17, став 5 и член 22, став 2 од Законот за банките („Службен весник на Република Македонија“ бр. 67/07, 90/09, 67/10, 26/13, 15/15, 153/15 и 190/16) и член 56 од Законот за изменување и дополнување на Законот за банките („Службен весник на Република Македонија“ бр. 26/13), Советот на Народната банка на Република Македонија донесе

О Д Л У К А ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛИ

1. Во Одлуката за издавање дозволи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 72/13), во точката 2 потточка 2.3.6. став 1 алинеја 2, по зборовите: „адекватност на капиталот“, се додаваат зборовите: „заштитните слоеви на капиталот“, додека зборовите: „и квалитетот на активата“ се заменуваат со зборовите: „и изложеноста на кредитен ризик и на други материјални ризици“.

Во потточката 2.6.1. став 1 алинеја 9, точката на крајот од алинејата се заменува со точка и записка и се додаваат две нови алинеи коишто гласат:

„- изјава потпишана од надлежен орган на правното лице, дадена под целосна кривична и материјална одговорност, дали дејствува заеднички, директно или индиректно, преку формален или неформален договор, со другите лица коишто имаат намера да основаат банка или со други лица, со што би имал контрола врз банката;

- шематски приказ на сопственичката структура на правното лице се до вистинскиот сопственик – физичко лице.“

Во потточка 2.6.2 став 1 алинеја 5, точката на крајот од алинејата се заменува со точка и записка и се додава нова алинеја којашто гласи:

„- изјава дадена под целосна кривична и материјална одговорност, дали дејствува заеднички, директно или индиректно, преку формален или неформален договор, со другите лица коишто имаат намера да основаат банка или со други лица, со што би имал контрола врз банката.“

Во потточката 2.6.2 по ставот 2 се додава нов став 3 којшто гласи:

„Народната банка, по службена должност, може да побара и дополнителни документи, податоци и информации од соодветен надлежен орган во земјата или странство заради оценка на репутацијата или интегритетот на лицата коишто имаат намера да основаат банка.

2. Во точката 3 став 1 алинеја 3, по зборовите: „вид група“ се додаваат зборовите: „во земјата или во странство“.

3. Во точката 5 потточка 5.7. став 1, алинејата 6 се менува и гласи: „- етичкото однесување (етичкиот кодекс);“ и се додаваат три нови алинеи коишто гласат:

„- корпоративното управување (кодексот за корпоративно управување);

- избегнување судир на интересите;

- начинот на избор, следење на работењето и разрешување на членовите на надзорниот одбор, одборот за управување со ризиците, одборот за ревизија и управниот одбор.“

4. Во точката 7 став 1 алинеја 7, по зборовите: „практики и процедури“, се додаваат зборовите: „непочитување на правилата за добро корпоративно управување“.

Во алинејата 13, точката на крајот од алинејата се заменува со точка и записка и се додава една нова алинеја којашто гласи:

„- оценка дали постоењето блиски врски или организациската или сопственичката структура на банката или на групата на која ќе ѝ припаѓа не го отежнува извршувањето ефикасна супервизија и преземањето корективни мерки, на поединечна или на консолидирана основа.“

5. Во точката 13 став 1 алинеја 1, точката и записка на крајот од алинејата се заменува со записка и се додаваат зборовите: „спроведување администрација, преземање други мерки за решавање на состојбите, повлекување согласности, укинување на дозволата за статусни промени или укинување на дозволата за основање и работење“.

6. Во точката 23 став 1 и точката 33 став 2, зборовите: „точката 7“ се заменуваат со зборовите: „точките 7 и 13“.

7. Точката 29: „Врз основа на оценката од точката 33 од оваа одлука, гувернерот донесува решение за издавање дозвола за статусна промена и/или преобразба на штедилница во банка, без спроведување на постапката за издавање привремена дозвола, или за одбивање на барањето, во роковите пропишани со Законот за банките.“ станува точка 33-а. и гласи:

„33-а. Врз основа на оцената од точката 33 од оваа одлука, гувернерот донесува решение за издавање дозвола за статусна промена и/или преобразба на штедилница во банка, без спроведување на постапката за издавање привремена дозвола, или за одбивање на барањето, во роковите пропишани со Законот за банките.“

8. Во точката 34, по ставот 1 се додаваат четири нови става коишто гласат:

„Подносителот на барањето е должен целосно да го подготви барањето за издавање дозвола коешто се поднесува до Народната банка, да провери и да обезбеди дека барањето и документацијата која се доставува кон барањето не содржат грешки во поглед на фактите, ниту други пропусти.

Кон барањето треба да биде поднесена целокупната документација пропишана со Законот за банките и оваа одлука.

Во текот на постапката може да се јави потреба и од друга дополнителна документација, за што Народната банка го известува подносителот на барањето.

Народната банка разгледува барање за издавање дозвола од точката 1 од оваа одлука со комплетна документација. Под „комплетна документација“ се подразбира документацијата пропишана со оваа одлука, документацијата која дополнително е побарана од Народната банка, како и соодветните документи, податоци и информации коишто треба да се добијат од надлежни домашни и странски институции за одлучување по барањето.

При разгледување на барањето, Народната банка може да ја користи и документацијата со која располага за соодветната банка, правното или физичкото лице.“

9. Во точката 36, ставот 2 се брише.

10. Точката 37 се менува и гласи:

„37. Доколку законодавството на земјата од која доаѓа странското лице кое има намера да основа банка поинаку ја регулира материјата во врска со документацијата која се доставува кон барањето за издавање дозволи од точката 1 од оваа одлука, должно е да приложи:

- извадок од соодветниот пропис на странската земја; или

- правно мислење од независен адвокат, при што кон мислењето се доставува и документ со кој ќе се потврди дека станува збор за овластен адвокат во странската земја.

Во документите од ставот 1 од оваа точка треба јасно и недвосмислено да биде наведено дека согласно со законодавство на странската земја одреден документ пропишан со одлуката не може да се добие, односно не постои надлежна институција во таа земја која води евиденција и издава документ како пропишаниот во одлуката или јасно и недвосмислено да биде наведено на кој начин и преку кој друг документ се докажува одредена околност (пр.: изречена забрана за вршење професија, дејност или должност).“

11. Во образецот 2 точка 1 потточка 1.5., зборовите: „(доколку правното лице има ваква адреса),“ се бришат.

12. Во образецот 4, точките 14 и 15 се бришат, а точката 16 станува точка 14.

13. На постапките започнати пред стапувањето во сила на оваа одлука ќе се применуваат одредбите коишто важеле на денот на поднесувањето на барањето за добивање дозвола.

14. Оваа одлука стапува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

О. бр. 02-15/П-3/2018
1 февруари 2018 година
Скопје

Гувернер
и претседавач на Советот
на Народната банка на
Република Македонија,
Димитар Богов, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

414.

Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги врз основа на член 18, став 1, алинеја 1 и член 20, став 1, алинеја 10, а во врска со член 69 ставови 1 и 4, член 70 ставови 1, 6, 9, 10, 11 и 12, член 71, член 74, член 79, член 80 и член 81 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр.184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14, 142/16 и 132/17), член 15, став 1 алинеја 1, член 39, став 1, алинеја 10 и член 51, став 1 од Деловникот за работа на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги бр.01-4351/1 од 29.08.2014 година, а во врска со Писмото со намери (барање) за добивање дозвола за локална радиостаница во општина Струга поднесено од страна на физичкото лице Дејан Јанкоски од Струга, наш арх.бр.03-4666/1 од 24.10.2017 година, Студијата за утврдување на оправданоста за објавување јавен конкурс за доделување дозвола за радио на локално ниво, на подрачјето на општина Струга“, заверена со наш арх.бр.08-448/1 од 22.01.2018 година и Заклучокот бр.02-566/2 од 05.02.2018 година, на својата 4-та седница одржана на 05.02.2018 година, ја донесе следната

О Д Л У К А ЗА ОБЈАВУВАЊЕ НА ЈАВЕН КОНКУРС ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ ДОЗВОЛА ЗА РАДИО ЕМИТУВАЊЕ НА ПРОГРАМСКИ СЕРВИС НА ЛОКАЛНО НИВО

1. Се објавува јавен конкурс за доделување 1 (една) дозвола за радио емитување на програмски сервис, музичко говорно радио од општ формат, на македонски јазик, на локално ниво, на подрачјето на општина Струга, кој ќе се емитува преку радиофреквенција определена од страна на Агенцијата за електронски комуникации на РМ, и тоа: 102.2 MHz.

2. Дозволата ќе се додели за временски период од 9 (девет) години и не може да се пренесува на друго лице.

3. Кандидатите на конкурсот треба да ги исполнат минималните технички, просторни, финансиски и кадровски услови, утврдени во Правилникот за минимални технички, просторни, финансиски и кадровски услови за добивање дозвола за радио и телевизиско емитување („Службен весник на Република Македонија“ бр.172/14 и 76/15), кои се образложени и допрецизирани во Конкурсната документација.

4. Техничките карактеристики и параметри определени од страна на Агенцијата за електронски комуникации на РМ согласно со Законот за електронските комуникации („Службен весник на Република Македонија“, бр.39/14, 188/14, 44/15 и 193/15) и прописите донесени врз основа на него, се образложени и допрецизирани во Конкурсната документација и одобрението за користење радиофреквенција издадено од Агенцијата за електронски комуникации.

5. Доставените пријави на конкурсот, Агенцијата ќе ги оценува врз основа на следните критериуми, на следниот начин на бодирање:

1. Предвидена застапеност на програма произведена од страна на самиот радиодифузер (in-house production) и продукција на македонски аудио дела		17 бода
предвидена застапеност на програма произведена од страна на самиот радиодифузер (in-house production), во текот на неделата		
- над 5% до 10% од говорниот дел од програмата	5 бода	
- над 10% до 15% од говорниот дел од програмата	8 бода	
застапеност на македонски аудио дела (изворно создадена програма), во текот на денот		
- над 50% до 60% од говорниот дел од програмата	5 бода	
- над 60% од говорниот дел од програмата	 9 бода	
2. Квалитет, жанровска и тематска разновидност на содржините		17 бода
- до 3 (три) видови програми од говорниот дел од програмата	 10 бода	
- над 3 (три) видови програми од говорниот дел од програмата	 17 бода	
3. Застапеност на програми со кои се поттикнува развој и зачувување на националната култура		17 бода
програми со кои се поттикнува развој и зачувување на националната култура, емитувани на годишно ниво		
- до 20 часа во текот на годината	5 бода	
- над 20 часа во текот на годината	8 бода	
емитувана инструментална музика од македонски автори, вокална и/или вокално-инструментална музика на јазикот/јазиците на кој/кои ќе се емитира говорниот дел од програмата, во текот на денот		
- над 40% до 60% од вкупно емитираната музика	 5 бода	
- над 60% од вкупно емитираната музика	 9 бода	
4. Застапеност на информации и содржини од значење за подрачјето во кое ќе се емитира програмскиот сервис (информации од локален карактер), во текот на неделата		7 бода
- до 3 часа од говорниот дел од програмата	 4 бода	
- над 3 часа од говорниот дел од програмата	 7 бода	

5. Бројот и структурата на вработените потребни за вршење на дејноста		7 бода
- 5.1. број на вработени		
- До 4 вработени	2 бода	
- Над 4 вработени	4 бода	
- 5.2. структура на вработените		
- До 3 новинари	2 бода	
- Над 3 новинари	3 бода	
6. Технички услови за производство на програмите		7 бода
7. Понудено време на дневно емитувана програма		7 бода
- од 10 до 17 часа	 4 бода	
- над 17 часа	 7 бода	
8. Просторни услови за вршење на дејноста		7 бода
9. Понудени гаранции за финансиската способност за остварување на дејноста		7 бода
10. Понуден рок на започнување со вршење на дејноста		7 бода
- до 6 месеци од денот на издавање на дозволата	 7 бода	
- над 6 месеци од денот на издавање на дозволата	 4 бода	
Вкупно		100 бода

6. За дозволата за радио емитување се плаќа годишен надоместок за секоја тековна година, почнувајќи од датумот на доделувањето на дозволата, на сметка на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, во рок од 30 дена од денот на приемот на фактурата издадена од Агенцијата.

Начинот на пресметка, фактурирање и наплата на надоместокот за дозволата ги утврдува Агенцијата согласно член 80 од напред цитираниот Закон и согласно Правилникот за процедурите на финансиското и сметководственото работење на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр.185/14), Правилникот за форматите на програмските сервиси на радиодифузерите („Службен весник на Република Македонија“ бр.172/14) и Правилникот за подрачјата на емитување на телевизиски и радио програми („Службен весник на Република Македонија“ бр.172/14).

7. За користење на радиофреквенциите се плаќа годишен надоместок согласно со Законот за електронски комуникации и Правилникот за начинот на пресметка на годишниот надоместок за користење на радиофреквенции, на Агенцијата за електронски комуникации („Службен весник на Република Македонија“ бр.161/14).

Надоместокот за користење радиофреквенции се плаќа на сметка на Агенцијата за електронски комуникации за секоја тековна година однапред почнувајќи од датумот на важењето на одобрението за користење радиофреквенции.

8. За определување на предавателната фреквенција, микролокација, максималната ефективна иззачена моќност (ЕРП), насоченоста на антенскиот систем, како и за другите технички параметри што не се определени со оваа Одлука и со конкурсната документација, кандидатите се должни (по подигањето на документацијата од Агенцијата и добивањето потврда од Агенцијата за подигнатата документација) да се обратат во Агенцијата за електронски комуникации, каде ќе ги добијат деталните технички параметри, кои се составен дел на конкурсната документација и според кои ќе треба да се изработи техничкиот елаборат за предавателниот дел.

Пријавувањето на кандидатите во Агенцијата за електронски комуникации треба да биде со истиот назив како и во Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

9. Кандидатите на Конкурсот поднесуваат пријави на посебен образец чија форма и содржина ги пропишува Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, кој се објавува на веб страницата на Агенцијата.

Конкурсната документација и образецот - Пријава, можат да се подигнат во архивата на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги на Република Македонија, Палата „Панко Брашнаров“, ул.„Македонија“ бр.38 Скопје, секој работен ден од 8:00 до 16:00 часот.

За документацијата се плаќа надоместок во износ од 60.000,00 (шеесетилјади) денари на жиро сметка: 300000000618023 на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, Банка депонент: Комерцијална банка АД Скопје.

10. Пријавата се поднесува во затворен плик до Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги на Република Македонија, Палата „Панко Брашнаров“, ул.„Македонија“ бр.38, Скопје, со назнака „Пријава за учество на јавен конкурс за доделување дозвола за емитување на радио програмски сервис на локално ниво, на подрачјето на општина Струга“.

Обрасците и прилозите кон пријавата за учество на јавен конкурс за доделување дозвола за емитување на радио програмски сервис на локално ниво, на подрачјето на општина Струга, треба да бидат систематизирани по редослед и реден број на образец, односно Прилог кон Пријавата, при што кај секој прилог кон пријавата, на првата страна во десниот горен агол од листот да биде наведен соодветниот реден број. (Пример: Прилог бр. __).

Пријавата, со придружната документација од член 73 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, се поднесува во 2 (два) примерока.

11. Пријавата може да се достави препорачано по пошта или со предавање во архивата на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

12. Пријавата се поднесува во рок од 90 (деведесет) дена.

Рокот за поднесување на пријавите тече од првиот нареден ден од денот на објавувањето на оваа Одлука во „Службен весник на Република Македонија“.

Пријавите се поднесуваат во рокот определен со оваа Одлука на начин, форма и со содржина предвидена во конкурсната документација.

Пријавите на кандидатите кои нема да го платат надоместокот за документацијата, кои ќе бидат поднесени по истекот на рокот определен со оваа Одлука и кои нема да бидат комплетни, нема да бидат разгледувани.

Дополнителни информации, во врска со објавениот јавен конкурс, може да се добијат од следните лица:

- за програмскиот концепт: Огнен Неделковски тел: 02/3103-410; Рубин Талески тел:02/3103-426;

- за сопственичката структура и кадровските услови: м-р Магдалена Давидовска Довлева тел:02/3103-431;

- за техничките и просторните услови: Арѓенд Џелили тел:02/3103-407;

- за финансиските услови: Горан Радуновиќ тел:02/3103-433; Весна Симоновска тел:02/3103-437; и

- за општи податоци и правни прашања: м-р Ивона Муфишева Алексовска тел:02/3103-413; Билјана Панева Парлеева тел:02/3103-423.

13. Пријавите кои ќе бидат поднесени на овој јавен конкурс, ќе бидат јавно отворени, во седиштето на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги на Република Македонија, Палата „Панко Брашнаров“, ул.„Македонија“ бр.38, Скопје, една недела по истекот на рокот за поднесување на пријави, утврден во точка 12 на оваа одлука.

Информацијата за денот и часот на јавното отворање ќе биде објавена на веб страницата на Агенцијата: (www.avmu.mk).

14. Одлуката за доделување на дозволата за радио емитување на програмски сервис, на локално ниво, ќе биде донесена во рок од 30 (триесет) дена од денот на јавното отворање на пријавите, наведен во точка 13 на оваа одлука.

Кандидатите на конкурсот ќе бидат известени за одлуката за доделување на дозволата, во рок од 7 (седум) дена од денот на нејзиното донесување.

15. Оваа одлука ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“, на веб-страницата на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, како и во најмалку 2 (два) дневни весници од кој едниот дневен весник е на јазикот на заедницата која не е во мнозинство, а го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Македонија, а влегува во сила од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Образложение

До Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, на 24.10.2017 година, беше доставено Писмо со намери (барање) заверено со арх.бр.03-4666/1 од страна на физичкото лице Дејан Јанкоски од Струга, за отворање на локална радиостаница на подрачјето на општина Струга.

Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, согласно член 70 став 4 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, на 26.10.2017 година, се обрати со писмен допис до Агенцијата за електронски комуникации за да побара информација дали на ова локално подрачје има слободна радио фреквенција (допис бр.03-4666/2). Агенцијата за електронски комуникации, на 06.11.2017 година со (допис бр.0805-2846/2 од 01.11.2017 година (наш арх.бр.03-4666/3 од 06.11.2017 година), одговори дека „врз основа на техничката анализа од страна на Секторот за радиокомуникации, утврдени се начелни параметри според кои треба да се изработи техничко решение за покривање на општина Струга“, со податоци за радиофреквенција, преку која ќе се емитува радио програмата на подрачјето на општина Струга, и тоа: 102.2 MHz.

Во членот 70 став 4 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, предвидено е дека „Доколку согласно со Планот за доделување и користење на радиофреквенциите, се утврди дека има слободни радиофреквенции, Агенцијата ќе изработи студија со која ќе ја утврди оправданоста за објавување на јавен конкурс, а особено од аспект на исполнувањето на целта на овој закон, како и од аспект на потребите на публиката. За да ги утврди потребите на публиката за телевизиско или радио емитување во соодветната сервисна зона, како и за видот, односно форматот на програмските сервиси за кои треба да се објави конкурсот, Агенцијата може да спроведе јавно истражување“.

Имајќи предвид дека согласно Планот за доделување и користење на радиофреквенциите, се утврди дека има слободни радиофреквенции, Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, преку Секторот за стратешко планирање и авторски права, изработи „Студија за утврдување на оправданоста за објавување јавен конкурс за доделување дозвола за радио на локално ниво, на подрачјето на општина Струга“, заверена со наш арх.бр.08-448/1 од 22.01.2018 година, која е објавена на веб страницата на Агенцијата на 23.01.2018 година. Целта на Студијата беше да се утврди оправданоста за објавување јавен конкурс за доделување дозвола за радио емитување на подрачјето на општина Струга, и тоа од аспект на целите утврдени во Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, како и од аспект на потребите на публиката. Во предметната Студија е даден преглед на состојбите од аспект на постојната понуда на радио содржини и од аспект на пазарниот потенцијал на подрачјето на Струга, економ-

ското работење на постојните радиостаници, податоците за нивната слушаност во претходната година, потенцијалната публика (вкупен број и демографски карактеристики на публиката) и потенцијалните огласувачи.

Со оглед на важноста на локалните медиуми за обезбедување демократски амбиент во општеството, за заштита и поттикнување на културниот идентитет, како и фактот што на публиката и нудат информации од локален карактер, а имајќи го предвид писмото со намери во кое меѓу другото заинтересираната страна наведува дека „...ќе преферираме музика од поднебјето..., 60% македонска поп, рок и народна музика...сето тоа проследено со вести и информации кое го засегаат локалното подрачје...“, заклучокот што произлегува од оваа Студија е дека постои оправданост за објавување јавен конкурс за доделување дозвола за радио емитување на локално ниво, на подрачјето на општина Струга, и тоа за музичко говорно радио од општ формат, на македонски јазик.

Сублимирани, наодите од оваа Студија покажуваат дека постои оправданост за објавување јавен конкурс за доделување дозвола за радио емитување на локално ниво, на подрачјето на општина Струга, и тоа за програмски сервис музичко говорно радио од општ формат, на македонски јазик, што детално може да се утврди од текстот на Студијата за утврдување на оправданоста за објавување јавен конкурс за доделување дозвола за радио емитување на локално ниво, на подрачјето на општина Струга.

Следствено на напред наведеното, имајќи предвид дека согласно Планот за доделување и користење на радиофреквенциите се утврди дека има слободни радиофреквенции, по што беше изработена Студија арх.бр.08-448/1 од 22.01.2018 година, која утврди дека постои оправданост за објавување јавен конкурс за доделување дозвола за радио на локално ниво на подрачјето на општина Струга, за програмски сервис музичко говорно радио од општ формат, на македонски јазик, а постои заинтересираност за инвестирање во локална радиостаница, врз основа на член 18 став 1 алинеја 1 и член 20 став 1 алинеја 10, а во врска со член 69 ставови 1 и 4, член 70 ставови 1, 6, 9, 10, 11 и 12, член 71, член 74, член 79, член 80 и член 81 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр.184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14, 142/16 и 132/17), член 15 став 1 алинеја 1, член 39 став 1 алинеја 10 и член 51 став 1 од Деловникот за работа на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги бр.01-4351/1 од 29.08.2014 година и Заклучокот бр.02-566/2 од 05.02.2018 година, Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги на 4-та седница, одржана на 05.02.2018 година, донесе Одлука како во диспозитивот, која ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“, на веб-страницата на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, како и во најмалку 2 (два) дневни весници од кој едниот дневен весник е на јазикот на заедницата која не е во мнозинство, а го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Македонија, која влегува во сила од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

УП 1 Бр. 08-34/1
5 февруари 2018 година
Скопје

Агенција за аудио и аудиовизуелни
медиумски услуги,
Претседател на Советот,
Лазо Петрушевски, с.р.

415.

Врз основа на член 18, став 1, алинеја 2 и член 82 став 1, алинеја 6 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр.184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14, 13/16, 142/16 и 132/17), а во врска со член 80, став 5 од истиот Закон, во согласност со член 14 Законот за управните спорови („Службен весник на Република Македонија“ бр.62/06 и 150/10), по повод Пресудата на Управниот суд У-3 бр.301/2016 година, потврдена со Пресуда на Вишиот управен суд УЖ-2.бр.837/2017 од 19.12.2017 година (наш Уп1 бр.08-55 од 09.01.2018 година), согласно Заклучокот на Советот, бр.02-566/3 од 05.02.2018 година, Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, на 4-та седница одржана на 05.02.2018 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ОДЗЕМАЊЕ НА ДОЗВОЛАТА ЗА РАДИО ЕМИТУВАЊЕ НА ТРГОВСКО РАДИОДИФУЗНО ДРУШТВО РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ ДЕБАР

1. СЕ ОДЗЕМА дозволата за радио емитување, бр.08-97 од 05.01.2015 година на Трговското радиодифузно друштво РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, поради неисполнување на обврската од член 80 став 5 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, поради неплатен годишен надоместок за дозвола за радио емитување во законски утврдениот рок – 30 дена од денот на приемот на Фактурата бр.2016-100-0087 (наш арх.бр.05-190/1 од 08.01.2016 година).

2. Фактурата бр.2016-100-0087 (наш арх. бр.05-190/1 од 08.01.2016 година) се сторнира, а за периодот од 05.01.2016 година до 29.02.2016 година, кога ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар обавувал дејност, му се издава нова Фактура бр.2016-100-0139 (наш арх.бр.05-1447/1 од 15.03.2016 година).

3. Одлуката се објавува во „Службен весник на Република Македонија“, на веб страницата на Агенцијата и во два дневни весници, од кој едниот дневен весник на јазикот на заедницата која не е во мнозинство, а го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Македонија.

4. Оваа Одлука е конечна.

Образложение

Трговското радиодифузно друштво РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар беше имател на дозвола за радио емитување, бр.08-97 од 05.01.2015 година, за емитување на локално ниво за подрачјето на градот Дебар, радио програмски сервис, музичко-говорно радио од општ формат, на албански јазик.

Согласно член 80, став 1 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр.184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14, 13/16, 142/16 и 132/17), за дозволата за телевизиско или радио емитување радиодифузерите, со исклучок на јавниот радиодифузен сервис, плаќаат годишен надоместок на сметка на Агенцијата согласно со овој закон. Годишниот надоместок се плаќа за секоја тековна година почнувајќи од датумот на доделување

на дозволата за телевизиско или радио емитување во рок од 30 дена од денот на приемот на фактурата издадена од Агенцијата (член 80 став 5 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги).

Во однос на надоместокот за доделената дозвола за радио емитување на Трговското радиодифузно друштво РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, бр.08-97 од 05.01.2015 година, Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги на 08.01.2016 година, му достави фактура за надоместокот за дозволата, бр.2016-100-0087 (наш.арх.бр.05-190/1), согласно која радиодифузерот имаше обврска да плати 14.225,00 (четиринаесетилјадишестотинидваесетипет) денари за годишен надоместок за дозволата за радио емитување, за периодот од 05.01.2016 година заклучно со 04.01.2017 година. Фактурата е доставена до Трговското радиодифузно друштво РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар на 13.01.2016 година во електронска форма, на е-маил адресата на која наведениот радиодифузер остварувал кореспонденција со Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

Согласно член 27, став 1 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, Агенцијата врши административен надзор, кој се врши на работењето на издавачите на медиуми од аспект на усогласеноста на нивното работење со условите утврдени со Законот за медиуми, Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и прописите донесени врз основа на него (член 29, став 1 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги).

Агенцијата изврши административен надзор на работењето на ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар од аспект на исполнување на обврската за плаќање на годишниот надоместок за дозволата, при што по извршењето редовен административен надзор, во Писмениот извештај за извршен административен надзор бр.05-864/1 од 12.02.2016 година, констатираше дека наведениот радиодифузер не ја исполнил законската обврска пропишана во член 80 став 5 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, односно не го платил годишниот надоместок за дозволата за радио емитување на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги. Имено, според доставената Фактура бр.2016-100-0087 од 08.01.2016 година, ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, имаше обврска да плати 14.225,00 денари (четиринаесетилјадишестедваесетипет) денари за годишен надоместок за дозволата за радио емитување за периодот од 05.01.2016 година заклучно со 04.01.2017 година. Во цитираниот Писмен извештај за извршен административен надзор, беше констатирано дека заклучно со 11.02.2016 година кога беше крајниот законски рок за уплата на надоместокот за дозволата за радио емитување, за периодот од 05.01.2016 година заклучно со 04.01.2017 година, ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, не извршил уплата во износ од 14.225,00 денари (четиринаесетилјадишестедваесетипет) денари.

Во член 23, став 1, алинеја 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги е утврдено дека доколку се констатира непочитување на одредбите од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и подзаконските акти донесени врз основа на него, како и на условите и обврските утврдени со дозволата и другите акти на Агенцијата, против издавачот на ме-

диум, директорот на Агенцијата може да преземе мерка односно да достави предлог до Советот на Агенцијата за одземање на дозволата.

Согласно член 82, став 1, алинеја 6 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, Агенцијата ќе ја одземе дозволата за телевизиско или радио емитување, пред истекот на рокот за којшто е издадена и ќе го избрише радиодифузерот од регистарот на радиодифузери, по претходно доставено писмено известување, доколку имателот на дозволата не го плати надоместокот во законски утврдениот рок.

Постапката за одземање на дозволата за телевизиско или радио емитување, согласно член 83 став 1 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги ја покренува Советот по предлог на директорот на Агенцијата.

Со оглед на утврдената фактичка состојба, согласно која имателот на дозволата, Трговското радиодифузно друштво РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, во законски определениот рок од 30 дена од денот на приемот на фактурата издадена од Агенцијата, не ја исполни обврската од член 80, став 5 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, односно имателот на дозволата не го платил надоместокот за дозволата за радио емитување во законски утврдениот рок, Директорот на Агенцијата, д-р Зоран Трајчевски, врз основа на член 83 став 1, а во врска со член 82 став 1 алинеја 6 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, достави Предлог Уп1 бр.08-55 од 15.02.2015 година, за покренување на постапка за одземање на дозволата за радио емитување на Трговското радиодифузно друштво РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар.

Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги на својата 7-ма седница одржана на 16.02.2016 година, со Заклучокот, бр.02-871/27 од 16.02.2016 година, го усвои Предлогот, Уп1 бр.08-55 од 15.02.2016 година, за покренување на постапка за одземање на дозволата за радио емитување на Трговското радиодифузно друштво РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, доставен од предлагачот, Директор на Агенцијата, д-р Зоран Трајчевски.

Во врска со покренатата постапка за одземање на дозволата на ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, бр.08-97 од 05.01.2015 година, а согласно член 82 став 1 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, Агенцијата достави Известување до наведениот радиодифузер (Уп1 бр.08-55 од 17.02.2016 година) во кое му беше укажано дека доколку не го плати годишниот надоместок за дозволата за вршење радио емитување согласно член 83 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, Советот на Агенцијата во рок од 15 дена од денот на приемот на Предлогот на Директорот на Агенцијата, Уп1 бр.08-55 од 15.02.2016 година, ќе донесе одлука за одземање на неговата дозвола за радио емитување, по што согласно член 85 став 2 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, радиодифузерот ќе биде избришан од регистарот на радиодифузери. Известувањето Уп1 бр.08-55 од 17.02.2016 година, беше испратено до ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, во писмена форма преку „Македонска пошта“ Скопје, како и во електронска форма на 29.02.2016 година, на електронската адреса регистрирана како информација за контакт во Централниот регистар на Република Македонија.

Во согласност со член 83 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, Советот е должен во рок од 15 дена од денот на приемот на предлогот на Директорот за покренување постапка за одземање на дозволата, да донесе одлука со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Советот.

Со оглед на фактот дека имателот на дозволата Трговското радиодифузно друштво РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, бр.08-97 од 05.01.2015 година, и во рокот од 15 дена од денот на приемот на Предлогот Уп1 бр.08-55 од 15.02.2016 година од страна на Советот на Агенцијата, не ја исполни обврската предвидена во член 80 став 5 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, Советот на Агенцијата врз основа на член 82 став 1 алинеја 6 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, а согласно Заклучокот на Агенцијата, бр.02-1148/12 од 07.03.2016 година, донесе Одлука Уп1 бр.08-55 од 07.03.2016 година со која се одзема дозволата бр.08-97 од 05.01.2015 година за радио емитување на ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, поради тоа што имателот на дозволата не ја исполни обврската од член 80 став 5 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, односно не го платил надоместокот за дозволата за радио емитување во законски утврдениот рок. Согласно член 84 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, се утврди дека наведената одлука за одземање на дозволата за радио емитување е конечна, дека против истата имателот на дозволата има право да поднесе тужба до надлежниот суд во рок од 30 дена од денот на нејзиниот прием, како и дека постапката пред надлежниот суд е итна.

Согласно член 24 од Правилникот за процедурите на финансиското и сметководственото работење на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, бр.01-6222/1 од 12.12.2014 година, доколку имателот на дозволата за телевизиско или радио емитување не изврши плаќање на надоместокот, по доставената фактура во рокот наведен во став 3 на овој член од Правилникот, истата се сторнира и му се издава нова фактура која се однесува само на периодот на работењето, која фактура се плаќа не подоцна од осум дена од денот на нејзиното издавање. Во спротивно наплата на долгот, се врши по судски пат.

Имајќи ја предвид цитираната законска одредба, Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги на ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар му издаде Фактура бр.2016-100-0139 (наш арх. бр.05-1447/1 од 15.03.2016 година), со која радиодифузерот имаше обврска да го плати износ од 2.181,00 денар (двеилјадистоиосумдесетиеден) денар, која фактура се однесуваше само на периодот на работењето - од 05.01.2016 година до 29.02.2016 година.

Со оглед дека ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар не го плати надоместокот за дозволата, во предвидениот рок - 8 дена од денот на издавањето на Фактурата бр.2016-100-0139 (наш арх. бр.05-1447/1 од 15.03.2016 година), а согласно член 14 од Законот за управните спорови, тужбата по правило, не го спречува извршувањето на управниот акт против кој е поднесена, Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги ја реализираше наплатата на долгот на ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар за надоместокот за дозволата по оваа Фактура, согласно Законот за извршување.

Против Одлуката на Советот на Агенцијата, Уп1 бр.08-55 од 07.03.2016 година, за одземање на дозволата, бр.08-97 од 05.01.2015 година, за радио емитување, ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар до Управниот суд поднесе Тужба за поведување на управен спор, У-3.бр.301/2016.

По повод тужбата за поведување на управен спор, во законски предвидениот рок, Агенцијата достави Одговор на Тужба наш Уп1 бр.08-55 од 11.05.2016 година, во кој даде одговор и достави докази во границите на тужбеното барање, и тоа: Е-маил од Агенцијата - испратен од Референт за архивско и канцелариско работење при Секторот за информатичка поддршка и општи работи на 13.01.2016 година до ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар; Одлуката на Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, бр.08-55 од 07.03.2016 година за одземање на дозволата за телевизиско емитување на ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, бр.08-97 од 05.01.2015 година („Службен весник на Република Македонија“, бр.46/16); Тековна состојба за ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, бр.0805-50/150020160124256 од 26.04.2016 година, издадена од Централниот регистар на Република Македонија; Фотокопија од ковертот и картонче, RA014625151МК, со кој Агенцијата направила обид за достава на Известувањето Уп1 бр.08-55 од 17.02.2016 година за иницирана постапка за одземање на дозволата на ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар на неговото седиште согласно Тековната состојба издадена од Централниот Регистар на Република Македонија; Фотокопија од ковертот и картонче, RA035829328МК, со кој Агенцијата направила обид за достава на Одлуката бр.08-55 од 07.03.2016 година, за одземање на дозволата за радио емитување на ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар на неговото седиште согласно Тековната состојба издадена од Централниот Регистар на Република Македонија; Е-маил од Агенцијата - испратен од Соработник во Одделението за нормативно-правни работи при Секторот за правни и економско-финансиски работи на 29.02.2016 година до ТРД Мерлин ДООЕЛ Дебар, со кој Агенцијата му го доставила Известувањето бр.УП 1 бр.08-55 од 17.02.2016 година за покренување на постапка за одземање на дозволата; Е-маил од Агенцијата - испратен од Раководителот на Одделението за економско-финансиски работи при Секторот за правни и економско-финансиски работи на 25.02.2016 година до ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар; Е-маил од Агенцијата - испратен од Раководителот на Одделението за економско-финансиски работи при Секторот за правни и економско-финансиски работи на 21.03.2016 година до ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, со кој е известен за одземањето на дозволата и со кој му е доставена фактура за надоместокот за дозволата која се однесува само на периодот на работењето и Е-маил од ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар до Агенцијата - Раководителот на Одделението за економско-финансиски работи при Секторот за правни и економско-финансиски работи, испратен на 7-ми април 2016 година.

Управниот суд на седницата на советот одржана на 07.04.2017 година донесе Пресуда У-3 бр.301/2016 од 07.04.2017 година со која Тужбата на тужителот ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ од Дебар се уважува, а Одлуката на Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизу-

елни медиумски услуги Уп1 бр.08-55 од 07.03.2016 година за одземање на дозволата за радио емитување на ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ од Дебар, се поништува. Управниот суд не се впуштил во утврдување на фактичката состојба, туку само ја поништил Одлуката на Советот на Агенцијата Уп1 бр.08-55 од 07.03.2016 година за одземање на дозволата за радио емитување на ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, поради процесни причини, односно од причина што не му биле доставени сите списи по предметот, без кои списи не можел да утврди дали правилно била спроведена постапката за одземање на дозволата на ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар.

Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги во законски предвидениот рок преку Државното правобранителство на Република Македонија поднесе Жалба (наш Уп 1 бр.08-55 од 07.07.2017 година) на Пресудата У-3 бр.301/2016 од 07.04.2017 година, со која му предложи на Вишиот управен суд Жалбата да ја уважи во целост и побиваната Пресуда У-3.бр.301/2016 од 07.04.2017 да ја преиначи така што ќе го одбие тужбеното барање како неосновано во целост, а Одлуката на Агенцијата за одземање на дозволата за радио емитување на Трговското радифузно друштво РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар бр.08-55 од 07.03.2016 година ја потврди или да ја укине Пресудата У-3.бр.301/2016 од 07.04.2017 и предметот да го врати на повторно судење на првостепениот суд. Кон жалбата Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги приложи: Одговор на тужба Уп1 бр.08-55 од 11.05.2016 година; Известување од Државен завод за статистика на Република Македонија бр.27-2672 (наш арх.бр. 05-7019/2) од 15.12.2015 година до Агенцијата; Фактура за надоместокот за дозволата за радио емитување бр.2016-100-0087 (наш.арх.бр.05-190/1 од 08.01.2016 година); Е-маил од Агенцијата - испратен од Референт за архивско и канцелариско работење при Секторот за информатичка поддршка и општи работи, со кој на 13.01.2016 година е доставена Фактурата бр. 2016-100-0087 (наш.арх.бр.05-190/1 од 08.01.2016 година) на е-маил адреса на која тужителот остварува кореспонденција со Агенцијата; Правилник за форматите на програмските сервиси на радиодифузерите („Службен весник на Република Македонија“ бр.172/14); Правилник за подрачјата на емитување на телевизиски и радио програми („Службен весник на Република Македонија“ бр.172/14); Табела 1: Вкупно население, домаќинства и станови во Република Македонија од Државен завод за статистика, “Начин на пресметка и начин на плаќање на надоместоците” прилог број 4 на издадената дозвола за радио емитување на ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ од Дебар, бр.08-97 од 05.01.2015 година; Писмен извештај за извршен административен надзор бр.05-864/1 од 12.02.2016 година; Предлог Уп1 бр. 08-55 од 15.02.2016 година за покренување постапка за одземање на дозволата за радио емитување на ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ од Дебар, бр.08-97 од 05.01.2015 година; Заклучок од 7-та одржана седница на Советот на Агенцијата бр.02-871/27 од 16.02.2016 година, Известување до тужителот Уп1 бр.08-55 од 17.02.2016 година; Фотокопија од ковертот и картонче, RA014625151МК, со кој Агенцијата направила обид за достава на Известувањето Уп1 бр.08-55 од 17.02.2016 година за иницирана постапка за одземање на дозволата на ТРД РА-

ДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар на седиштето на тужителот согласно Тековната состојба издадена од Централниот Регистар на Република Македонија; Е-маил од Агенцијата - испратен од Соработник во Одделението за нормативно-правни работи при Секторот за правни и економско-финансиски работи на 29.02.2016 година до ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар; Заклучок од 10-та седница на Советот на Агенцијата бр.02-1148/12 од 07.03.2016 година, Предлог Уп1 бр.08-55 од 29.02.2016 година за одземање на дозволата за радио емитување на ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ од Дебар; Одлука на Агенцијата, Уп1 бр.08-55 од 07.03.2016 година, за одземање на дозволата за радио емитување на ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ од Дебар, бр.08-97 од 05.01.2015 година; Правилник за процедурите на финансиското и сметководственото работење на Агенцијата, бр.01-6222/1 од 12.12.2014 година; Фактура за надоместокот за дозволата за радио емитување бр.2016-100-0139 (наш.арх.бр.05-1447/1 од 15.03.2016 година) на ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ од Дебар; Тековна состојба за Трговското радиодифузно друштво РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, бр.0805-50/150020160124256 од 26.04.2016 година, издадена од Централниот регистар на Република Македонија; Фотокопија од ковертот и картонче, RA035829328МК, со кој Агенцијата направила обид за достава на Одлуката Уп1 бр.08-55 од 07.03.2016 година, за одземање на дозволата за радио емитување на ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар на седиштето на тужителот согласно Тековната состојба издадена од Централниот Регистар на Република Македонија; Е-маил од Агенцијата - испратен од Соработник во Одделението за нормативно-правни работи при Секторот за правни и економско-финансиски работи на 29.02.2016 година до ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар; Е-маил од Агенцијата - испратен од Раководител на Одделението за економско-финансиски работи при Секторот за правни и економско-финансиски работи на 25.02.2016 година до ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар; Е-маил од Агенцијата - испратен од Раководител на Одделението за економско-финансиски работи при Секторот за правни и економско-финансиски работи на 21.03.2016 година до ТРД РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, со кој му е доставена фактура за надоместокот за дозволата која се однесува само на периодот на работењето и Е-маил од тужителот до Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги - Раководителот на Одделението за економско-финансиски работи при Секторот за правни и економско-финансиски работи на 7-ми април 2016 година.

Вишиот управен суд, на седницата одржана на 19.12.2017 година донесе Пресуда УЖ-2.бр.837/2017 година (наш Уп1 бр.08-55 од 09.01.2018 година) со која Жалбата на Агенцијата се одбива како неоснована, а Пресудата на Управниот суд У-3.бр.301/2016 година од 07.04.2017 година (со правосилност на одлуката од 19.12.2017 година) се потврдува.

Согласно член 52 од Законот за управните спорови („Службен весник на Република Македонија“ бр.62/06 и 150/10), кога судот ќе поништи акт против кој бил поведен управен спор, предметот се враќа во состојба во која се наоѓал пред да е донесен поништениот акт. Ако според природата на работата што била предмет на спорот, место поништениот управен акт треба да се

донесе друг, надлежниот орган е должен да го донесе без одлагање, а најдоцна во рок од 30 дена од денот на доставување на пресудата.

Имајќи ја предвид напред образложената фактичка состојба, по повод Пресудата на Управниот суд У-3 бр.301/2016 година (наш Уп1 бр.08-55 од 30.06.2017 година) со правосилност од 19.12.2017 година, потврдена со Пресуда на Вишиот управен суд УЖ-2.бр.837/2017 од 19.12.2017 година (наш Уп1 бр.08-55 од 09.01.2018 година), Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, при повторно одлучување утврди дека имателот на дозволата - Трговско радиодифузно друштво РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, не ја исполнил законската обврска пропишана во член 80 став 5 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и не го платил годишниот надоместок за дозволата за радио емитување, бр.08-97 од 05.01.2015 година, за периодот од 05.01.2016 година заклучно со 04.01.2017 година на сметка на Агенцијата, согласно Фактурата бр.2016-100-0087 од 08.01.2016 година (наш.арх.бр.05-190/1).

Следствено на наведеното, Советот на Агенцијата на 4-та седница одржана на 05.02.2018 година, согласно Заклучокот бр.02-566/3 од 05.02.2018 година, донесе одлука за одземање на дозволата за радио емитување, бр.08-97 од 05.01.2015 година на Трговското радиодифузно друштво РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, поради тоа што имателот на дозволата не ја исполнил обврската од член 80 став 5 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, односно не го платил годишниот надоместокот за дозволата за радио емитување во законски утврдениот рок, како и за сторнирање на Фактурата бр.2016-100-0087 (наш бр.05-190/1 од 08.01.2016 година) за надоместокот за дозволата за радио емитување бр.08-97 од 05.01.2015 година на Трговското радиодифузно друштво РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар.

Согласно член 84 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, Одлуката за одземање на дозволата за телевизиско или радио емитување е конечна, а против истата имателот на дозволата има право да поднесе тужба до надлежниот суд во рок од 30 дена од денот на нејзиниот прием. Постапката пред надлежниот суд е итна.

Врз основа на погоре наведеното се донесе Одлука како во диспозитивот.

УП 1 Бр. 08-35/1
5 февруари 2018 година
Скопје

Агенција за аудио и аудиовизуелни
медиумски услуги,
Претседател на Советот,
Лазо Петрушевски, с.р.

Правна поука: Одлуката за одземање на дозволата за радио емитување на Трговското радиодифузно друштво РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, бр.08-97 од 05.01.2015 година е конечна. Против одлуката за одземање на дозволата, Трговското радиодифузно друштво РАДИО МЕРЛИН ДООЕЛ Дебар, има право да поднесе тужба до надлежниот суд во рок од 30 дена од денот на нејзиниот прием.

Службен весник
на Република Македонија

www.slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о. – Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.
в. д. директор и одговорен уредник – Мартин Костовски
телефон: +389-2-55 12 400
телефакс: +389-2-55 12 401

Претплатата за 2018 година изнесува 10.100 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД – Скопје.
Печат: Печатница ЕВРОПА 92 ДООЕЛ, Кочани.

contact@slvesnik.com.mk

ISSN 0354-1622

2018024